

El mal humor és contagiós.
L'alegria també.

Els prejudicis tanquen portes.
Benvinguda la comprensió.

La indiferència contamina.
Preocupau-vos del medi ambient.

**DÉU SALVE
EL NOSTRE
POBLE ! ! ! !**

LA NOSTRA WEB: www.arrakis.es/~estel/

A.P.P.E.C
ASSOCIACIÓ
DE PUBLICACIONS
PERIÒDIQUES
EN CATALÀ

ANY XVII. NÚMERO 394

1er DE SETEMBRE DE 1998

PREU: 200 PTS

N'Angie van Burg d'Holanda, és cantadora de lieds alemanys. Fa mig any que regenta el **Petit Mon** (Keine Weld) a son Moro de Cala Millor. Els vespres, n'Angie canta pels seus cliers. Un dia a la setmana va a cantar a l'Hotel Marina Parc de Cala Nau. N'Angie és filla del cantador "Onkel Lou", que va morir fa uns anys.

Es na Madeleine Borg d'Alemanya. Fa feina al **Restaurant Tango** de s'Arenal de Mallorca. L'amo del local és en Roland Woiski Bonet.

Senyera estelada en es Vergers, a les afores de Maó, on l'any 1287, després de la gran batalla del Puig del Degollador, el rei Alfons III decideix muntar el campament durant la conquesta catalana de Menorca.

Algèria per la fe

El triangle de la mort d'Algèria (on es produeixen la major part d'atemptats massius) coincideix amb una de les zones més fèrtils d'aquest país mediterrani. Algèria, amb una societat basada en el sistema de clans familiars, és un país molt jove, no sols políticament, on la població lluita per una prosperitat constantment frustrada. Sobretot els més joves, que són la majoria, malden per una oportunitat de futur que passa necessàriament per terra fèrtil, on tot cultivant-la poder alimentar els nombrosos clans familiars. La terra fèrtil, degut a la superpoblació és un dels béns més escassos. La pressió urbana sobre el medi agrícola i el constant ritme de desertització com a causes estructurals, configuren un escenari que necessàriament desemboca en la tensió ambiental i el conflicte generalitzat.

Des d'aquestes claus, el problema algerià surt del context molt més divulgat de consistir en un afer religiós integrista. El descabalcament obligatori del FIS de la vida política, marcà en bona part l'inici d'aquest procés de desestabilització. L'Islam, lluny de ser l'arrel del problema de la manca de seguretat, esdevé des del meu punt de vista, el pretext per una espiral mafiosa i interessada pel control de la terra, molta d'ella en mans de l'Estat, just en el moment en que calia passar a la seva "privatització".

Tanmateix, la reflexió va per un altre cantó, doncs la ignorància sobre la profunditat del conflicte i la passivitat en solidaritzar-se amb aquest país riberenc i veí, aixeca les sospites d'un mal enteniment del problema religiós que se li ha volgut donar.

Les qüestions religioses des de l'òptica de la racionalitat occidental i la visió secularitzada de les opcions democràtiques esdevenen indesxifrables per a la nostra mentalitat. Des d'aquests paràmetres, es tendeix a deformar la realitat i segurament, sense adonar-nos-en la impossem a situacions alienes, passant per damunt dels elements político-religiosos, tot provocant la nostra indefinició i passivitat en el tema.

L'exemple dels Balcans, en molts sentit analitzat en clau religiosa, sols va despertar la consciència occidental des del moment en que Bòsnia va

declarar-se multicultural i plurireligiosa, ja que d'altra forma, l'afirmació simplement musulmana enfront de l'ortodoxa sèrbia, ja no podia justificar per si sola la solidaritat internacional d'occident. El filtre religiós actua decididament en el nostre àmbit de prioritats de decisions, tant d'una manera activa (en el sentit de que pel fet de tenir aquesta connotació ja pot considerar-se sospitós), com des d'una vessant passiva (pel fet de pertànyer a un cert univers religiós cultural, altres fidelitats religioses ja no poden interessar-nos ni molt menys despertar el nostre interès).

La fidelitat musulmana del poble bosnià com element d'identitat i cultural, suposava molt més del que occident podia entendre i molt menys compartir. Europa, allunyant-se de la seva lleialtat originàriament cristiana, en molts sentits, esdevé insensible a la dimensió religiosa dels humans.

Activar la solidaritat de les ONG's a canvi de laïcitat i aconfessionalitat és una profunda contradicció, com ignorant el més íntim de la persona que és la seva transcendència religiosa, sigui del caràcter que sigui. Curiosament, tornant a Algèria, l'esperit religiós més radical, com per exemple els Pares Blancs, es resisteixen a abandonar el tumultuós i insegur Alger, en perill per les seves vides, reflecteix una autèntica solidaritat contra tot pronòstic. Ω

Llorenç Prats-Sagarra

**Especial dedicat a
ELS TERMES
DE SON
CERVERA i
SANT
LLORENÇ**
Si vos ha agradat,
telefonau al
971 26 50 05
i el vos enviarem
cada quinze dies.

SUMARI

- 2 Foc i Fum
- 3 "La mirada del passat", una exposició que ajuda a entendre la nostra història Integració Nacionalistes imperials
- 4 Memòria del Congrés de Cultura Catalana (1977) Les mans al foc (30)
- 5 Humilitat Països Catalans (VIII)
- 6 L'antifranquisme a Mallorca. V Llibre
- 8 Pla d'habitatge d'ERC La refundació del nacionalisme Sa Capoladora
- 9 Descortesia Ofensiva del Ministeri de Defensa a Catalunya i Euskadi
- 10 Cronologia de la història de Catalunya Plena (XXIII)
- 11 L'esperit republicà
- 12 L'infern capitalisme disposat a saquejar-ho tot Copsar els nusos corredissos de l'Estat espanyol: Imperialisme / Independentisme
- 13 Història d'una fotografia Història social i política de la llengua catalana: un llibre per conèixer la nostra història com a comunitat lingüística
- 14 La cultura a Mallorca Desdejurar a cal lleó
- 15 Els paranyes de l'independentisme
- 16 Petits anuncis
- 17 (Poema sobre els assassinats del franquisme) Concert per a quatre guitarrons
- 18 La revolta de les xinxes La composició nutricional dels aliments
- 19 Pau a Irlanda, pau al país Basc El Cafè Antic
- 20 Eixample Web - cultura
- 21 La façana del Cementeri Municipal, seixanta anys enrra
- 22 Traduir la Bíblia: Dispar errors La sangonera espanyolista Julio Iglésias amb els genocides (Poema sobre els assassinats del franquisme)
- 23 Estudi d'astrologia i tarot
- 24 Dues versions de s'Història Es Gall

Foc i Fum

MATEU JOAN I FLORIT

A la madrilenya Carrera de San Francisco, dos joves resultaren ferits de bala la matinada del dia 22 de juny al ser abordats per tres guàrdies civils que escortaven al príncep Felip. El succés va passar, segons la Cadena SER, quan tres al.lots d'una vintena d'anys tornaven a ca seva i un d'ell pegà una puntada de peu a un cotxe. Tot d'una, tres escoltes baixaren d'un vehicle pròxim i un d'ells féu un tret al terra. El projectil se xapà i de rebot ferí a dos dels joves. Segons els joves, els policies que vestien de paisà, sense mostrar les plaques d'identificació, començaren a apuntar-nos i ens preguntaren perquè havien donat una puntada de peu". "Jo crec que anaven beguts o drogats. A més, quan me posaren la pistola el davant, se'ls veia cara de bojós. Duien la pistola a la mà com a l'Oest... Anava molt rara aquesta gent aquell dia, declarà un dels joves. Afegiren: "Quan estavem contra la paret, dispararen al terra i els trossos de bala rebotaren i a mi me feriren a un braç i al coll, i al meu amic el feriren a al cara. Tots dos foren atesos a la Casa de Socors, després presentaren una denúncia.

La Casa Reial desmentí la versió dels denunciants a dient que els escoltes intervingueren en veure que els joves intentaven obrir amb violència un vehicle. La Sarsuela insistí en que mantingueren una actitud hostil, intentant donar-se a la fuga i amenaçant en mostrar una arma blanca. Afegí que el tret fou fortuït quan l'agent intentava enfundar l'arma. Afegí que els agents, que no han estat suspesos de servei, actuaren segons cregueren oportú, ja que el príncep es trobava en un local

pròxim.

La entitat cultural CAT que ha organitzat diverses campanyes de caràcter nacionalista, ha editat 50.000 postals dirigides al president del Govern, José Maria Aznar, per a reclamar la reforma de la Llei de l'Esport i possibilitar la creació de seleccions esportives catalanes. Cultura CAT, integrant de la Plataforma per la Llengua, demana al Govern que respectin les normes aprovades pels parlaments autonòmics català i basc a favor de la constitució de seleccions esportives pròpies per a distintes competicions.

Web oficial del RCD Mallorca. Ara que ja torna la temporada de futbol, el RCD Mallorca ha presentat la seva Web oficial. La pàgina conté tot d'informació sobre l'equip, una botiga virtual i un espai destinat a escoltar la veu del soci. Però dissortadament ni una ratlla en català, al contrari del que passa en les webs oficials del València CF i el FC Barcelona: (Comprovau-ho a Vilaweb Ciutat de Mallorca).

Un 32% dels habitants de les Balears vol que s'aprofundeixi en l'autonomia i el percentatge puja a un 42% quan es tracta de persones de menys de 45 anys. Aquestes xifres que figuren en la darrera enquesta del CIS, i són les més altres de tot l'Estat espanyol, inclouent-hi les autonomies històriques clàssiques, deixen ben clar que un poc menys de la meitat dels ciutadans dels segle XXI, que inclouen el nucli dels futurs dirigents i votants de les nostres Illes, tenen consciència de la necessitat que s'arribi a l'autogovern, la qual cosa és un signe d'esperança de cara a la independència de la nació catalana. Que en preguin nota aquells

que tenen comandera. Comandaran a Mallorca, els partits mallorquins (ERC, PSM i UM) aliats amb els partits valencians i catalans que proclamaran la independència de la pàtria.

La gent del PP de les Balears seran els darrers a designar el seu candidat a presidir la llista que els durà a la oposició. Serà fotut per una gent que ha comandat des de temps immemorial a la nostra terra. Afortunadament, fa 3 anys que s'hi van acostumar devers el Consell de Mallorca i no ha passat res.

Tots els partits polítics que integren l'Ajuntament de Manacor, votaren en contra de la construcció de la nova autopista.

El qui ho té pelut és el Conseller de Foment, en Joan Verger de Montuiri, entossudit ell, en fer una autopista nova de Ciutat a Manacor, passant per Felanitx. A una enquesta realitzada pel CIS, i pagada pel Govern Balear, només un 17'6% dels enquestats està a favor d'aquesta autopista, mentre que el 43'4% vol que se faci per damunt de les carreteres existents. I si no s'escolta el poble se passa a la oposició, en una democràcia. Una cosa que saben els del PP de Manacor que a proposta del PSM, votaren per unanimitat en contra de la construcció de la nova autopista i sí al desdoblament de les actuals carreteres.

Però, nau alerta amb qui ho feis, perquè cada vuit hores, una dona pateix mal tractaments per part del seu home a la Ciutat de Mallorca. El primer mig any de 1998, la policia local de Ciutat ha cursat 379 expedients per pallisses, amenaces, coaccions, danys intencionats, violació de domicili, etc, etc. Llavors no és estrany que moltes dones vagin escalivades, tornen esquivades i no vulguin saber res dels homes. Tranquil·les! Hi ha homes a muntó, - que diuen els valencians-, que són amables, enraonadors, no gelosos,

no ens volem rovellar l'organisme i morir prematurament.

El general de divisió Tomàs Formentín ho té clar: natural de València, amb nom formenter i destinat molts d'anys a Catalunya, va parlar en català a la presa de possessió de la capitania general de les Balears, (o com se digui), que en això no ens som gaire entesos. El cas és que la nostra independència de cada dia està més prop i necessitam alts comandaments per dur-la endavant.

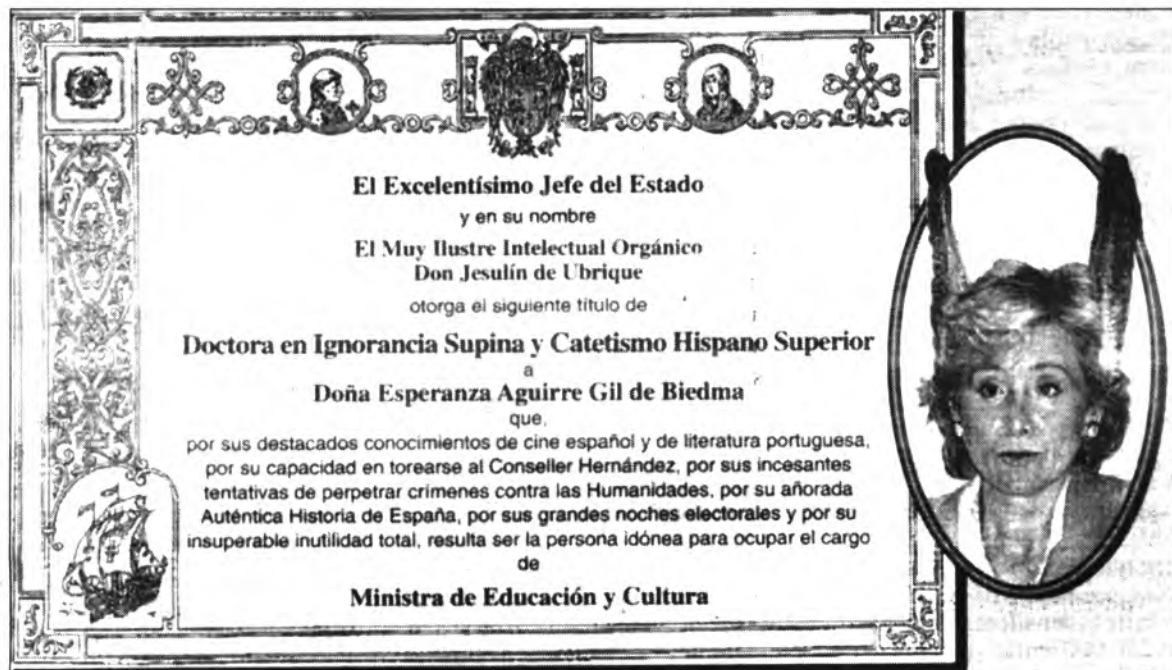

Fa 25 anys que coneixíem en Pere Felip i Buades, col·laborador de L'ESTEL i moltes coses més, però no havíem vist mai na Maria Frau i Calafat, la seva esposa. Per lo que hem vist i pel que ens han contat, és una de les parelles més ben avingudes de tot Ciutat.

ni borratxos, ni males ànimes, ni primitius, ni tan sols espanyols, que us poden fer la vida molt agradable.

Hem d'ésser optimistes en això de veure la nostra independència, perquè segons el catedràtic de Fisiologia de la Universitat d'Oviedo Bernat Marín, l'ésser humà podrà viure entre 110 i 115 anys si fa exercici físic, té molta activitat intel·lectual i sexual. Una activitat aquesta darrera, que es practica massa poc, i que és un exercici físic, absolutament saludable, gratificant i molt transcendent per a les persones majors, i per les joves, es clar. A més, com que això són energies renovables (no gasta benzina ni altres carburants), és molt bo i necessari de fer-ho si

El 52% dels espanyols entre 40 i 78 anys pateixen impotència sexual: disfunció erèctil o impotència, encara que no sia completa (aquests que se corren al minut) i deixen la seva parella amb les ganes. La incidència d'aquests patiments se pot incrementar amb la vellesa i per malalties associades com la diabetes la hipertensió o problemes cardiovasculars, el consum d'alcohol o tabac i l'estrès, que poden influir en la capacitat d'erecció. Ja ho sabeu, dones. Desconfiau dels fumadors i des bevadors. Ω

CONSTRUCCIONS
SASTRE - ROMO

C/. de's Camps, esq. C/ Puig Assegut
07550 SON SERVERA

Tel. - Fax 971 81 73 60
Mòvil 970 08 46 08

“La mirada del passat”, una exposició que ajuda a entendre la nostra història

PER MARINA FERRÀ A-HAMELYNCK

Fins al dia 30 d'agost romandrà oberta una exposició a Llonja d'utensilis i objectes de les distintes civilitzacions que han ocupat les Balears durant la prehistòria, l'època fenícia, la romanització. A l'exposició podem apreciar tot un testimoni de contactes directes i indirectes amb altres contrades de la Mediterrània.

Aquestes troballes arqueològiques ens ajuden a entendre la vida quotidiana i religiosa d'aquestes civilitzacions antigues. Les figures presents en aquesta exposició procedeixen de la major part dels jaciments talaiòtics de Menorca i Mallorca i de la necròpolis del Puig dels Molins a Eivissa. Entre altres peces destaquen les figures antropomòrfiques que representen deus i deesses i les figures de bous amb molta simbologia per les cultures ancestrals de la conca mediterrània.

Les peces procedeixen de llocs diversos del "Mare Nos-

trum" i són testimoni del mestissatge cultural que hi havia des d'èpoques ben remotes. La cultura clàssica se mescla amb la talaiòtica i la cartaginesa.

Les peces trobades procedeixen de llocs diversos del Mare Nostrum i són testimoni de la cosmopolitització de la societat balear a l'Edat Antiga. El comerç donava lloc a comunicacions directes i indirectes. Idols romans, fenicis, estatuilles talaiòtiques, egípcia (comerç indirecte)...formen part de la mostra.

La varietat de pobles que han deixat les seves petjades a les nostres illes ens fan reflexionar sobre l'absurd que és predicar el nacionalisme sobre unes bases feixistes i xenòfobes. En realitat fins i tot els talaiòtics vingueren d'una altra contrada de la Mediterrània i això és una hipòtesi que recolcen quasi tots els historiadors, ja que el que se sospita és que aquestes illes es trobaven verges en

una primera etapa. S'ignora l'origen d'aquests primers pobladors però trobam construccions parelles a l'illa de Sardenya, i la influència de la simbologia del bou la trobam per tota la Mediterrània, d'aquí fins a Grècia.

Per això és més important tractar d'optar per la integració dels "forasters", promoure cursos de català d'una forma amena i canviar certes actituds xenòfobes i racistes que l'únic que aconseguen és crear més odi entre els mallorquins i els que han triat les illes per viure. El feixisme espanyolista també s'ha de combatre, però no hem de triar un model de política totalitària per defensar el nacionalisme ja que ens enganaríem a nosaltres mateixos.

El respecte dels drets humans de tots els habitants dels països catalans és imprescindible si volem viure a una nació lliure i democràtica i oberta a Europa i el món. Ω

Nacionalistes imperials

El polèmic document elaborat els passats 16 i 17 de juliol pels líders dels principals partits nacionals de la perifèria (Convergència i Unió, Partit Nacionalista Basc i Bloc Nacionalista Gallec) ha intranquil·lit considerablement els mandataris mesetaris, no acostumats a aquesta mena de "conturbanis". La declaració conjunta d'aqueixes formacions polítiques, anomenada **Declaració de Barcelona**, ha reivindicat el reconeixement de les diverses realitats nacionals i de llur autodeterminació, així com la necessitat d'anar cap a una concepció con federal de l'estat. El PSM, el Bloc Nacionalista Valencià i d'altres forces nacionalistes perifèriques s'hi adheriren ràpidament, atesa la necessitat d'establir una estratègia conjunta enfront de les grans forces nacionalistes espanyoles (PP, PSOE, IU), les quals s'han manifestat obertament contràries -et pour cause!- a l'esmentat acord.

El mateix president del govern central, don **José Maria Aznar**, en unes declaracions delirants, ha qualificat la citada cimera de "*megalomania aldeana*" -una expressió que pot fer fortuna entre els nacionalistes exacerbats de la Meseta-, amb el sucós afegit de "*version caciquil de lo particular*". És evident que l'inclit dirigent del P(e)P(e) no té necessitat de cap ca de bou, tipus Miguel Angel Rodriguez o Mariano Rajoy, per dir-hi la seva -com tampoc no en freturava l'inefable Felipe Gonzalez. Al capdavall, les mancances d'un estat i dels seus successius governs, amb majoria castellano-espanyols, són seculars i absolutament lamentables, almenys des del punt de vista d'una veritable democràcia. Una carta constitucional enquistada en el fal·laç i retrògrad model d'una sola nació, única i indivisible, la nació espanyola, i que nega el caràcter plurinacional de l'estat i la coexistència solidà-

ria i pacífica de les quatre nacions reals que en fan part, amb llurs respectives llengües i cultures.

Els jacobins del PP, i del PSOE, no accepten la realitat ni la volen entendre. El seu somni unitarista els té obcecats i pertot arreu tenen visions localistes i particulars, cosa que els deixa ben retratats, car denota clarament on són llurs compromisos més immediats: amb les classes dominants castellano-andaluses. A les antípodes d'aquesta concepció de l'estat cal emplaçar-hi el projecte d'entesa solidària encetat en aquesta **Declaració de Barcelona**, i que pretén superar la ridícula i capciosa fórmula autonòmica del "*café per a tothom*". Com va dir encertadament el basc **Xabier Arzalluz**: "*Nosaltres no som nacionalistes imperials, com altres, sinó que som gent que simplement vol ser, i per això ens unim*". Idò això. Ω

Andreu Salom i Mir

Integració

PERE FELIPI BUADES

Dia cinc d'agost a vespre, assegut davant la televisió vaig quedar estupefacte quan pel Canal 4, vaig presenciar el programa que dins l'espai genèric **Els Nostres Pobles**, li tocava el torn a Calvià. El tema anava de "*Virgen del Rocío, romeria, misa rociera, faralaes, sevillanas i olé*". Una presentadora ben salada i en idioma andalús, ens contava la magnificència de tot l'enrenou. Enrenou muntat no només per recordar la seva terra, sinó per fer d'aquí, de Calvià i de Mallorca sencera, una terra igual a la que ells fa tems que deixaren. Una terra que sia igual a aquella amb els seus detalls culturals: llengua, costums, tradicions, religió, conceptes familiars, clans, preservació de la seva ètnia per damunt de qualsevol altra, etc.. El moment culminant del programa fou quan la presentadora, sense complexos de cap casta, amolla que l'objectiu de la seva comunitat (la andalusa), és el d'aconseguir integrar a la seva cultura, llengua, cant, religió... als mallorquins, una cosa que ja s'ha realitzat al Terme de Calvià i que també aconseguiran a Mallorca sencera. Integrar-nos totalment a la cultura espanyola andalusa que és la seva, la que ells administren, la que controlen, en una paraula; la que va a missa (**rociera, por supuesto**), en definitiva, la bona: la del PSOE, la del PP, l'"**apañola**".

El que és seriós, és que allò que jo presenciava per la televisió, era ben ver, no era un somni, no era cap broma. És quelcom que està passant, i està passant cada dia. Em vaig quedar sense polsos, desolat per el que això significa. Vaig quedar desolat, perquè entre els *rocieros*, hi havia mallorquins, mallorquins d'arrels catalanes que d'amagat parlaven mallorquí. Evidentment, es tractava de renegats. Renegats inconscients, igual que els polítics del PP i del PSOE que ens governen els quals amb la seva criminal col·laboració, ajuden al genocidi de tot un poble, del meu poble que, abans de la seva renúncia també era el seu poble.

Vaig sentir vergonya pels mallorquins que viuen o han nascut a Calvià, avui lliurat, sense lluita, a les hordes andaluses.

Vaig sentir vergonya dies mes tard en sentir la demagògica preocupació de molts de mallorquins per la invasió alemanya, mentre que acullen amb desvergonyida alegria la invasió andalusa que pretén la nostra integració.

Que se sàpiga, la invasió alemanya no pretén absorbir-nos o integrar-nos. Només pretén formar la seva pròpia comunitat a la nostra terra.

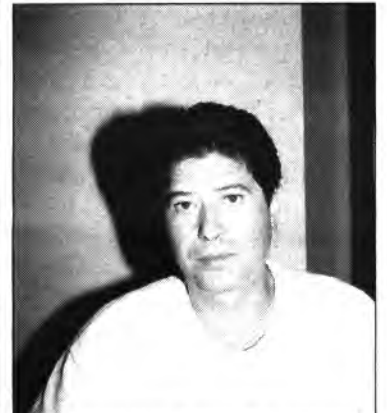
Ens aniria molt més bé si els espanyols-andaluses pretenguessin això mateix que els alemanys. Però aquesta gent, de manera descarada, ens volen absorbir, ens volen evangelitzar, ens volen cristianitzar la llengua, alliberar-nos dels catalans/polonesos, i potser fer-nos fora de Mallorca. Això, encara no ho diuen, però és possible que pensin en el **Barco de Rejilla**. Per a nosaltres, es clar. Els polonesos... Ω

Fa 10 anys que en Joan Rigo és el president de l'**Associació Bonsai Llevant** amb seu social a Artà. Són 30 associats que se reuneixen cada dijous per intercanviar experiències. Organitzen cursos de cultiu, fan exposicions, la darrera ha estat a Artà les passades festes, i les fan a tots els pobles que els conviden. El seu telèfon: 909989510

En Miquel Vives i n'Apolonia Cervera, de son Cervera, regenten des de fa 15 anys la **Galeria d'Art ses Frigates** a Cala Bona. Tenen obert 4 mesos cada any. Tenen exposada obra de na Caterina Salom d'Inca, de na Maria Antònia Cerdà de Ciutat i d'en Jaume Alsamora d'Artà. Els compradors són els estrangers residents i els mallorquins.

Fa 3 mesos que n'Esteve Rúbio ha obert la **Botiga Adrogueria i Pintures Esteban** a Son Cervera. Te 4 operaris que pinten persianes i cases.

Fa un any que en Rodolf Hernandez ha obert el **Taller Rudy** a Son Cervera. Ven motos noves i les adoba quan s'espanyen. En Rodolf és corredor de moto, categoria open i ha pres part al campionat de les Balears i al de Catalunya. A la foto amb el mecànic Miquel Nebot.

Memòria del Congrés de Cultura Catalana (1977)

MIQUEL FERRÀ I MARTORELL, ESCRIPTOR

Aquell Congrés del qual l'escriptor Antoni Serra n'era a Mallorca l'organitzador i animador de l'àmbit de producció literària, després de tot un seguit de reunions, actes i proclames, arribà a la seva final el primer de novembre de 1977, amb una llarga excursió per tota l'illa, tot passant per llocs amb referències a la literatura local. Abans d'això hi havia hagut una recepció a tots els congressistes del País Valencià i de Catalunya-Principat, la gran manifestació tot reivindicant l'autonomia, un festival de cançó popular, un homenatge a Gabriel Alomar, un concert i un acte acadèmic al monestir de Lluçà amb projecte de manifest i dinar de germanor. Fou aquella una magnífica oportunitat per a conèixer escriptors de fora Mallorca i consolidar els lligams d'amistat amb els d'aquí. Vaig tenir per companys d'excursió la poetessa Maria Mercè Marçal i Josep Maria Palau i Camps. Ens ho passàrem molt bé i els mallorquins vàrem tenir l'oportunitat de fer de "cicerone" en molts d'indrets curiosos o interessants. Però ara, quan veig des d'aquí aquelles diades festives, haig de reprèmer, sense remei, i un fort sentiment de tristor. Potser els anys, aquests anys, del 77 al 98 han passat com una falç sobre un camp de blat. Les dues persones ja esmentades són mortes i també ho són molts d'aquells que record en aquella gran taula on dinàrem: Miquel Àngel Riera, Josep Maria Llompart, Jaume Fuster, Jaume Vidal Alcover, Maria Aurèlia Capmany, Llorenç Moyà, Damià Huguet, Guillem d'Efak...i entre d'altres que no puc recordar, Montserrat Roig. Em cridà l'atenció la bellesa d'aquesta escriptora jove, la perfecció estètica del seu rostre i la profunditat de la seva mirada. També em semblà molt intel·ligent quan prenia part en els debats i raonava amb gran rapidesa. Allà es posaren les sementes o les arrels de la que seria Associació d'Escriptors en Llengua Catalana i l'accés d'aquesta al PEN Club Internacional. Els supervivents, el propi Antoni Serra, Jaume Pomar, Damià Pons, Miquel López-Crespí, Josep A. Grimalt, Isidor Marí, Joan F. March, Miquel Pons, Maria Antònia Oliver...Podem tocar fusta. També record Miquel Arimany, tota una institució, que havia compost un himne

La manifestació per l'autonomia.

L'escriptora Montserrat Roig.

de liables. Però al cap dels anys, dins els nostre col·lectiu, han proliferat els casos de cinisme, egoisme i desqualificació barata. Com podem tornar al clima d'aquell final d'àmbit de producció literària a la Mallorca del 1977? Era veritablement un miratge? També es destacaren en els parlaments Anna Moll, Ferran Gomila, Josep Píera, Joaquim Carbó, Alex Broch, Joan Oleza... De tot plegat en resta un bell record. I també dels viatges que en ocasió del Congrés vàrem fer els mallorquins a Barcelona i València. Per tot arreu, escriptors i editors, professors de literatura i crítics dels mitjans de comunicació, semblaven tenir "miraculosament" una sola veu. Ponents com Francesc de Borja Moll, Gregori Mir, Fèlix Pons, Francesc Burguera, Josep Palau i Fabré, Josep Maria Castellet, Ignaci Ponti, Marc Taxonera, Jordi Carbonell, Joan Oliver, Maurici Serrahima, Manuel de Pedrolo...procediren a la presentació de les Resolucions de l'Ambit. En el resum dels textos es confirmava que "els escriptors en llengua catalana són perfectament conscients que cal una literatura d'abast nacional, és a dir, una literatura en llengua catalana i amb continguts catalans que interessi un públic català i que a partir d'aquesta síntesi autor-obra-públic tingui la seva projecció universal." Jo hi crec. Però molts, avui, diuen que això és somniar truites. Ω

dels Països Catalans...

En els escrits de convidat hi podem llegir: "El monestir, els monjos, els escolans blaus de veu de plata, les cel·les per llogar, la font, el via-cruis...l'antiga hospederia; a baix per als cavalls, els muls, els ases; a dalt per a les persones. Però pujau a Lluçà, us ho recoman: s'hi respira pau, s'hi senten els esquellots de les cabres i de les ovelles, hi fa bon estar, sobretot a l'hivern..."

I tots ens reunírem entorn al projecte d'una moderna literatura nacional que havia de transcendir els gèneres i les posicions ideològiques. Ens sentíem units per una proposta de combat, per una germanor que pogués esvaïr per a sempre les capelletes irreconcil-

liables. Però al cap dels anys, dins els nostre col·lectiu, han proliferat els casos de cinisme, egoisme i desqualificació barata.

Com podem tornar al clima d'aquell final d'àmbit de producció literària a la Mallorca del 1977? Era veritablement un miratge?

També es destacaren en els parlaments Anna Moll, Ferran Gomila, Josep Píera, Joaquim Carbó, Alex Broch, Joan Oleza...

De tot plegat en resta un bell record. I també dels viatges que en ocasió del Congrés vàrem fer els mallorquins a Barcelona i València. Per tot arreu, escriptors i editors, professors de literatura i crítics dels mitjans de comunicació, semblaven tenir "miraculosament" una sola veu. Ponents com Francesc de Borja Moll, Gregori Mir, Fèlix Pons, Francesc Burguera, Josep Palau i Fabré, Josep Maria Castellet, Ignaci Ponti, Marc Taxonera, Jordi Carbonell, Joan Oliver, Maurici Serrahima, Manuel de Pedrolo...procediren a la presentació de les Resolucions de l'Ambit. En el resum dels textos es confirmava que "els escriptors en llengua catalana són perfectament conscients que cal una literatura d'abast nacional, és a dir, una literatura en llengua catalana i amb continguts catalans que interessi un públic català i que a partir d'aquesta síntesi autor-obra-públic tingui la seva projecció universal."

Jo hi crec. Però molts, avui, diuen que això és somniar truites. Ω

LES MANS AL FOC (30)

Fonamentalisme

PERE GRI

El terme **fonamentalisme** s'utilitza principalment en un sentit; com a traducció de **fundamentalism**, o tendència dels que segueixen literalment les ensenyances de la Bíblia. Segons Javier Sádaba, ser fonamentalista és una actitud moral que consisteix en adonar-se que només existeixen millors i pitjors argumentacions de la realitat, i que allò que és moral és el més important a la vida. El fonamentalisme és bàsicament incultura, submissió, però sovint ha aconseguit produir canvis en les societats on ha tengut poca o molta influència.

L'augment del coneixement científic ha posat al descobert moltes de les ensenyances eclesiàstiques basades en interpretacions errònies de passatges bíblics, també s'ha començat a sospitar dels "miracles" i de la "intervenció divina" en els assumptes humans. Res ens pareix ara com ens pareixia abans, si bé, l'única manera de combatre el fonamentalisme és posar-lo en qüestió.

Pens en les coses que ha fet l'Església en veure's davant l'atac i escrutini de la ciència i la filosofia, i veig com en la majoria dels casos ha caigut en el fonamentalisme.

També s'han establert paral·lelismes entre el fonamentalisme i el nacionalisme, especialment quan ambdós mantenen un discurs basat en l'anti-modernitat. El nacionalisme representa tant una visió conservadora com progressista, però si es pren amb un fort contingut emotiu, està molt prop del fonamentalisme. Quan es dona aquest nacionalisme estam davant d'una actitud incompatible amb els valors morals, segons Sádaba.

En una sessió ordinària celebrada el dia 25 d'octubre de 1937, el Consistori de Porreres decidia el següent: "Seguidament es va donar compte d'una comunicació del veí D. Miquel Cardell

Bosch manifestant que el dia disset del mes de setembre proppassat s'havia celebrat una assemblea en el Santuari de Nostra Senyora de Sant Salvador per l'Associació de Pares de Família Catòlica de Mallorca, en la que s'acordà que totes les associacions es dirigeixin als seus respectius ajuntament en súplica que es telegrafï a l'Excm. Generalíssim Cap de l'Estat interessant la derogació de les lleis anticristianes i antiespanyoles referents al divorci i al matrimoni civil. Assabentada la Corporació per lectura íntegra de l'esmentada comunicació, s'acordà per unanimitat d'autoritzar al Senyor Batle per que a la màxima brevetat possible doni compliment a la petició sol·licitada".

Potser ha arribat el moment de referir-me a n'Antoni Garau, company meu i paísà, una de les persones que moriren assassinades al començament de la guerra, que havia participat en moltes accions en contra dels diversos fonamentalismes de l'època de la que us estic parlant. Tenia trenta cinc anys i exercia de catedràtic de matemàtiques a l'Institut d'Inca. Pertanyia a Esquerra Republicana. Tot i que era un home d'idees més aviat radicals, les dissimulava perfectament amb una forma de ser tranquil·la i reposada. Diuen: "Era un home elegant, distingit. No semblava d'esquerres". Doncs, a aquest home, l'afusellaren dins el terme d'Algaida.

Insistesc, l'única manera de combatre el fonamentalisme és desdibuixar-lo, estar sempre disposats a combatre tot allò que no ens agradi, en el joc de miralls de la democràcia no és comprensible que hi entri tant de fonamentalisme. La democràcia, en definitiva, és bona si mantén relacions normals amb les vides dels individus, tenint com a nucli central la informació dels ciutadans.

La nostra nació es convertirà prest en Estat, però això no ha de produir un retorn al tribalisme, haurem de ser responsables del que facem. Ω

el lleu de tots
mereix un respecte
FORA FUMS!

CATALUNYA,

Humilitat

PER RICARD COLOM

"Qui seu en pla, no ha d'on caure".

(Refrany català del s.XV, al capítol 117 de *Tirant la Blanc*, del cavaller valencià Joanot Martorell).

"La guerra és, sens dubte, per darrera del claustre, la més gran escola d'humilitat".

(Pèire Benoit, escriptor occità, 1886 Albi-1962).

"La humilitat torna invulnerable".

(Marie von Ebner-Eschenbach, 1830-1916, escriptora morava).

"Oit he dir que, per ésser més franc

a perdonar, sant Pere al pecador,

Déu permeté que vinguera en error,

Mostrant-li com lo sencer pot ser manc.

Tot enaixí, de mi Déu ha permès

Que ame tal que no es gose bé dir,

Perquè jamés me puga enfellonir

En contra algú que d'amor sia pres".

(Ausiàs Marc, 102:105-112, cavaller valencià de nació català, segle XV).

"La humilitat és el camí dels covards per a semblar qualque cosa".

(Eduard Douwes Dekker Multatuli, 1820-1887, escriptor holandès).

"La humilitat és sovint un artifici de l'orgull".

(François duc de Rochefoucauld, 1613-1680, escriptor moralista).

"El mestre digué a un visitant qui es definia ell mateix com a cercador de la veritat:

-Si allò que cerques és la veritat, hi ha una cosa que has de tenir, per damunt de tot.

-Ja ho sé; una irresistible passió per ella.

-No. Una incessant disposició a reconèixer que pots anar errat".

(Antony de Mello, *¿Qui pot fer resplendir l'alba?*, 1985).

"Tota la teva humilitat rau en conèixer-te tu mateix".

"No t'estan pas dient: "Sies senzill" per fer de tu un ignorant, sinó per defugir supèrbia".

"No et diuen, "Sies menys del que ets", sinó "Coneix què ets tu". Reconeix-te malalt, que ets pecador. Que el Crist justifica i tu va tot tacat. Deixa veure ta confessió a Déu, i seràs del Crist.

"Pugeu a les altures a pas d'humilitat".

"Guaita l'arbre: primer arrela bé per enlairar-se vers del cel.

No neix son arbratge de la humilitat? En canvi, vas tu, sense tenir amor, i vols ja copsar allò sublim. Sens arrels i vols enfilat-te ben amunt? Això és ruïna, no pas altura".

"Tal és la doctrina cristiana: el precepte, la recomanació de ser humils, a fi que no es gloriï ningú sinó en la creu de Jesucrist".

(Agustí d'Hipona, 253-430, a *Cogitaciones*, al nord est de l'actual Algèria).

Perquè la soca més s'enfila

Com més endins pot arrelar

(La Balanguera, d'en Joan Alcover, 1854-1926).

"Abans de burlar-te d'algú, mira bé com ets tu".

"No diguis ase a ningú que no ho sigui, més que te".

(Refranys catalans).

"La meva ànima em parla: **No t'alegris amb la lloança ni et posis trist amb el retret.**"

Ara m'adon que els arbres floreixen en primavera i fruiten a l'estiu sense cercar lloances, i deixen caure llur fullam a la tardor i queden nus devers l'hivern sense témer el retret. (Jubran Khalil Jubran, 1883-1931, escriptor i artista libanès emigrat a Boston).

"On hi ha humilitat, hi ha pau".

(Martí Luter, reformador cristià alemany, 1516).

"si vols que Déu et sigui humil, sigues humil a tothom.

Amb humilitat humiliaràs l'orgullós.

Humilia't a Déu, qui a tu s'humilia.

Qui és humil, no riu quan l'orgullós plora.

Humilia tot poder al poder de Déu i ta voluntat a la seva.

Contra gran orgull, gran humilitat.

Pensa sovint en la mort per ço que amb pau posseesques ta humilitat".

(*Llibre dels Mil Proverbis*, 1302, de Mestre Ramon Llull, savi, missioner i místic català de Mallorca).

"Té la intel·ligència de l'il·limitat: és l'humil".

(Lanza del Vasto. Deixeble d'en Gandhi).

"Humil és Déu, qui és rei del Cel i de la Terra i de tot, que totes les vegades que el volen veure i parlar amb Ell, li poden dir llurs necessitats. Aquest rei no té porters als qui hom haja de donar diners, ni consellers qui per diners facin malesa ni engany, ni creu cap adulator, ni fa veugers, jutges ni batlles, ni procuradors que sien orgullosos, vanagloriosos, avars, luxuriosos, injuriosos. Beneït sia tal rei, i tots els qui l'amen, coneixen, honren i el serveixen, sien beneïts".

(Ramon Llull, 1233-1315).

"La vera humilitat rau a romandre satisfet".

(Henri F. Amiel, 1821-1881, escriptor suís).

"Per a enamorar-se Déu de l'ànima, no afita pas sa grandesa, sinó la grandesa de sa humilitat".

"La perfecció no rau en les virtuts que l'ànima és coneix en ella, sinó en les que el nostre Senyor veu en l'ànima, la qual és càrrega tancada, i doncs no té de què presumir, sinó abaixar pit en terra en pensar hom de si mateix".

"Tingueu per misericòrdia de Déu que alguna vegada us diguin cap bona paraula, puix que no en mereixeu cap".

(St. Joan de la Creu, 1542-1591, presoner de la Inquisició espanyola).

"Per a veure'ns bé és preferible la claror d'una modesta espelma a la magnificència de focs artificials".

(Thomas Carlyle, 1795-1881, pensador social escocès).

"És bo de reaccionar contra el desig d'enlluernar, de revelar l'home superior que duu el nostre nom i els mèrits excepcionals del qual només nosaltres coneixem".

(Georges Duhamel, 1884-1966, escriptor francès).

"Deia l'Abat Antoni: "He vist esteses per terra totes les llaçades de l'enemic, i, tot, gemegant, he dit: ¿Qui podrà escapar de totes? I vaig oir una veu que responia: "La Humilitat"".

(*Sentències dels Pares del Desert* 15:3).

"... la virtut que ens escalfarà llavors més que cap altra serà la humilitat: com que ens trobarem despullats, ens farà cercar repòs en el propi si, com una mare qui escalfa son infant en prémer-lo en sos braços, quan amb simplicitat infantívola s'ha despullat... i amb sa gran innocència se sent més feliç de sa nuesa que de la preciositat de sa roba. Com està escrit: "El Senyor guarda els infants: m'he humiliat i Ell m'ha salvat". (Psalm 114:6).

"Des de llavors, l'ànima entra dins de si mateixa amb una gran humilitat, talment que allò que ja no pot obtenir dia a dia per mitjà d'almoina cerca de guanyar-s'ho amb l'esforç de la pregària, i amb la paciència, i amb la humilitat. "El pobre i el necessitat lloaran vostre nom, Senyor". (Psalm 73:21).

(Cap 65-66 de *100 capítols pràctics de coneixement i discerniment espiritual*, Diàdoc de Fòtime. L'Epir, s. IV-V).

"Déu resisteix als orgullosos i dona gràcia als humils".

(Epístola de Jaume 4:5, i primera Pere 5:5, pres de proverbis 3:34).

"No et facis deixeble del qui s'exalta ell mateix, no sia que aprenguis supèrbia enlloc d'humilitat".

(Marc l'Asceta, cap 10 de *200 capítols sobre la llei espiritual*, s. V).

"La vida és una llarga lliçó d'humilitat".

(James M. Barrie, 1860-1937, escriptor escocès).

"Perillós és fer veure massa a l'home com s'assembla a les bèsties, sense mostrar-li ensem sa grandesa. Però encara és més perillós de fer-li veure sa grandesa sense sa baixesa. I pitjor encara és deixar-lo ignorant de tot plegat. Però ben útil de mostrar-li una i altra cosa".

(Blasi Pascal, savi cristià i matemàtic occità, 1623-1662). Ω

Països Catalans (VIII)

Els referits a llocs i pobles de Catalunya, els podríem classificar en tres grups. Uns fan lloança dels seus productes, bellesa natural i virtuts o manera de ser dels seus habitants. D'altres es poden considerar neutres perquè no diuen res al seu favor, però tampoc cap cosa en contra. I, els que més, ridiculitzen alguna peculiaritat o fereixen la seva gent, encara que humorísticament, basat, quasi bé sempre, en antigues rivalitats dels pobles del veïnatge.

Sant Hilari, terra de pixaners.

Sant Pol, gent de manta.

Sant Pol, quina hora és ?

Sant Quirze de Lloret, al malalt posa bonet.

Sellés, endevina on és.

Setcases, blat i ases.

Si el Vallés fos un ou, el rovell fóra Palau.

Si vas a El Catllar, abans has de testar.

Si vols salut, a Sant Cugat en venen.

Sils, llepafils.

Tamarit: tit, tit; Altafulla: gent d'agulla; a Ferran: tant, tant; i la Torre: flor del camp.

Terrassa, mala raça; Sabadell, mala pell.

Una filla bonica, el dilluns a la Rambla, el dimarts a la Riba.

Valencià i home de bé, no pot ser.

Vés a Argentona i sabràs el pa que s'hi dóna.

Vic, capellans, llonganisses, canaris i pa de pessic.

Viladrau, que ningú no sap on cau.

Vilafranca, guerra franca; Vilanova, guerra nova... i tot per mor del carril.

Vinaixa, gent de faixa. Ω

L'antifranquisme a Mallorca. V LLIBRE

1977 I el Pacte Social de la Moncloa: El carrillisme-stalinista (PCE) contra els treballadors (I)

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

"O pactábamos o la Constitución podía quedar en entredicho por una crisis que llevara a la suspensión de pagos del país".

(Enrique Fuentes Quintana, vicepresident del Govern per a qüestions econòmiques en temps de la signatura del Pacte social de la Moncloa)

**25 d'octubre de 1977:
signatura del Pacte social de la Moncloa**

El 25 d'octubre de 1977 era signat a Madrid el Pacte social de la Moncloa. Els màxims responsables polítics de portar endavant uns acords tan contraris als interessos dels pobles de l'Estat -i concretament als treballadors- són Adolfo Suárez, Felipe González, Joan Reventós, Josep Maria Triguera, Manuel Fraga, Enrique Tierno Galván, Juan Ajuriaguerra, Miquel Roca, Leopoldo Calvo Sotelo y Santiago Carrillo. A nivell de les Illes, durant el temps de la transició, els màxims responsables dels carrillisme illenc (els encarregats de dur a la pràctica aquest Pacte Social) són -entre molts d'altres- Josep Vilchez i en Manolo Cámara (importants dirigents sindicals reformistes). A nivell polític, i fins a la seva expulsió del P"CE, l'advocat Ignasi Ribas també féu un paper important en la defensa de la monarquia borbònica imposada pel franquisme i en l'acceptació d'una constitució que barrava el pas al dret a l'autodeterminació i, de rebot -consagrant l'economia de mercat capitalista, impedia, fins i tot, avançar cap al socialisme ni que fos mitjançant mètodes pacífics i democràtics burgesos.

Objectius dels Pactes de la Moncloa: reduir els salaris, "disciplinar" els treballadors, preparar el terreny polític per a l'acceptació de la monarquia i l'abandonament de la lluita per l'autodeterminació i la República

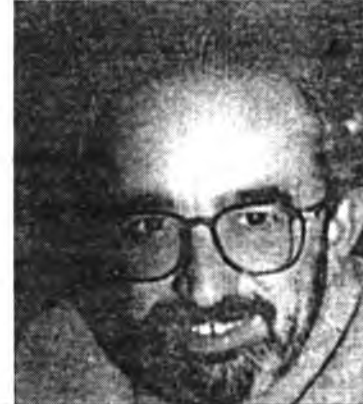
El llibre *De los pactos de la Moncloa al AES*, editat el gener de 1989 per la *Confederación Sindical de CC.OO. (Secretaría de Formación y Cultura)*, conté un pròleg ben aclaridor del que significaren els Pactes de la

Moncloa per als treballadors de l'Estat. Tengueu en compte que aquesta autocrítica radical no la fa cap "esquerranista", cap "trotsquista" o "maoista". Ben al contrari, està escrita (octubre de 1988) per un dels responsables màxims de CC.OO -en aquell temps, secretari d'Acció Sindical. Un home, suposam, que en el seu moment blasfemà contra els "perillosos esquerranistes" que llavors criticàvem la traïda que significaven els Pactes amb el Govern de la dreta i la patronal. Ara, constatant l'abisme d'abjecció, d'endarreriment polític que significaren per als treballadors, de misèria, de retall de prestacions socials, d'atac als interessos més vitals de la classe obrera de tots els pobles de l'Estat, Agustín Moreno, un dels antics responsables de portar aquesta nefasta política a la pràctica escriu, fent seves les conclusions d'una anàlisi publicada a *Monthly Review* l'any 1977:

"Los Pactos de la Moncloa fueron los de mayor contenido doctrinal y repercusión pública y política. Constituyeron un amplio repertorio de medidas de política económica y social tendentes a neutralizar la crisis y los desequilibrios tradicionales. De ahí que combinasen medidas coyunturales y estructurales" (pàg. 12 del llibre esmentat).

Més endavant Agustín Moreno, seguint la mateixa *Monthly Review* (Aguilar, S., Aponte, A. y Vidal Villa, J.M. "Un pacto para dos crisis: El Pacto de la Moncloa"), situa bastant encertadament el nucli de la qüestió, el significat real d'aquest atac brutal contra els interessos dels treballadors. El dirigent de CC.OO explica: "Los objetivos reales de los Pactos de la Moncloa son:

- La remisión forzosa de los salarios reales para lograr una distribución funcional de la renta en beneficio del excedente

El franquisme reciclat (UCD), les burgesies basca i catalana (PNB i CIU, l'estalinisme (PCE) i la socialdemocràcia (PSOE) pactaren l'any 1977 el més brutal atac als interessos dels treballadors: el Pacte Social de la Moncloa. Solament l'esquerra conseqüent, els comunistes mallorquins (MCI, OEC, PORE, etc) i el PSM lluitaren activament contra el pacte. D'esquerra a dreta alguns dirigents i militants del comunisme illenc (OEC): Mateu Morro, Aina Gomila Barber, Mateu Ensenyat i Francesc Mengod.

empresarial.

- *Disciplinar a la classe obrera* a nivel laboral y dividirla a nivel sindical y a nivel político. Se trata de impedir las movilizaciones y de formar un proletariado no combativo, pero sí organizado, que desvíe su combatividad a la participación pasiva en elecciones generales, etc.

- Alcanzar una *paz social pactada* que signifique un freno al proceso de politización y toma de conciencia de clase iniciado con las luchas de 1961 y que convirtió a la clase trabajadora de España en una de las más combativas de Europa.

- El *saneamiento complementario* de la economía a través de la flexibilidad de plantillas (posibilidad de despedir al 5%, contratación temporal) y la

eliminación de las empresas improductivas (quiebras, suspensiones de pagos).

A cambio de esto, los partidos de izquierdas reciben concesiones progresistas de dudosa viabilidad en sanidad, vivienda, educación, etc".

Els revolucionaris lluitarem des del primer dia contra els reaccionaris pactes antipopulars

Els revolucionaris no haguérem d'esperar tants d'anys com Agustín Moreno o altres dirigents dels sectors d'esquerra de CC.OO. per a saber que el Pacte de la Moncloa era una nova traïda dels dirigents (Carrillo i CIA) que havien lliurat a la burgesia la lluita històrica dels pobles de l'Estat per la República, l'auto-

determinació i els socialisme entès com a poder dels treballadors, pel plat de lleties d'una poltrona i un sou institucional.

Dins l'OEC, a les Illes hi hagué postures enfrontades. Uns, els més "possibilitats", pensaven (igual que els socialdemòcrates del PSOE o els carrillistes) que, cedint a la burgesia algunes coses, se'n podrien treure alguns avantatges. Amb el temps, els que hi estàvem en contra tinguérem raó. El document signat per UCD i tots els altres partits amb representació parlamentària (especialment per P"CE i PSOE) era un programa per a ajudar la burgesia a sortir de la crisi econòmica d'aquells anys. S'admetia la pèrdua del poder adquisitiu dels treballadors i igualment s'acceptava l'augment de l'atur sense cap contrapartida efectiva (quasi totes eren demagògiques).

En definitiva, malgrat la demagògia emprada per Felipe González y Nicolás Redondo, per Santiago Carrillo y Camacho per a fer empassar a la gent els "grans avantatges" que significaven els pactes, el cert és que el capitalisme espanyol mantenia intacta -i augmentava- la seva quota de beneficis a costa de la congelació dels salaris.

Agustín Moreno, el dirigent de CC.OO. que fa autocrítica pel suport del carrillisme i CC.OO. al Pacte Social de la Moncloa, escriu en la introducció al llibre *De los Pactos de la Moncloa al AES*:

"La aplicación de los Pactos fue muy polémica. La ausencia de una comisión de seguimiento dificultó su cumplimiento. Hubo fuertes críticas a los incumplimientos por parte de los sindicatos y de los partidos de izquierda. Los principales puntos incumplidos fueron: Seguridad Social (no se dió entrada a los sindicatos en los órganos de

練心館
CENTRE D'ESTUDI DE JUDO
Renshinkan
— LLEVANT MALLORQUÍ —

Tlf. 971 55 15 84
Mòbil 989 68 68 97

**L'ANTIFRANQUISME A MALLORCA
V LLIBRE**

de **M. López Crespi**

Cada quinze dies a **L'ESTEL** (d'agost del 1998 fins a l'agost del 1999)
Per demanar números endarrerits, telefona al **971 26 50 05**

La premsa dels comunistes mallorquins (OEC) participà activament en la lluita contra els pactes de la burgesia, el franquisme reformat i l'estalinisme (PCE). El la fotografia podem veure les revistes d'OEC que defensaren activament la nostra llibertat i els nostres interessos (Democràcia Proletària, Mallorca Obrera, La Batalla, Lluitem, Jove en lluita, Iraultza...)

gestión); empresa pública (Estatuto de la empresa pública y participación de los trabajadores y control parlamentario, etc.) empleo (creación del INEM y participación de los trabajadores en las oficinas de Empleo); vivienda y urbanismo, política energética, pesquera y de comercialización".

OEC, MCI, POUM, PORE, nacionalistes revolucionaris, CNT...: lluita diària contra les traïdes antipopulars dels partits del consens

Vists amb la perspectiva històrica que donen els anys, el que ara destaca amb una claredat meridiana són els significats polítics del Pacte. L'OEC (Organització d'Esquerra Comunista), els altres partits comunistes (LCR, PORE, POUM, MCI, etc) destacàvem massa, potser, els aspectes purament econòmics de la traïda al poble. No vol dir que no fos així. L'atac que els Pactes significaven al poder adquisitiu dels treballadors era brutal, i hi ha economistes que afirmen (amb números damunt la taula) que els efectes encara es deixen sentir en l'actualitat. Però, portats pel nostre permanent economicisme (creure que la lluita de classes contra la burgesia era tan sols econòmica, oblidant els aspectes culturals, ideològics i polítics) no tenguérem prou en compte que aquell acte (la signatura dels Pactes) era la peça clau d'una nova "cultura" dins del pensament de l'esquerra. Parlam de la "cultura" del

Pacte i del consens. La constitució consensuada entre P" C" E, AP, PSOE, CDC, UCD i PNB (1978) no s'hagués pogut portar endavant sense haver controlat i desviat la combativitat revolucionària dels pobles de l'Estat. Fins i tot en els congressos dels partits d'esquerra més reformistes (PSOE) els militants de base demanaven la República Federal!

El carrillisme (P" C" E) portava dècades d'avantatge dins d'aquesta línia, amb la seva pràctica política proburguesa i afavoridora de la unió amb el franquisme reciclat.

Llavors (octubre de 1977) es tractava d'implicar en aquesta política carrillista d'entesa amb el franquisme tot el poble, sumant-hi els altres partits d'esquerra.

Es tractava de fer acceptar la Constitució centralista, capitalista i monàrquica que era pactada d'esquena del poble

Com explica molt bé el dirigent de CC.OO. Agustín Moreno: "Los Pactos de la Moncloa tienen en su haber el establecimiento del consenso político que permite la elaboración de la Constitución Española de 1978" (op.cit., pàg. 14). I la Constitució espanyola barrava -i barra encara!- el pas vers objectius autènticament democràtics com pot ser la república com a forma d'Estat (els partits del consens acceptaren sense excepció la monarquia

Antoni Mir, (que en la fotografia porta enlairades les sigles dels comunistes mallorquins -OEC-) va ser un destacat lluitador en contra de les mancances democràtiques de l'actual constitució espanyola i lluità activament per la República, el dret dels pobles a l'autodeterminació i per aconseguir el poder dels treballadors (el socialisme).

borbònica que ens deixava per herència Franco). La Constitució no reconeixia -ni reconeix!- el dret democràtic a l'autodeterminació (dret reconegut per les Nacions Unides) i prohibeix expressament una possible federació de comunitats autònoms (atac directe a la construcció política dels Països Catalans). La constitució consensuada consagra l'economia de mercat capitalista, impeding, en cas d'una hipotètica victòria electoral de partits autènticament d'esquerra, l'avenç cap a una societat més justa i sense classes socials. L'exèrcit espanyol resta com a òrgan que garanteix la "sagrada unidad de España" i el que tutela, en definitiva, tot l'engranatge dit democràtic.

Aquests continguts polítics -que aleshores no havien estat assumits per una bona part de la població- era el que pretenia fer empassar la cultura del Pacte i del consens.

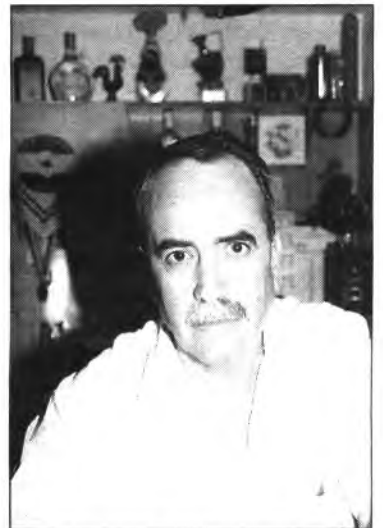
Indubtablement, els Pactes de la Moncloa varen ser la columna vertebral de l'actual sistema polític. Domesticar els treballadors per a després cenyir-los al jou de tot el que hem dit abans.

Ni la direcció del P" C" E de les Illes ni la de CC.OO. feren res contra els Pactes

Ni la direcció del P" C" E de les Illes ni la de CC.OO. feren res contra els Pactes de la Moncloa (com tampoc, un any després, feren res a favor de la República, l'autodeterminació ni el socialisme). Els comunistes d'OEC, companys d'altres partits revolucionaris, ens fèiem creus diàriament en veure la capacitat de traïda als interessos populars del partit de Carrillo. Allò era de veure i no creure. Ara s'atacava i rebutjava el marxisme-leninisme; ara s'acceptava la bandera de Franco, la que havia guanyat la guerra als republicans i nacionalistes, i la col.locaven presidint la seu; ara clamaven a favor dels Pactes socials amb la patronal i atacaven el poder adquisitiu dels treballadors; l'altre dia acceptaven "la sagrada unidad de España" sense dir ni piu. Al contrari! Acusaven de "col.laborar amb el franquisme" els comunistes que lluitàvem per la República i el Socialisme. Era de bojós constatar totes les girades de casaca, canvis de política, pactes, renúncies i traïcions del carrillisme (P" C" E) i la socialdemocràcia!.

Son els empleats de la Constructora Saste-Romo de Son Cervera.

Fa 8 anys que n'Antoni Linares de Cadis regenta el Bar Linares a Son Cervera. És del Reial Madrid. Despatxa el pernil serrà i el vi de la Rioja.

Fa 20 anys que la Família Caselles -Xoroia- regenta el Bar Can Xoroi a Son Cervera. És un Bar del Barça.

Fa 5 anys que en Miquel Morei és el secretari de l'Associació de Persones Majors de Son Cervera.

E P I I

PARES, EDUCAU-ME EN CATALÀ, A MALLÒRCA HI HA EL MEU FUTUR

MILLORCONS, S.L.

C.I.F. B-07786320

Construcció en general

Carrer de les Parres, 2
Tlf. 81 74 08 - Son Cervera

Pla d'habitatge d'ERC

PER JOSEP SERRA. PRES. D'ESQUERRA REPUBLICANA-MALLORCA

CASA, SALUT I FEINA, DRETS ELEMENTALS

Casa, salut i feina són drets elementals, la manca o la baixa qualitat dels quals suposa una injustícia social.

Esquerra Republicana creu que cal una acció pública decidida i desacomplexada per facilitar l'accés a un habitatge digne per a tothom, i que s'ha de fer amb mesures legals i econòmiques de tot tipus i des de tots els nivells de l'Administració, de manera coordinada i integrada.

El pla d'habitatge d'ERC planteja una política integral que inclou mesures fiscals, urbanístiques i legals, així com un conjunt de mesures econòmiques, una política específica d'habitatge jove i mesures en relació al moviment okupa. Aquesta política s'emmarca en una visió diferent

de la ciutat, entesa com un lloc on viure i convida, dissenyat per a les persones en tots els seus àmbits: facilitat per al transport públic, per al lleure, per al treball.

Això pressuposa una política de sòl radicalment diferent a l'actual, amb una major control públic exercit des dels ajuntaments que eviti creixements especulatiu i dispersos. ERC es decanta per una ciutat compacta, enfront de ciutats extensives que ocupen molt més sòl i exigeixen unes infraestructures molt més costoses que encareixen molt el preu de construcció i de manteniment de l'habitatge.

A la vegada, Esquerra Republicana proposa una major flexibilitat i varietat en els tipus d'habitatge públic, a fi que s'adaptin a totes les necessitats: la parella jove sense fills, la gent que viu sola i necessita uns serveis comunitaris, les famílies extenses, etc.

UNA MAJOR INVERSIÓ PÚBLICA EN HABITATGE

Aquesta inversió es repartiria en polítiques de sòl, promoció directa d'habitatge públic, programes de suport a col·lectius necessitats, rehabilitacions... El finançament del Pla es proposa per la posada al mercat del patrimoni existent, els ingressos per lloguer del parc públic, el refinançament del deute aprofitant els baixos tipus d'interès actuals i unes noves prioritats en matèria pressupostària.

D'altra banda, de cara a la millora de l'habitatge per anar configurant una ciutat sostenible, es proposa el foment de la utilització de noves tecnologies en la construcció, especialment amb les experiències d'estalvi energètic o amb l'adaptació a les necessitats

del tractament de residus domèstics.

EL DRET DELS JOVES A L'HABITATGE

El Pla proposa novetats com les residències per a joves treballadors i treballadores o sistemes de lloguer limitat amb preus progressius en funció dels ingressos. Es tracta de facilitar un habitatge als qui acaben els estudis i comencen a fer feina, sovint en condicions precàries que no permeten accedir a un habitatge en el mercat "lliure".

UN PLA INTEGRAL

El Pla s'articula en vuit grans apartats: foment del lloguer, política de sòl, mesures financeres, mesures de control, millora de l'habitatge, rehabilitació, habitatge jove i moviment okupa. Comprèn mesures en tots aquests àmbits i en una direcció municipalista, de foment de l'habitatge públic i de les cooperatives d'habitatge. Ω

La refundación del nacionalismo

El señor Salvador Pérez Bueno, pese a decir que se considera nacionalista andaluz, escribió hace unos cuantos años un libro (que no interesó a nadie) en contra del derecho de autodeterminación; o sea, en contra de que los pueblos puedan decidir por ellos mismos, haciéndole el juego a las fuerzas más reaccionarias de este estado.

Hace algún tiempo del P.A le entregó la medalla de Bas Infante a Juan Carlos I, sin tener ningún derecho a apropiarse de la figura del padre de la patria andaluza i sin tener en cuenta el republicanismo de Blas Infante y su denuncia de las monarquías españolas como nefastas para Andalucía. Blas Infante no hubiera estado de acuerdo con este acto.

Esta incoherencia ideológica que ha cultivado el PA durante toda su historia, que le lleva a denominarse "nacionalista" y calificar a Andalucía de "región" o a decirse "de izquierdas" y después hablar de la desaparición de los conceptos

"izquierda" y "derecha" ha desilusionado por completo buena parte del pueblo andaluz.

El PA tiene miedo a llamarse nacionalista porque es un discurso poco comprendido en un pueblo tan subdesarrollado en muchos aspectos como el nuestro. Intenta moderar su discurso con la finalidad de acaparar el mayor número de votos, sin importarle basarse en unos cimientos ideológicos de barro. Y al fin, el resultado es la nula confianza del pueblo andaluz.

El PA y el PAP no tienen futuro. Es necesaria su desaparición porque ha fracasado totalmente, y la nueva refundación del nacionalismo en un nuevo movimiento, inconfundiblemente nacionalista y de izquierdas, que integre diferentes corrientes (entre ellos a Nación Andaluza y organizaciones afines) i que de paso a nuevas caras. Ω

Antonio José Ardilla
(San Fernando)

Sa Capoladora

Miquel Bauçà

Llegiu *El canvi*. Sense pressa, assaborint-lo. No apte per a depressius ni per a catòlics apostòlics i romans.

Eduardo Haro Tecglen

Hijo del siglo és el títol d'una obra de memòries d'aquest intel·lectual espanyol que té la rara característica de no ésser rabiosament ultranacionalista. Val la pena: l'experiència viscuda són molts de punts.

Radio 3

Un altre fenomen insòlit en l'àmbit cultural espanyol. Bona música, entretinguda i sense l'habitual càrrega ultraespanyolista dels mitjans de comunicació espanyols més coneguts i d'aquells que no són tant. Una alternativa per a les estones que es vulgui desconnectar de Catalunya Ràdio o de la RAC-105. La llengua espanyola no és perillosa per ella mateixa, sinó per les idees que s'hi vehiculen, i nosaltres hem de valorar-ho adequadament.

Sanció a Josep Palou

Els nostres enemics no només atempten contra un valor democràtic essencial com la llibertat d'expressió, sinó que ho fan amb covardia, com les denúncies dels ressentits després de la victòria feixista del 1939. Com s'explica, si no, una sanció que es dona a conèixer en ple mes d'agost, quan tots els mestres fan vacances i bona part de la resta dels ciutadans desconnecten de l'activitat política quotidiana? L'explicació oficial dirà que això es deu a una qüestió burocràtica d'instrucció de l'expedient. Només és això?. Ω

Restaurant
Los Zarzales
Especialitats en cuina mediterrània
C/ Jafuda Cresques, 11 - 07470 Port de Pollença - Tlf. 971 86 51 37

Fa 20 anys que na Maria Dolores Martín regenta la **Botiga d'Electrodomèstics Quevedo** a Son Cervera. A més de vendre aparells, te servei de postvenda i els adoba.

Fa 4 anys que en Bernat Ville de Berlin, regenta el **Restaurant Jamaica** a Cala Millor. Despatxa el menjar alemany a una mitjana de 800 ptes.

Na Lluna Dreyer és la filla de la madona de la **Botiga d'Articles de Segona Mà**, que ha estat oberta ara fa un any a Cala Millor.

Fa 40 anys que en Joan Melis de Sant Llorenç des Cardassar va obrir l'**Hotel Melis** a Cala Millor: 120 llits, restaurant i botiga. Amb 100.000 ptes. de l'herència dels seus pares, va comprar un trast a la vorera de mar i va començar les obres. L'any '75 va comprar un altre solar on va construir l'**Hotel Fortuna**: 18 apartament de 6 llits cadascun. Ara, al seu 73 anys, s'aixeca cada dia a les sis i mitja, per anar a regar els tarongers i llavors se'n cuida del negoci que duu el seu fill.

La justícia a Catalunya:

EN CATALÀ

PLATA PER LA LLINGÜA

prou agressions
dels estats espanyol i francès
a la nostra llengua

Volem viure plenament
EN CATALÀ

PLATA PER LA LLINGÜA

Descortesia

BERNAT JOAN I MARÍ. PRES. D'ESQUERRA
REPUBLICANA-ILLES BALEARS I PITIÛSES

L'escena, de tan habitual com és, fastigueja, però pot servir d'introducció a un paper, com aquest, que es pretén una mica més general. Avui -un dia qualsevol- a una hora -qualsevol, concretament al matí, però tant fa- he anat a parar a una taula de l'Estació Marítima que hi ha a la riba de ponent del Port d'Eivissa, al costat d'allí on atraquen les barques de Formentera. Se m'ha acostat un cambrer i li he demanat -textualment- "dos cafès amb llet". Immediatament, el cambrer m'ha respost -usant la forma verbal imperativa- que li ho digués en castellà. M'ha sorprès, naturalment, que el cambrer no identificàs el terme "café amb llet", treballant en un bar on l'hi deuen demanar cinquanta vegades cada dia (com a mínim). M'ha sorprès encara més quan m'ha confessat que ell vivia aquí (supòs que de feia temps) i que la seua dona era catalana, però que no tenia cap intenció d'atendre'm en la llengua d'Eivissa.

Naturalment, m'he aixecat, i, empès per la descortesia d'aquesta persona, me n'he anat -carregant els bagatges que portava, que eren uns quants-. I, com a conseqüència, m'he vist empès a comentar diverses formes descortesces que tenen els ciutadans de parla espanyola que viuen entre nosaltres (o que hi vénen com

a turistes) per proposar-nos el canvi de llengua.

a. "En cristiano!". Forma arcaica i carpetovetònica, usada habitualment per individus de cervell unineuronal que ens empeny a respondre en llatí, llengua oficial -avui, encara- de l'Església catòlica. S'ha de dir que, malgrat que aquesta forma es troba en un considerable desús, encara hi ha gent que la utilitza, empe-sa per una mena de borbaxera "rojigualda" o per algun altre tipus de fervor etílic.

b. "En castellano". Forma imperativa, que habitualment els seus usuaris utilitzen sense afegir-hi cap fórmula de cortesia, bona educació o bones maneres de l'estil "por favor", "si no le importa", o d'altres que -encara que sembli mentida- té la llengua espanyola. Mostra de mala educació molt habitual entre els individus que no han estat educats en el context del respecte a la cultura de la pluralitat (el meu cambrer d'avui de matí, per exemple).

c. "Hábleme en castellano". Forma imperativa absurdament reduplicativa que demostra que l'espanyol és una llengua que pot ser parlada, cosa que ja sabem només de sortir al carrer i d'obrir l'orella (dreta, esquerra o les dues).

d. "Si no me habla(s) en caste-

llano, no nos vamos a entender". Forma que demostra l'escàs bagatge lingüístic i la pinxeria hispànica de qui la utilitza. Demostra, per un cantó, que un catalanoparlant i ell només tenen una llengua en comú (la seua, per descomptat) i, per l'altre, que no està disposat a fer cap esforç per entendre'n cap altra. Constitueix la panacea de l'exclusivisme, perquè exclou la comunicació en cap altra llengua -de totes les existents al món- que no sigui la seua pròpia. Amb aquesta casta d'individus, generalment no aconseguim entendre'ns-hi ni tan sols parlant-los en castellà, no cal dir-ho.

e. "Mejor en castellano". Aseveració absolutament indemostrable que intenta basar-se en una suposada jerarquia de llengües, que fa que unes siguin millors que no pas les altres. A més de demostrar manca d'intel·ligència, demostra els prejudicis extraordinaris que té la persona que la utilitza, generalment pensant que està fent servir una fórmula perfectament adequada i educativa.

f. "En castellano, porque estamos en España". Forma que bascula entre l'imperialisme i l'independentisme, utilitzada per espanyols que, per un cantó, exclouen l'espanyolitat dels que parlem en català (cosa que ja em sembla bé) i que, per l'altre, pretén que la nostra societat -no espanyola- està assentada en un territori que és seu -cosa que ja no veig tan clara, tenint en compte que nosaltres hi érem un caramull de segles abans que hi venguessin

ells. Reduïda a l'absurd (que és a l'únic que pot reduir-se), aquesta fórmula és tan incoherent, inexacta, inadequada i mancada de recursos racionals com totes les altres que hem esmentat.

El cambrer que m'ha servit d'excusa per escriure aquest paper devia pensar que havia actuat educadament i cortesa (fins i tot així m'ho ha dit ell mateix). No se li ha acudit que després del seu imperatiu "en castellano" hauria pogut utilitzar qualsevol forma que li donàs aquesta característica d'educació i respecte: per exemple, "porque hace poco que vivo en Ibiza" (hauria sét mentida, però ja hauria fet el fet), "por favor" (hauria servit igual, sense dir cap mentida), "si no le importa" (no m'hauria sabut cap greu), "porque no le entiendo" (hauria sét mentida, però també hauria pogut funcionar), etcètera.

És impossible sentir gent que contradiu i contravé les persones que parlen en espanyol dient-los "En català", "millor en català", "si no em parla en català no ens entendrem", "parla clar i català" o "en català, que Eivissa és Catalunya", perquè, òbviament, qui parla dues llengües -ni que la segona sigui l'espanyol, amb el llast històric, mental i comunicatiu que això suposa- té una quantitat (i una qualitat) d'educació prou diferent d'aquella persona que s'entesta a ser unilingüe pertot arreu i que no es pot entendre a si mateixa de cap altra manera.

I no cregueu que es tracti d'una simple multiplicació per dos. Ω

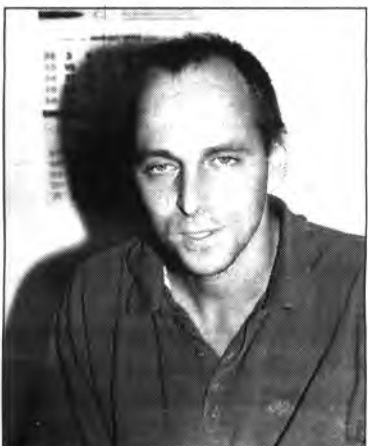
Els Germans Vives, són els amos joves de l'estany n. 1 de Cala Millor. Sa mare, n'Apolonia Cervera, va obrir aquest estany fa 37 anys, fou el primer del poble.

Fa 2 mesos que en Guillem Marín de Portocristo ha creat l'empresa Gráficas Cala Millor. Fa publicitat per internet, cada parell de mesos treu la revista de publicitat en castellà i alemany, Sol Magazine dedicada als turistes del Llevant mallorquí.

Són en Joan Rojo de Lleón que regenta el Bar Lleón, lloc de debat i convivència política a Cala Millor, amb en Josep López, Secretari General de Comissions Obreres a la Comarca de Llevant, amb oficines al carrer del Capità Cortés de Manacor. Un bon lloc, aquest local on sempre hi trobau personal interessant i on en Joan vos parlarà l'astur-llleonès si el voleu escoltar.

Fa mig any que el Doctor Andreas Mann d'Alemanya ha obert consulta de dentista al carrer de ca s'Hereu, 25 de Cala Millor. El seu telèfon és el 971587185.

Ofensiva del Ministeri de Defensa a Catalunya i Euskadi

Els primers resultats al voltant dels aspirants a soldat en el nou exèrcit professional espanyol no deixen lloc a dubtes: d'aquí a uns anys, ni catalans i bascos formaran part de l'exèrcit espanyol. Les sollicituts provinents de Catalunya i Euskadi són clarament inferiors als percentatges esperats (Catalunya inclou les Illes Balears i el País Valencià, i Euskadi inclou Navarra). Per aquest motiu, l'exèrcit espanyol està duent una campanya en aquests territoris per intentar reduir les diferències entre les diferents comunitats de l'Estat Espanyol.

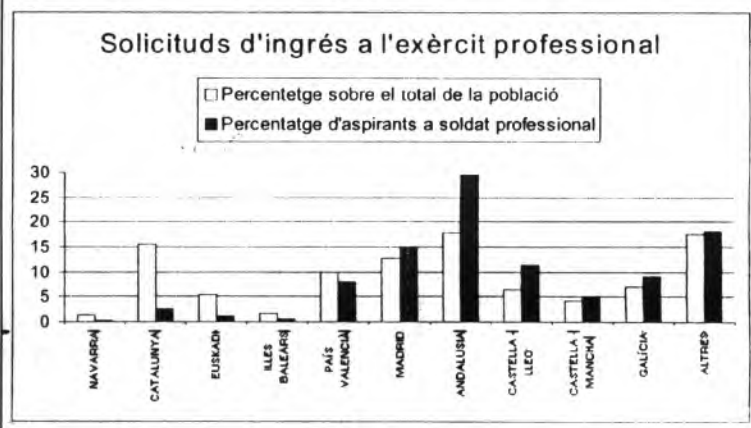
La campanya en qüestió (la vérem en un recent viatge a les comarques de Dénia), inclou anuncis i adhesius en català, basc i gallec (tot i que a Galícia no hi hagi la mateixa problemàtica que en altres comunitats).

Això, però, no és el més fort: Tots els al·lots entre els 18 i 24 anys rebran a ca seva una carta amb material de propaganda on se'ls exhortarà a fer el pas i convertir-se en nous soldats de l'exèrcit espanyol. Per fer tot això, el Ministeri de defensa espanyol es gastarà ni més ni menys que 1.650 milions de pessetes. A part del disbarat en si de la campanya, es planteja un altre problema: les dades de tots els al·lots que viuen a l'Estat espanyol cauran

en mans de l'empresa de publicitat que guanya el concurs públic convocat per fer l'enviament, la qual cosa té un valor incalculable per a qualsevol empresa que treballi a nivell de "marketing".

I les al·lotes? L'exèrcit professional espanyol estarà obert a les al·lotes de la mateixa manera que als al·lots. Alguna cosa havia de tenir de bo, no? Tot i això, aquesta "obertura" serà tan sols fictícia, perquè aquesta campanya està dedicada tan sols als al·lots, Defensa s'excusa dient que no disposa de les dades d'elles, però si les d'ells. Menys mal que això de l'exèrcit havia de reflectir una no discriminació de sexes...

LES DADES DE L'OFENSIVA
Menys del 3.8% dels nous soldats professionals seran catalans o bascos.
La campanya del ministeri de Defensa per promocionar l'exèrcit professional costarà 1.650 milions de pessetes
S'editaran 320.000 cartells, 2.400.000 opuscles i 300.000 adhesius

Les dades no deixen lloc a dubtes: tal com es veu en el gràfic adjunt, Catalunya té el 15.5% de la població de l'Estat, mentre només aporta el 2.6% de sol·licitants. Euskadi té el 5.45% de població i només l'1.17% de sol·lici-

tats. Les dades es repeteixen especialment a Navarra i en menor proporció a les Illes i al País Valencià. D'aquí a uns anys, a l'exèrcit espanyol amb pou feina hi haurà catalans i bascos. Idò, que vos pensàveu?. Ω

CRONOLOGIA DE LA HISTÒRIA DE CATALUNYA PLENA (XXIII)

Darrers anys del cerimoniós: comença la total hegemonia castellana a la península (1370-1378)

PER RICARD COLOM -TLF. 964 207607

"... el desconeixement de la història pròpia és una de les causes més radicals de l'afebliment de la consciència nacional catalana i de la seva lenta substitució per la consciència nacional espanyola. Els nostres ocupants ho saben perfectament i, per això, és la primera cosa que han amagat, car són conscients que és allò que més els denuncia i més posa en evidència. El factor històric és tant o més important que el factor lingüístic a l'hora de crear o de reconstruir una consciència nacional, donat que és la història la que més explica el per què de la identitat lingüística i col·lectiva d'un país".

(Catalunya, nou Estat europeu. Declaració de la Primera Convenció per la Independència Nacional)

Ca. 1370: Després d'estudiar a Mallorca i Lleida, el franciscà Anselm Turmeda marxa a Bolonya per estudiar Teologia.

Ramon Sibiuda, nat a Barcelona, autor de la *Teologia naturalis*, llibre que inspirarà als nacionalistes francesos Montaigne i Descartes: **Déu ens ha donat dos llibres, l'un és la natura i l'altre la Bíblia.**

Nova topada de 4 nobles principatins amb el rei, car pretenien cobrar imposicions i administrar justícia.

1370: El comte-rei convoca Corts a Tarragona per a consultar la nació sobre la defensa contra la invasió estrangera, encapçalada la patriòtica proclama amb uns versets de Lluç 12:39: *Hoc autem scitote, quoniam si sciret pater familias qua hora...*

Segueixen les Corts valencianes a València i Sant Mateu: 22 furs. Reclusió dels jueus als calls i prohibició als moros d'emigrar.

Moisès Salvador, jueu de Lisboa, testifica: "...entre los mercaders catalans que y pujaven e meteren ses robes e mercaderies e persones hi véu En Joan Roca, mercader de València e tots los catalans qui eren en la dita fusta...". Bernat Serra, notari de València: "...alcuns mercaders catalans entre los quals eren Johan Roca, mercader de Valèn-

cia". Bernat de Miracle, savi en dret de València: "... entre los quals catalans que hi moriren hi morí En Johan Roca, jove, mercader de València...", etc...

Rebrot de la pesta al Regne valencià.

1370-1371: Corts de Montblanc i Tortosa: la *Convivença dels cavallers de Catalunya, petita noblesa* (que pretén de formar un quart braç) fa costat al rei, qui hi obté una solució favorable al tema.

1370-1378: Pontificat del Gregori XI, 7è. Papa francès consecutiu, a Avinyó.

El Papat com una "ubicràcia": allà on sojornen d'allí el trien.

1370-1380: Part del retaule major de la Seu de Girona, de l'argenter valencià Pere Bernés.

1371: *Mortaldat dels mitjans*: rebrot de la Pesta Negra al Principat.

Sequera i pesta al País Valencià.

El Cerimoniós fa per enviar una companyia de soldats manada pel *condottiero* anglès Walter Bénédict, però l'expedició no arriba a Sardenya.

Llibre de Concordances, del poeta Jacme March. Es tracta d'un diccionari de rims, potser usat anys a venir per Ausiàs March.

1371-1378: Els genovesos envien un gran estol en ajut d'Arborea. Setge contra l'Alger català.

Finalment, una flota comandada per Berenguer de Cruïlles alça el setge.

Contactes amb els corsos filocatalans i amb Gènova-Papa.

1.1372: Síndics forans desplaçats a la Cort del Cerimoniós atenyen reivindicacions econòmiques d'autonomia front a Ciutat, privilegis, etc... Denuncien la gestió financera dels jurats ciutadans.

1372: Rebrot de la pesta al País Valencià.

Enllestida la redacció d'una **història general**, *Crònica de Sant Joan de la Penya*: comença amb referències a la Hispània antiga, i acaba amb el Benigne (1336).

Construcció de l'església de sant Martí a València.

La lliga anti-Trastàmara pren volada per la intervenció anglesa dins Castella: El Duc de Lancaster i Constança és proclamen reis castellans.

Victòria castellana al combat naval de la Rochela contra Anglaterra, i avanç francès.

7.1372: Carestia de carn i blat a Mallorca: la quartera de blat se'n puja de 16-20 sous fins a 100.

27.9.1372: **Poblament català de l'Alguer.**

d. 1372: Les emissions censals fetes per Ciutat són adquirides per barcelonins: Barcelona esdevé creditora de Ciutat.

2.1372: Quasi-ruptura a les discussions del Gran i General Consell mallorquí. Les autoritats reials decideixen d'adoptar-hi reformes i una política autoritària d'imposició contra grups oligàrquics.

La Pragmàtica reial autoritària i antioligàrquica és contestada, per violar les franquesses mallorquines.

28.4.1373: L'Infant Joan pren muller en primeres noces, a Barcelona: Na Mata d'Armanhac.

1373: Joana, filla del comte-rei, es casa també: amb el comte Joan d'Empúries.

No qualla una intervenció anglesa eficaç a Castella, i Por-

tugal i Navarra, vençudes, pacten amb Castella, (pel Trastàmara).

1373-1375: Rebrot de la pesta.

1373-1421: Construcció de l'església de Sant Lluç d'Uldedona, una gran nau amb portada lateral.

1374: Rebrot de la pesta al país valencià. Mor Francesco Petrarca.

24.10.1374: Els jurats de València adrecen lletra als de Barcelona i Ciutat: "...car per tals e semblants certificacions hom guarda sos amics e sa nació de prendre dan..."

1374-1375: Caresties.

1375: *Atlas Català d'Abraham i Jafuda Cresques*, ara a la Biblioteca nacional de París.

Sequera, fams i mortaldat a Mallorca.

Pesta d'infants al país valencià.

Pesta a Barcelona, i fam a l'Empordà.

Mor Jaume IV de Mallorca a Sòria, n'hereta els drets sa germana Elisabet.

Lluís Frederic III de Sicília, davant la feblesa pròpia (Sicília es troba dividida en bàndols), **col·loca Atenes-Neopàtria sota sobirania directa dels Cerimoniós.**

Treva anglo-francesa de Bruges, on també entra Castella.

La dinastia Trastàmara s'afiança al Tron castellà després de signar tots la pau (França, Anglaterra, Portugal, Aragó-Catalunya, Nafarroa i Granada).

Tractat d'Almazán: El Cerimoniós, enmig la crisi econòmica i l'atac oligàrquic, pacta amb Castella. L'hereu castellà, futur Joan I, casa amb Elionor, filla del Cerimoniós. **D'aquest matrimoni vindran els drets al·legats per un Trastàmara, Fernando d'Antequera**, al tron de la Confederació nostrada.

Corts de Lleida: El comte-rei, desesperat per la inhibició dels diputats, al·ludeix a la possibilitat que **"a Catalunya no hi hagués rei"**. Ω

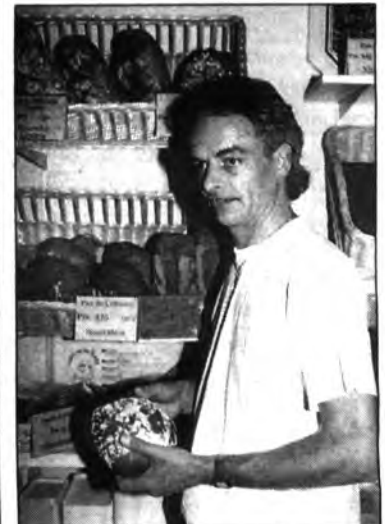
Fa mig any que n'Esteve Nuñez ha obert la botiga J.E.A. 100 a Cala Millor.

Fa 6 mesos que en Salvador Cervera ha obert la botiga Mimic Animació a Cala Millor. Ven material festiu als hotels, restaurants i bars de la comarca.

Fa 22 anys que n'Enric Vinyes de Barcelona va obrir l'Apotecaria Vinyes a Cala Millor.

Fa mig any que en Peter Mohr, d'Alemanya ha obert el Forn i Pastisseria Mohr a Cala Millor.

Gorg Blau de Viatges

Carrer Mallorca, 2 - 07600 S'Arenal (Mallorca)
Telf. 971 44 50 42 • 44 50 43
Fax 971 44 50 35

L'esperit republicà

Convé deixar les coses clares: fa temps que déu no existeix

EN JOAN QUETGLES, PROFESSOR DE FILOSOFIA

És bo, segurament, que hi hagi catalans cristians que siguin independentistes; però no esper gran cosa de l'aportació a la causa que puguin fer els catòlics. En principi, s'han de declarar sotmesos (sinó no serien catòlics) al l'autoritat del Papa de Roma, i el Papa és per tradició espanyolista i veu de mal ull les reivindicacions catalanes. Personalment, estic fatigat de veure que L'Estel sigui una finestra dels beats catalans. Aquest article és una forma de protesta. És tanta la gosadia d'aquests beats que s'atreveixen a proposar, grosso modo, que els republicans renunciem als principis laics i que fem un bloc amb els partidaris de la "Catalunya cristiana o no serà". Aquests beats catalans ni tenen autoritat intel·lectual ni gruix social. Jo confit que es desinflin un poc i que tard o d'hora se cerquin uns altres recers.

L'exercici consisteix en fer proves de la impossibilitat de l'existència de Déu, amb perspectiva sincrònica; voldria dir això que els autors i textos que es citen són col·locats a un mateix pla temporal, com si fossin coetanis. Els anomenats llibres sagrats, que se suposa que són inspirats per Déu, palesen contradiccions a tots els nivells. A la Bíblia, Jahvé transforma la dona de Lot, el just, en estàtua de sal, pel simple acte de girar-se cap enrera a mirar com es consumia Sodoma, la seva ciutat, amb un gran foc destructor enviat per Déu. En Jahvé mata aquella pobre dona que moments abans acabava de salvar. En Jahvé desplega un joc sàdic sense aturall amb els homes i les dones. En aquest cas, la dona d'En Lot acabava de suportar una gran prova: en tancar i obrir d'ulls, tot el seu món era destruït; hem d'imaginar que seria semblant a la vivència d'aquelles contades persones que sobrevisqueren a la bomba d'Hiroshima. Hem de considerar el moment: Lot i la seva dona i les filles, en una situació d'extrema emergència, són en una gran tensió emocional. On treu cap la prohibició de déu En Jahvé de que els seus protegits que fugien de les flames no es gressin cap enrera. Perquè no? Quin mal hi havia? Pel contrari, allò més natural i propi és que un ésser humà senti una forta emoció de veure com es crema Sodoma i la seva ciutat, i de quina manera moren horriblement els conciutadans, els veïns, els amics i els familiars... i els innocents, per que hem de considerar que a Sodoma hi havia centenars d'infants, que de cap manera poden ser acusats de pecadors o d'injustos. Els teòlegs, sempre disposats a justificar les decisions de déu En Jahvé, malden de carregar la culpa a la dona de Lot, per girar-se a mirar endarrere. Però els metges saben, i els homes justos saben, que quan es donen grans desastres i la gent corre esvalotada, els gestos corresponen al ritme no controlat de les emocions. Com podria Déu castigar l'emoció d'una dona - una dona justa, per cert - sotmesa a una pressió

psicològica tan forta? Posem que Déu hagués castigat la muller de Lot per causa de qualque mal comportament d'aquesta; per exemple, que empesa per la por, no hagués anat a auxiliar a una veïnada desvalguda. Si fos estat així, la revenja de Déu hauria estat més justificada.

LOGICA. Segons les lleis de la Lògica, Déu, tal com se'l defineix, és una fórmula proposicional conjuntiva la taula de veritat de la qual dona contradicció. Vegem-ho. Per una banda, es diu "Déu és etern", "Déu és creador", "Déu és esperit". Altres atributs de Déu són: "omnipotent", "caritatiu", "omniscient", "ésser necessari", "perfecte". És contradictori, en efecte, que un esperit creï matèria, alhora que es considera la matèria com a imperfecte, negativa, repulsiva. O sigui, és una contradicció afirmar que "l'Esperit crea la matèria". Igualment, és contradicció afirmar que "una substància perfecta i suficient i necessària, engendri unes altres substàncies que són la seva negació". El concepte d'esperit no es pot definir, ni es pot assenyalar o mostrar. S'intenta fer una descripció per negacions successives; que l'esperit no és matèria, que no es pot veure ni tocar ni sentir. De manera que "esperit" i "no-existent" coincideixen bastant.

METAFÍSICA. "TEMPS". Aquest Déu hauria passat una eternitat sol amb la seva autosuficiència fins al moment del primer acte de creació. Abans de la creació de la matèria, semblava com si no existís res, ni el temps.

"DEUS SIVE NATURA", segons Spinoza (Déu o Naturalesa). O sigui, Déu és la totalitat d'allò existent. Però la tal equivalència no és possible sota cap concepte. Les lleis de la Natura no s'acomoden a les lleis de Déu, ans al contrari, les contradueixen. Els animals i l'home, com sabem cometem actes luxuriosos (basta veure com una mosca vulgar, en un sol dia d'estiu, és capaç de mantenir centenars de coits com si res). Tota la natura vivent - animals i plantes - es basa sobre l'impuls de reproducció sense fre ni mesura. Deus, pel contrari, es concebut com a ordre i contenció.

"ELSMANAMENTS". Els Manaments dits de la Llei de Déu són una prova conclouent que no poden ser obra de Déu. Hem de deduir que Déu En Jahvé no pot ésser. I que, si s'hagués la possibilitat - que no hi és - d'un déu viable, no contradictori, aquest Déu no tindria cap semblança amb el Déu de les històries sagrades.

"ELPRIMER MANAMENT" diu que l'home "ha d'estimar Déu per sobre totes les coses". Els metges i els homes justos saben que l'amor i l'odi, per si de cas, determinen la voluntat, però no al revés. És a dir, els sentiments sorgeixen dins el cor de l'home; després cadascú ha de mirar que pot fer respecte dels seus sentiments. O sigui, perquè quedi absolutament clar, l'amor o

l'odi no poden ser manats. D'acord amb això, el Primer Manament podria ser esmenat tot dient, per exemple, que "seria convenient i bo que un home estimés Déu, com més millor". Llavors l'enunciat del Manament quedaria com a regulador de la conducta, en fórmula condicional: "Aquells que estimin molt a Déu seran recompensats, o aniran al Cel, o el que sigui". També es podrien cercar matisos per a deixar opcions a aquells que inicialment haguessin quedat descol·locats respecte els seus sentiments envers Déu. Es podria expressar qualque cosa així com: "aquells que no estimin prou a Déu, però segueixin amb cura les seves lleis, també tindran possibilitats d'aconseguir qualque tipus de recompensa bastant satisfactòria". I, finalment, s'hauria de tenir en compte tots aquells que són poc fets als sentimentalismes. En aquest cas, s'hauria de fer un enunciat semblant a aquest: "Tot i que no estiguen ben disposats respecte de l'amor a Déu, no us oblideu de mantenir amb tot rigor els protocols de respecte i consideració en vers la majestat de Déu". Paradoxa sartriana. L'ateu, si resultava que Déu se li manifestés, s'enduria una sorpresa formidable, però tot seria avantatges. On deu haver de suposar que si hi ha Déu es dona la vida eterna. Creient i no creient tindrien una vida eterna, de la mateixa durada, es clar. O sigui que En Blaise Pascal, quan volia proposar una loteria de Déu, no se'n adonava que expressava el seu ressentiment contra els homes, i sobretot contra els que es mostraven feliços. Com si "apostar per la creença en l'existència de Déu" pogués donar el premi infinit. L'argument dels pascalians és inconsistent; en efecte, creure o no creure en Déu no és cap garantia de recompensa eterna. En Pascal devia desitjar molt que Déu li donés una recompensa per sobre els demés. Donava per suposat que els no creients tindrien greus perjudicis. Aquell home tan malaltís segurament no hagués pogut suportar la idea d'un Déu just i generós, que donés el Cel a tots els treballadors en massa, creients i no creients en un igual, homes que ja havien patit l'infern de la fàbrica. "Breu resum".

"Prova primera". On diu que Déu és un ésser perfecte i espiritual. Es dona per suposat que l'esperit és superior a la matèria. Llavors una cosa espiritual no voldria crear la matèria. Si Déu és perfecte, a què treu cap crear matèria?

"Prova segona". Si Déu omnipotent realment existís, llavors hauria de coincidir amb la seva pròpia creació. Sembla una contradicció insalvable que el coneixement humà pugui conèixer les pedres i, en canvi, no pugui conèixer Déu, ni tan sols saber si Déu existeix o no. O sigui, fa mal de pensar que una cosa tan gran, omnipotent, eterna, perfecta, no pugui ser fàcilment coneguda.

"Prova tercera". On diu que Déu existeix, i que aquest Déu-Jahvé, el

Déu històric, és creador "del Cel i de la Terra", i que és un déu amorós, misericordiós, fins i tot. I que també és creador dels homes i les dones. Però aquestes proposicions també suposen la destrucció de la Lògica. Les lleis de la biologia no tenen res a veure ni amb l'amor, ni la pietat, ni la misericòrdia. "Germà Sol, germà llop", que deia aquell gran místic d'Assís. Però la Natura es mostra absolutament fora dels sentiments caritatius. La Biologia, sense excepcions, ensenya que es fa una lluita inacabable per la supervivència. I que, com va mostrar En Darwin, sobreviuen els més forts.

"Prova quarta". Hi havia un temps que semblava assegurada la idea d'un Déu ordenador. I els teòlegs hi veien un bon lloc per arrapar-s'hi. Pareixia un bon reducte. Ho sento, però tampoc se salva aquesta prova clàssica. Darrerament, la física posa bastants d'interrogants sobre aquella concepció seràfica de l'ordre de l'Univers. Allò del "millor dels móns possibles", de Leibniz, ha fet fallida. I ja no es poden fer més il·lusions respecte dels camins de la Física actual. Ilya Prigogine, amb audàcia, l'anomena "Ciència del Caos". Un Caos essencial que eternament (?) es fa i es desfà.

"Prova cinquena". En Hegel vol presentar la cosa com una mena de "Desplegament de l'Esperit". Però si ens atenim al Déu clàssic i als llibres d'Història Sagrada, en un principi hi hauria Déu i res més. En un segon moment, seria un Déu creador juntament amb una immensitat de matèria creada, creació que encara duraria. Si Déu existís, llavors sembla que la seva existència no hauria d'entrar en contradicció amb l'ordre lògic. Si es dona un ordre d'un Únic Ésser Espiritual i Perfecte, llavors no es pot donar un altre moment on aquest Ésser creés l'Univers.

"Prova sisena". Certament, la Metafísica no és possible com a Ciència. Però tal cosa nega la racionalitat del concepte de Déu. Déu no pot ésser descrit com a objecte de la Ciència. O sigui que, pròpiament, no es pot parlar de Déu. No és raonable, en efecte, haver d'acceptar que un suposat ésser omnipresent no pugui ser objecte de coneixement. Per un altre banda, si no pot ser conegut, a què treu cap continuar parlant de Déu, tot donant per suposat que "no podem demostrar ni l'existència ni la no existència de Déu.. Aquesta posició d'agnosticisme, de suposada neutralitat, és inadmissible: trenca les lleis de la Lògica i el procediments bàsics de la Ciència. En Física, allò que no pot ésser observat, no figura com a fet, o cosa, o fenomen.. O sigui, no disposem de cap mètode de coneixement d'aquesta paraula "Déu. Llavors, "afirmo" que si no hi ha cap via de coneixement de Déu, tal situació intel·lectual és equivalent a donar per fet que Déu no existeix. Ω

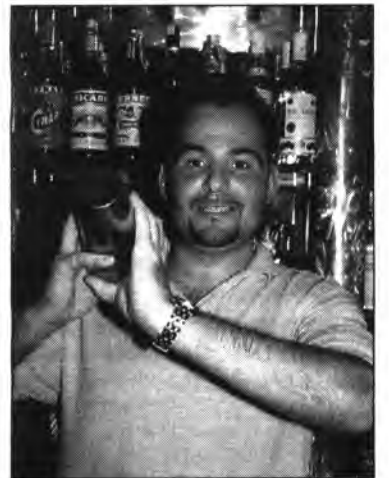
Fa 26 anys que en Pere Lliteres, a qui veiem amb la seva filla va obrir la Cafeteria Mallorca a Cala Millor.

Fa 20 anys que en Vicent Jimenez regenta el Restaurant Cas Torrador a Cala Millor. Despatxa la carn a la brasa a una mitjana de 2000 ptes. per persona.

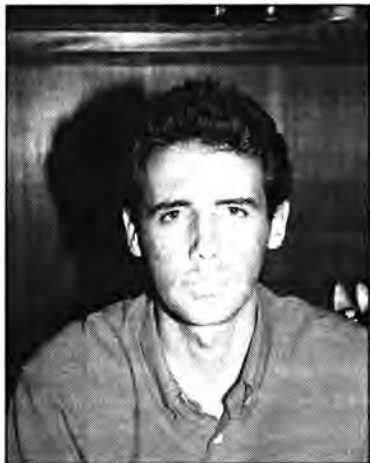

Fa 9 mesos que la Família Bublat (mare i fill), d'Alemanya, regenta el Restaurant Residència a Cala Millor. Són especialistes en peix fumat (Räucherfisch). Un lloc on se menja per una mitjana de 2.000 ptes. a la carta.

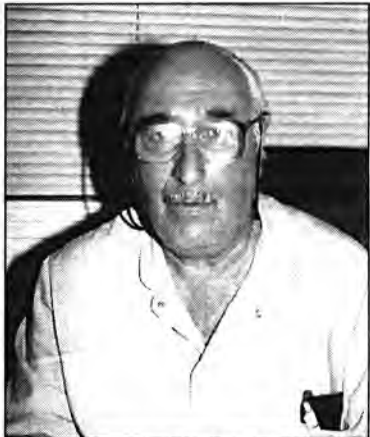

Fa 2 anys que n'Andreas Shering de Frankfurt, regenta el Cocktail Bar a Cala Millor. Un lloc on se menja per una mitjana de 800 ptes. Els cocktails també tenen un preu mitjà de 800 ptes.

L'infernale capitalisme disposat a saquejar-ho tot

En Joan Carles Fàbregues és l'amo jove de la **Peleteria Ainès** a Cala Millor.

Fa 2 anys que en Sherley Rojas Yunandi, de nació argentina i d'ascendència vasco irlandesa, regenta la consulta mèdica Yunandi a Cala Millor. El Dr. Yumandi treballa a la zona des de fa 16 anys.

Fa 8 anys que na Manuela Binder d'Alemanya regenta la **Perruqueria Unisex Manuela** a Cala Millor. La seva ajudant és n'Alexandra Räder, també d'Alemanya.

Fa 35 anys que en Tomàs Sureda de Manacor, va obrir la **Botiga Euroesport** a la barriada de son Moro de Cala Millor. A més de botiguer, en Tomàs és pintor: pinta retrats i paisatges. En Tomàs que jugava de porter amb el son Cervera, fou conseller del futbolista internacional Miquel Àngel Nadal quan aquest jugava amb els juvenils del Manacor, li va ensenyar a fer gols.

Des de tems enrera és veia que el Japó estava molt afectat pel col.lapse de varis països de la seva àrea d'influència. Les seves empreses i bancs patien directament aquesta crisi per partida doble: les exportacions dels països que havien devaluat i el cop per a les seves inversions a aquests països. Això agreujava la crisi que el Japó arrossega des de feia un parell d'anys. Ja fa temps que els centres del capital tremolaven només de pensar que passaria quan les entitats japoneses haguessin de retirar de manera masiva les seves inversions en bons del Tresor americà, deixant d'aquesta manera els Estats Units en bancarrota.

A l'enfonsar-se el ien, el passat 16 de juny, la recessió se dispara al Japó, i el diari dels patrons francesos, *Les Echos*, analitzava: "La segona potencia econòmica del món, el Japó s'enfonsa cada dia més en la crisi sense que es vegi cap repunt: les forces polítiques han gastat el seu crèdit, els grans grups s'acontenten, al manco per ara amb la caiguda de la divisa; les autoritats internacionals estan desarmades davant un estat poderós, ric, amb cànons econòmics afalagadors, i que, no obstant això, sembla esbucar-se de manera inexorable".

Aquest efecte de "forat negre" és el que més preocupa. Per a l'Àsia, es clar, però també per el conjunt de les economies. Amb amenaces immediates. Sobretot, amb el risc que la davallada del ien obligui Pekín a devaluar el iuan i re llençar l'espiral infla-

cionista. Ens acostam a això: Llavors, el moviment de sortida brutal dels inversors japonesos dels Estats Units. Llavors Wall Street patiria un càstig tan greu com quan els capitals afluïen cap a les obligacions del Tresor americà, la qual cosa se tradueix en un moviment de "flight to quality": prefereixen allò més segur.

El tercer perill és el més seriós: l'enfonsament pur i simple dels grans protagonistes financers nipons. Asfixiats des de fa anys per masses de crèdits perduts, debilitats per la caiguda del nikke, ara els estrangulen les recessions asiàtiques i japonesa. Els plans públics de salvament no aconsegueixen res. Aquest epicentre fa témer el pitjor.

Un professor d'economia dels Estats Units, el senyor Galbraight, analitza al crisi en els següents termes: "Les petites accions poden tenir greus conseqüències. Les matemàtiques del caos, ens ensenyen que una papallona, en batre les seves ales al Brasil, pot desencadenar una cadena d'esdeveniments que provoquin un cap de fibló a Cap Fear. Ho anomenen "l'efecte papallona".

El 24 de març de 1997 la papallona s'anomenava Alan Greenspan. Va batre les seves ales només una vegada i va elevar un 0'25% el tipus d'interès.

Aleshores va començar la inestabilitat dels mercats: la crisi de Tailàndia es va produir en tres mesos. Llavors varen caure les divises de la cornisa asiàtica -Corea, Malàisia Filipines i Indonèsia-. També caigueren

el ien i els dòlars de Taiwan i d'Austràlia. El índex que representa l'euro. En realitat, hi va haver una desvaloració mundial, llevat de la lliura esterlina i el dòlar dels Estats Units.

Si ho miran així, la "crisi asiàtica", no es va restringir a l'Àsia. Ni els mercats descobriren de sobte quins països concrets patien insuficiència i corrupció, que foren els temes dels discurs del president Clinton en Honk Kong. Al contrari, les divises d'Àsia i de fora d'Àsia s'han mogut amb un paral·lelisme sorprenent, amb freqüència, dia a dia. Les diferències han estat de grau.

Què és que causà aquestes diferències? Grosso modo, les divises caigueren en proporció a la seva dependència del capital americà. Les més castigades foren les que depenien de les nostres inversions, les que tenien menys capital de residents, les més compromeses en booms de la construcció. En una paraula, això fou una crisi de l'imperi financer americà.

És també una crisi del "consens de Washington", aquesta doctrina de des regulació i de mercats oberts de capitals. Les reformes de les polítiques domèstiques asiàtiques poden ser necessàries. Però no poden curar el problema, fonamentalment, per la nostra pròpia política, que elevà els tipus d'interès reals i relatius.

De la mateixa manera, els amples fluxes de capital que vengueren dels Estats Units el 1997 foren causats per l'elevació del tipus d'interès per Greenspan. Les conseqüències per a l'economia productiva americana estan

aflorant ara en un gran augment de dèficit comercial dels EUA, conforme cauen les exportacions i els béns importats a bon preu envaeixen els nostres mercats, i la caiguda de les exportacions ens mena a frenar el creixement econòmic i a augmentar l'atur. I aquestes conseqüències es multiplicaran si no som capaços d'actuar de manera ràpida, i en la direcció correcta.

Entre les mesures que aquest economista propugna, es troben, a més de baixar els tipus americans i altres, l'abandonament del projecte AMI i que els Estats Units "reconèixin el dret fonamental de cada estat a controlar l'entrada i sortida de capitals".

No són aquests els aires que circulen per les institucions internacionals de capital, entestades en fer el contrari, en donar tots els drets al capital especulatiu i anular tota sobirania nacional.

Allò que els capitalistes tenen clar és que per a mantenir l'infernale joc de les seves fiances especulatives, cal saquejar fins a la fi els sectors públics de tot el món i robar el salari directe i indirecte dels treballadors. L'Indirecte, mitjançant la precarització i la des reglamentació, en particular, de la jornada. Dit d'altra manera, la destrucció dels convenis i la legislació laboral, en nom de la creació de llocs de feina i en particular en nom de la "reducció de la jornada laboral". De qualque manera, han d'intentar que els paguem la crisi. Ω

Pere Felip i Buades

Copsar els nusos corredissos de l'Estat espanyol: Imperialisme / Independentisme

El manteniment o dissolució de l'Estat espanyol depèn de 4 pols principals: Euskadi (guerrilla i autodeterminació), Catalunya plena (economia), Andalusia (demografia i cultura popular dominant: vitalitat, Madrid (poder polític, Exèrcit, capital especulatiu i geoestratègia).

Euskal herria: La lluita armada hi és no - democràtica, stalinista (no te darrera una formació política majoritària com l'IRA tenia el Sin Féin -amb majoria absoluta- a l'Eire del 1919-20, i a més és HB la que obeeix ETA). Però ha provocat el manteniment del debat d'autodeterminació. Madrid (PP-PSOE) no hi pot negociar (com fa Londres amb el Sin Féin) car tindria un efecte dominó en Catalunya si fa no fa.

Catalunya plena: és el motor de la economia real (productiva i exportadora de l'Estat. Sense la seva espoliació per Madrid, l'Estat espanyol no és pas viable (no podria "comprar", com fa ara, el Sud).

3) Andalusia: demogràficament dominant, tant per creixement com per emigració arreu l'estat. Madrid aprofita aquesta vitalitat per a expropiar als andalusos llur cultura popular i transformar-la en galvanitzador "typical spanish" o sia, un espanyolisme ambiental, obsessiu i pre-conscient (flamenco diarreïtzat, toros, etc.) que arracona les altres llengües i cultures "no espanyoles" (no castellanès).

4) Madrid: amb estratègia a sou i professionals, dissenya dia rera dia el manteniment de l'Estat.

O sia: hi ha dos pols: -L'independentista: Euskadi trenca, Catalunya (pedra angular del manteniment econòmic de l'Estat) hi segueix.

-El jacobi Madrid planifica els genocidis que ha de menester, i usa els andalusos de carn de canó per als seus plans.

La nostra estratègia havia de ser: Ampliar el "Galeusca" amb tots

els nacionalismes no espanyols.

Deixar-nos de tàctiques "acadèmiques", i trencar l'eix jacobi recolzant obertament, a tots els efectes, fins i tot, els nacionalismes andalusos i castellans (no - espanyols), tot dialogant-hi a fons. L'errada del catalanisme (tan acadèmic i tan poc polític) és considerar "espanyols" o "pseudo-independentistes" aquesta nacionalismes. Jo els crec històrics, reals i legítims, però encara que no ho fossin, geoestratègicament, caldria recolzar-los i fomentar-los. Els espanyols també fomenten el secessionisme valencià o illenc, l'alabès i el navarrès, el galleg - antiportuguès etc. La història ens havia d'ensenyar!!

Euskalherria és el lloc més probable per on potesfondrar-se l'"Imperi". Caldria una campanya conjunta demanant una sortida pacífica i negociada. Cal convèncer el "Moviment d'Alliberament Nacional Basc" d'actuar més raonablement i

democràtica, a fi que l'espanyolisme quedi internacionalment en evidència i la iniciativa política torni als nacionalismes no espanyols.

A hores d'ara la majoria de la població espanyola / espanyolitzada, i fins i tot l'espanyolista, vol una negociació le pau a Euskadi. Crec que la política que duu el PNB-EAJ és prou intel·ligent i assenyadament audaç. En canvi, la de CiU sembla el síndrome de l'esclau i del jueu del getto. En general, el nacionalisme d'esquerra s'ha quedat fossilitzat en els seus tics de la "guerra freda", i cada volta té menys capacitat operativa (orgànic i política). Caldria una campanya unida de tots els grups pacifistes, nacionalistes, de drets humans, etc..., amb un lema contundent i sentit: "Negociació a Euskadi. Pau i dret a decidir l'autodeterminació a Euskadi". O quelcom així. Ω

Jaume Tallaferró

HISTÒRIA D'UNA FOTOGRAFIA

La Policia Política Franquista contra els Antifeixistes mallorquins

Les tètriques finestres del despatx de la Brigada Social palmesana en el carrer de la Soledat de Ciutat (al costat de Correus). En aquest indret els antifeixistes mallorquins o els forasters que lluitaven per la nostra llibertat eren torturats abans de ser enviats a la pressó.

A finals del 76, a la presó de Palma només hi havia comunistes (MCI, OEC, PORE) i alguns dels obrers detinguts en la manifestació que hi va haver el 12 de Novembre. Per part del PORE (trotsquista) restaven empresonats en Ramón Molina de Dios (l'actual director del Museu d'Art Contemporani de sa Pobla), i en Xavier Serra i na Mª Dolors Montero. De MCI havien tancat Isidre Forteza, el representant de l'Assemblea Democràtica a València. D'OEC hi érem una part de la direcció de les Illes: Josep Capó, Jaume Obrador, M. López Crespi, i, dels detinguts en la

manifestació del dia 12, hi romanien tancats en Manuel Carrillo, en Pere Ortega, n'Antoni López López i na M. del Carme Giménez Ruiz.

Els companys del carrer, aprofitant les possibilitats que donaven aquelles contradiccions del règim -afavorir i promocionar els partits d'ordre; detenir i silenciar els revolucionaris-, posaren en marxa una sèrie d'iniciatives que al final aconseguirien treure'ns de la presó. Na Teresa Nieto col.laborà activament amb la campanya muntada per la direcció d'OEC que encara romanien en llibertat i ajudà a la edició d'un pòs-

ter -amb les nostres fotografies- que, aferrat per tots els carrers de Ciutat i part forana, evidenciava l'existència de presos polítics. Es muntà un Comitè de Solidaritat amb els Empresonats en el qual participaren les forces d'esquerra (principalment els diversos grups comunistes). L'OEC edità un número especial de "Democràcia Proletària" que fou repartit massivament per tot Mallorca. El PCE (a través d'en Josep Valero, na Cata Moragues o en Paco Garcia) ajudà en el que pogué. En Miquel Tugores del PTE, en Jesús Vives de MCI, en Tomeu Fiol del PSAN i membres del PCE(m-l) i l'ORT editaren octavetes explicant la situació dels represaliats.

Cada diumenge, gernació de companys d'OEC i altres organitzacions venien davant la porta d'aquell cau on romaníem tancats a cridar consignes per l'Amnistia i a pintar les parets demanant la nostra immediata llibertat. El PTE, PSAN, MCI i OEC organitzaren, al descampat on ara hi ha el parc del Polígon de Llevant (al final de Ricardo Ortega), un míting amb nombrosa participació ciutadana. Hi intervingueren, a favor de l'Amnistia, en Miquel Tugores (PTE), en Jesús Vives (MCI), en Tomeu Fiol (PSAN) i n'Aina Gomila (per l'OEC). La revista "Cort", del PSI, també va parlar de la detenció i entrada a la gar-

jola. A "Última Hora" en Santi Miró n'havia fet un parell de reportatges: "TRES MIEMBROS D'OIC INGRESADOS EN PRISIÓN".

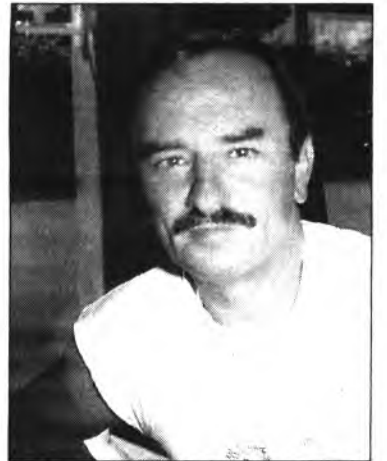
Ja dins de la presó, ens anaven arribant diverses mostres de solidaritat. Llorenç Capellà i Antoni Serra havien escrit articles condemnant la repressió. Un grup desconegut, amb unes cadenes, tallà la circulació davant Cort; uns altres militants llançaren pintura contra l'edifici dels jutjats.

Dins la presó organitzàrem un seguit de protestes i reivindicacions davant la direcció. A la sala d'estudi muntàrem diversos seminaris sobre història de Mallorca i del moviment obrer. Record que amb Ramon Molina (el futur historiador) refrescàvem la memòria en tot el que feia referència a la fi de la revolució d'Octubre en mans de la burocràcia estalinista. Sovint cantàvem tot el repertori de Raimon i Lluís Llach. Cents de vegades, "l'Estaca", "Al vent", "D'un temps, d'un país". També "Què volen aquesta gent que truquen de matinada" de na M. del Mar Bonet. I les més conegudes cançons republicanes de la guerra civil ("Puente de los franceses", l'himne del Quinto Regimiento, "A les barricades" de la CNT, les marxas de les Brigades Internacionals). Ω

Miquel López Crespi.

Fa 34 anys que la Família Fullana Pomar de sant Llorenç va comprar un solar i va construir la Botiga Orfeu a la barriada de son Moro de Cala Millor.

Fa 4 mesos que n'Ayke Füllgraf d'Alemanya regenta el Bar Kabautermann al carrer de s'Arenal a la barriada de son Moro de Cala Millor. És un bar decorat com si fos un barco.

Fa 7 anys que n'Antoni Galmès de Portocristo regenta el Restaurant Perla del Mar a son Moro. Un lloc on se menja per una mitjana de 1.500 ptes. A la foto, en Tomeu Casetes que és el cuiner.

Fa 11 anys que en Joan Garcia de Portocristo regenta el Restaurant Amapola al carrer de la Rosella de Cala Nau. Un lloc on se menja a la carta per unes 1.500 ptes.

Història social i política de la llengua catalana: un llibre per conèixer la nostra història com a comunitat lingüística

L'any 1996 apareixia al mercat l'obra de Francesc Ruiz, Rosa Sanz i Jordi Solé Camardons Història social i política de la llengua catalana, publicada per l'editorial 3 i 4 del País Valencià.

Els autors, tots tres professors de llengua catalana amb un ampli bagatge en el camp de la didàctica de la història i de la situació

actual de la llengua catalana, ens ofereixen una història sociolingüística de la comunitat catalanoparlant des dels orígens fins al segle XX.

Tot i que el llibre està pensat, en un principi, per a alumnes d'ensenyament secundari, pensem que, certament, hauria de ser de l'interès del públic en general pre-

ocupat per la història social de la llengua catalana, és a dir, la història sociolingüística dels Països Catalans.

El llibre defuig d'utilitzar llistes d'autors i obres literàries, i fa, en canvi, una recopilació sintètica, però alhora rigorosa, dels esdeveniments que han anat configurant la realitat sociolingüística dels Països Catalans. En aquest sentit, són d'especial interès els textos que il·lustren els diversos capítols del llibre. Així, trobem històries inventades de persones que no han existit, però que reflecteixen a la perfecció el context sociolingüístic del període històric que s'analitza. És molt atractiu el personatge de Laura Dalmau, ja que ens permet reflexionar sobre quin és el futur de la llengua catalana, el futur de la nostra comunitat lingüística. Per contra, també trobem les biografies i el pensament

de personatges tan significatius des del punt de vista sociolingüístic com Baldiri Reixac o Cristòfor Despuig, un tortosí que en el segle XVI defensava la unitat lingüística de la llengua catalana i que advertia ja del perill, aleshores més hipotètic que real, d'assimilació lingüística i política que podia patir el nostre país (els nostres països) per la pressió de la llengua castellana i de Castella (una Castella que estava creant l'Espanya uniforme i uniformadora que després hem patit).

En definitiva, una obra interessantíssima i amena per conèixer la història social i lingüística dels nostres Països Catalans, una història realment nacional que ens permet tenir arguments per defensar un futur per a la nostra comunitat lingüística.

Pere Mayans Balcells

NO EMPRENYIS

EL MEU POBLE

LA CULTURA A MALLORCA

Dos-cents premis literaris dedicats a Sa Pobla

Mallorca: venuda per una burgesia inculta i egoista a les multinacionals europees

De primer cal dir que els dos-cents catorze premis guanyats al Principat, València, les Illes, la resta de l'Estat espanyol, l'Alguer, França i Itàlia han servit en tot moment per posar ben alt el nom de sa Pobla. Atotes les entrevistes, fos pels diaris, per la ràdio o la televisió, sempre he procurat deixar perfectament explicada la influència decisiva que la vida pagesa d'abans del turisme significà en la meua formació com a escriptor. S'ha de tenir en compte que la majoria d'autors moderns de les Balears, els noms més importants de la nostra cultura (Llorenç Capellà, Miquel Ferrà Martorell, Antoni Serra, Gabriel Janer Manilla, Antònia Vicens, etc) són homes que ens hem format abans de l'anihilació de Mallorca, venuda per una burgesia inculta i egoista a les multinacionals europees. Una època, no tan llunyana, on potser no hi havia tants de diners ni tants de cotxes, però en la qual la llengua, les cançons populars, les tradicions i costums més vius i arrelats de la terra es conservaven amb amor fora mida. Els homes i dones de sa marjal no tenien carrera, no havien anat a la universitat, però eren més cultes, feren molt més per la defensa de la nostra història i senyes d'identitat que tot aquest exercit actual de graduats que només tenen al cap el número del compte corrent i la marca d'automòbil nou que surt per la televisió. Foren aquells homes (els nostres padrins, els pares) qui realment ens educaren en l'amor per la terra.

Són les fortes arrels pobleres, sens cap mena de dubte, les que han ajudat a obtenir aquest rècord històric de premis literaris: dos-cents catorze

Per tant, aquell alè vital que tenia sa Pobla els anys quaranta i

cinquanta-i ben entrats els seixanta-fou decisiu en la meua formació, i són les fortes arrels pobleres, sens cap mena de dubte, les que han ajudat a obtenir aquest rècord històric de premis literaris: dos-cents catorze. A vegades els amics m'ho diuen, mig en bromes mig de bon de veres: aviat t'hauré de fer un monument. Però jo no sóc home de monuments. Bones benedictures! L'únic que m'importa és la

L'any 1987 el President Jeroni Albertí lliurava la màxima distinció teatral del Consell Insular de Mallorca a l'escriptor de sa Pobla Miquel López Crespí

feina ben feta. Tota la resta són històries. D'ençà l'any 1973, quan vaig obtenir el premi de Narrativa Ciutat de Manacor i el Ciutat de Palma de Teatre (1974), no ni ha hagut ni un any sense que altre guardons hagin arribat des dels indrets més allunyats que hom pugui imaginar. A hores d'ara ja no sabia dir quin dels premis ha estat més decisiu per a enfortir la meua vocació. Malgrat que sempre recordis els primers com els que vertaderament t'impulsaren a continuar en la tasca. A partir dels anys vuitanta -concretament des del 1983- la cosa s'ha anat complicant de tal manera que moltes vegades els honors han comparegut de dos en dos, més tard de tres en tres i darrerament de quatre en

quatre. Una bogeria! Crec que foren importants, entre d'altres, els premis de narrativa JOANOT MARTORELL, JOAN FUSTER, SERRAIMORET DELA GENERALITAT DE CATALUNYA, POMPEU FABRA, CIUTAT DE PALMA, CIUTAT DE VALÈNCIA, EL PREMI ESTATAL DE LITERATURA CAMILO JOSÉ CELA... En teatre, els Premis BORN, de Ciutadella, el

CIUTAT DE GRANOLLERS, el PREMI ESTATAL CARLES ARNICHES, el del CONSELL INSULAR DE MALLORCA i el CIUTAT D'ALCOI. En poesia ressaltaria -per no allargar-me massa- el PRINCIPAT D'ANDORRA (tres vegades), MIQUEL MARTÍ I POL, MARIÀ MANENT, RAMON MUNTANYOLA, CIUTAT DE VALÈNCIA, GABRIEL FERRATER, JOAN SALVAT PAPASSEIT, el PREMI INTERNACIONAL DE POESIA ANTONIO MACHADO que es lliura a París, entre molts d'altres. La llista es podria fer més llarga, però crec que ja n'hi ha abastament per a evidenciar on pot arribar la constància poblera quan es proposa assolir una fita.

Sovint, quatre babaus fills de bona família -d'aquests als quals els han donat les sopes fetes- parlen de no se sap quines "essències superiors" a l'hora d'escriure, com si el treball literari fos un do vingut del cel que només posseeixen quatre elegits

Hem començat parlant de la importància cabdal que sa Pobla ha tengut en la meua formació personal. I de com han estat els oblidats homes i dones de sa marjal els qui -amb el seu exemple en servir la nostra llengua- m'han ajudat a obtenir els dos-cents catorze premis literaris que jo he dedicat sempre al seu record. La tenacitat en la feina, no claudicar en cap moment malgrat les dificultats siguin grosses i pareixin insuperables, és la primera lliçó que vaig treure dels poblers. Sovint, quatre babaus fills de bona família -d'aquests als quals els han donat les sopes fetes- parlen de no se sap quines "essències superiors" a l'hora d'escriure, com si el treball literari fos un do vingut del cel que només posseeixen quatre elegits. Però en la literatura passa ben igual que en qualsevol feina: no hi ha "inspiració" que valgui. Hom s'ha d'arromangar i posar colzes damunt la taula. Els llibres, les novel·les, les obres de teatre, no surten per encanteri del teu cervell. T'hi has de posar, com un pagès que s'aixeca amb la sortida del sol, fins que es pon ben entrada l'horabaixa. "De la feina surt el profit", deia el padrí Rafel Crespí Pons "Verdera i els vellets del carrer Muntanya on vaig viure fins l'adolescència. El treball i res més que el treball continuat és el secret real dels dos-cents catorze guardons literaris dedicats a sa Pobla i els poblers. Ω

(Miquel López Crespí)

Fa 10 anys que en Joan Moragues de Santa Margalida, regenta la Cafeteria Es Passeig a sa Coma.

Fa 4 mesos que la Família Rueda regenta el Restaurant Rueda a sa Coma. Despatxen menús a 850 ptes.

Fa 9 anys que en Joan Rodríguez de Portocristo regenta la Cafeteria Britannia a sa Coma. Un lloc on se menja a la carta per unes 2000 ptes. També regenta el Pup Buccaneer a Cala Millor.

Fa 34 anys que na Margalida Mairata de sant Joan regenta la Peixeteria de Vilafranca. Un una furgoneta va a vendre peix a son Carrió, son Cervera, sant Llorenç, Ariany, Maria i sant Joan.

Desdejunar a cal lleó

El lleó havia fet anunciar que convidava tots els animals a un desdejuni. A l'hora acordada anaren arribant l'un darrere l'altre i el lleó els indicava a cadascú om emplaçar-se. La guineu arribà al final, i, llençant un cop d'ull al seu voltant, s'adonà amb paor que el sostre de l'indret on eren asseguts es trobava fet de despulles.

-O rei poderós -féu la rabosa amb una reverència al lleó- em per-

mets de cantar-te una cançó?

El lleó assentí.

-T'ho prec, serà un goig d'escoltar-te.

-I vosaltres, amics meus -continua al guitlla tot adreçant-se als altres animals- m'acompanyareu?

-De bona gana cantarem amb tu- li respongueren tots alhora.

-I doncs, escolteu -feu la rabosa; i cantírol.letjà "allò que hom albira a dalt, avall prest hom pre-

para".

El lleó clogué els ulls complagut, tot batent beatament la seva pota; els animals, per contra, s'adonaren com la guineu guaitava cap amunt. Aixecaren també el cap i descobriren el sostre de despulles i tremolaren eriçats. "Aqueixos animals també foren convidats a desdejurar a cal lleó -pensaren- i guaita com finiren. El lleó els matà i els estossinà".

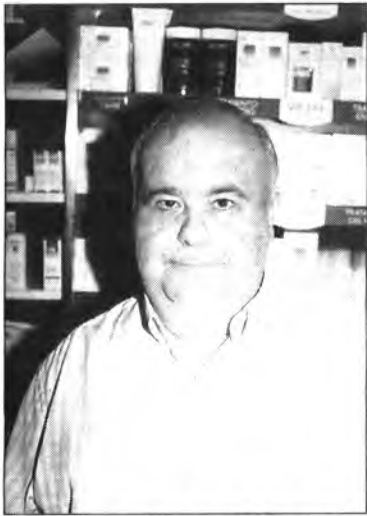
Llavors començaren a retirar-se discretament. Bressolat pel cant de la rabosa, el lleó no s'adonà de

res fins que hi hagué un silenci, obrí els ulls i s'adonà que s'havia quedat tot sol i no albirà sinó la guineu allà lluny fugint. Aquesta aplegà tot seguit tots els animals i acabà així sa cançó: "-Hom no deu creure als poderosos. Si prenen un tarannà benigne, només és per a propi profit".

(Llegendes i Contes - Contes Jueus, Gründ, París 1986).

Hom no deu creure Espanya ni els espanyols. Quan deixen d'insultar els catalans sols és per propi profit. Ω

Els paranys de l'independentisme

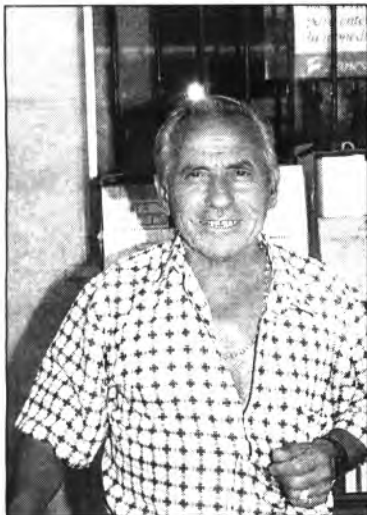
Fa 22 anys que en Justo Pérez és l'auxiliar de l'Apotecaria de sant Llorenç des Cardassar.

N'Eva Azon, de Barcelona fa els mercats de sant Llorenç, Binissalem, la Colònia ven làmines i regals.

Fa 38 anys que en Francesc Amenguat d'Alaró regenta la Botiga Novetat Miquela al seu poble. Fa de marxando a molts de pobles de Mallorca.

En Tomeu Artigues, sabater de Vilafranca, fa 40 anys que fa mercats. Van Picafort, a Petra, a sant Llorenç, a Porreres.

Des de fa temps, aquells que ens considerem nacionalistes, venim observant diverses actituds, comportaments i falsedats dins del Moviment d'Alliberament Nacional Català (MANC).

Es tracta d'una reflexió teòrica sobre l'evolució del caràcter, dels hàbits i de la classe d'independentisme que volem.

La primera apreciació, és del caràcter, la manca de caràcter en els líders i polítics de l'independentisme català. La segona és la dels mals hàbits de molts dels integrants del moviment independentista. El tercer és el de les falsedats, enganys i manca de sentit unitari, dels Messies del M.A.N.C.

Tots sabem que el caràcter català està desviat. La implantació de vells i equivocats mites, com el seny, o el d'aspirar a una Catalunya Gran (només parlant del Principat), dins de l'Estat espanyol, o aquell que justifica els complexos dels catalans: la derrota, la covardia i la sensació botiguera.

Francesc Macià deia sovint: *El seny, si no va acompanyat d'una ferma voluntat de combat, només serveix per tapar covardies.*

Queda molt clar que la por ens ha cegat. Aquesta por queda reflectida en les actituds d'alguns partits parlamentaris independentistes i la sensació que som un poble messell. Aquesta por no ha impedit que l'independentisme hagi aprofundit en el caràcter i en unes línies d'acció i de combat que ens portin a una transició democràtica cap a la independència.

Des del nacionalisme polític i intel·lectual que busca l'encaix dels Països Catalans en l'estat unitari, se'ns ha inoculat un sentiment de vassallatge. Molts pensen que Espanya és gran i eterna i que nosaltres, els catalans del continent i de les illes, uns desemparats escanyapobres que canviem d'idioma per no fer malbé la convivència i acceptem de bona gana la intolerància d'aquells que ens xiulen, ens menyspreen per parlar una llengua vernacle o que redacten llargues esmenes a una migrada llei de normalització lingüística.

Tot això ha fet que perdem la confiança en nosaltres mateixos, que acceptem que la nostra història està lligada als país veí (Castella), quan està lligada més que res per eternes guerres que no sempre han guanyat ells. Que les actituds combatives són exclusives dels nostres veïns bascos, el comportament dels quals no té res a veure amb nosaltres, per molt que

La simbologia pròpia dels catalans ha d'ésser present a qualsevol manifestació nacionalista

alguns vulguin importar cap aquí el sentiment abertzale (patriota).

Els hàbits de molts pseudoindependentistes són tres: La desídia, la drogaaddicció i la manca d'uns objectius realistes.

La desídia, ve representada per la manca de formació històrica social i política de la realitat catalana. Aquesta mancança fa que molts es recolzin en vells mites, o la pretesa idea de revolucions socials mancades d'una base proletària catalana, -degut a que majoritàriament el proletariat és espanyol-.

Aquesta manca de formació es tradueix en l'engany i la perversió de les paraules com *autogovern, autonomia, l'encaix, el model és el Quebec i no la Padània, hem de pactar*. El pactisme, aquesta virtut mal entesa del nostre poble i el mal ús dels símbols propis com la senyera utilitzada en qualsevol paradeta de fira, etc.

Deia en Manuel Cruells, autor i cronista de l'independentisme d'avant i post guerra: *Sempre és una crisi de valors, un trencament evolutiu de generacions, el que provoca les fallides col·lectives. Una generació que no creï, que no realitzi o que ho faci malament, provoca un desequilibri, unes mancances de gravetat en la continuïtat històrica dels pobles. Hi ha generacions que fan història i n'hi ha d'altres que la desfan.*

La drogaaddicció és el segon mal. Moltes persones m'acusaran d'alarmista, però aquesta és la realitat de molts dels nostres joves. Per a ells, el posicionament alternatiu a la societat és el consum d'herbes aromàtiques, productes psicotròpics i fer el gamarús a qualsevol concert. Les drogues són un greu problema i si no, observeu que ha passat a l'independentisme base en poblacions tan combatives com Hernani.

El tercer mal és la manca d'objectius realistes per difondre el fet de la cultura independentista: donar a conèixer la història de Catalunya plena, explicar l'espoli econòmic que patim, l'abandonament de la nostra llengua per una pretesa cortesia envers els nostres invasors. L'assoliment de fites puntuals com la creació d'una nova Crida o d'una Plataforma lingüística forta. Un independentisme unitari serviria sens dubte per avivar la consciència nacional adormida, dogmàtica i recolzada en el vassallatge polític. Calen altres idees, altres formes i una constància fora d'actituds personalistes. Cal treballar per crear un independentisme seriós, format per una ampla base social.

La meua proposta és la que segueix:

- 1.- Acceptació que la nació catalana s'estén des de les Corberes del Segura a Salses i de Fraga a Menorca.
- 2.- Difondre clarament l'ideal nacionalista arreu de totes les nostres contrades utilitzant per això tots els mitjans i especialment les noves tecnologies que tenim a l'abast.
- 3.- Formació de quadres dirigents independentistes, a través de trobades, universitats d'estiu i formació continuada.
- 4.- Ensenyar la nostra història que ha estat tergiversada, manipulada, retallada i amagada per l'Estat espanyol.
- 5.- Fer un front en pro de la integració dels immigrants a fi que se sentin dels nostres, que sentin la catalanitat com a cosa pròpia. També hem de tenir un ferm rebuig als colonitzadors.
- 6.- Fer un front en contra de la drogaaddicció i de la seva repercussió com a negoci dins del M.N.A.C.
- 7.- Recolzar aquells partits polítics, organitzacions i entitats que declarin que estaran disposats a realitzar un plebiscit en pro de la reunificació i independència de la nació catalana.Ω

Rafel Moreno

DE TU DEPEN

Els uns parlen castellà perquè consideren que "fa més fi". El que demostra que no saben ben bé allò que és realment fi, noble i normal: parlar la llengua del país on vivim.

Perquè ja n'estem tips que encara duri el rellotge de cervell que varen fer als nostres pares. La responsabilitat de la nostra generació és anar al fons del problema.

¿PARLARÀ CATALÀ?

La nostra llengua està en perill.

No parleu en foraster.

PETITS ANUNCIS

BORSA
IMMOBILIÀRIA

Llog per dies apartament a Palmanova. És ideal per trobades amoroses. Tel. 469441.

Deixaria cambra doble a casa compartida, jardí i hortet. Molt econòmic. Preferentment gent jove. A Santa Ponça, urb. Galatzó. Tel. 671419.

Traspàs fusteria al carrer d'Antoni Rosselló a la barriada de la Soledat de Ciutat. Tlf. 271065

Cerc cases per llogar tot l'any (anys 98/99), amb piscina. Tlf. 864424.

Cediria amarrament al club nàutic s'Arenal a canvi de compartir barca de pesca esportiva. Tlf. 971 74 05 25.

Cerc casa amb piscina, 3 ó 4 habitacions per a temporada d'estiu 1999. Tlf. 971 86 40 91.

SERVEIS
PROFESSIONALS

S'ofereix jardiner amb coneixements de cuina. Demanau per en Lluís. Tel. 604790.

Cerc feina per guardar nins petits a ca seva a ca meva per les zones de Sineu i Maria. Tel. 525380.

La Casa Catalana de Mallorca ensenya ball de bot i sardanes. Tel. 753559.

Si vols fer feina amb els àngels, apunta't al "Taller dels Àngels". Informació al telèfon 281642 (Xesca).

Cerc feina per guardar nins a Can Picafort o Inca. Carrer Nou, 5, Maria de la Salut.

S'ofereix pintor empaperador, econòmic, seriós, ràpid i net. desplaçament per tot Mallorca. Tel. 203239

Pneumàtics Son Ferriol. Equilibrat de rodes, canvi de rodes i pegats, alineament de direccions assistida per ordinador. Avda. del Cid, 73. Tel. 427553. Son Ferriol.

Si teniu qualque vidre trencat, cri-dau al 473819 i el vos posarem tot d'una.

Cerc feina per fer a ca meva. Tipus ceràmica, sabates o similar. Tel. 297067.

Cerc feina de representant d'arts gràfiques o comercial de publicitat. Tel. 297667.

Es confecciona o arregla qualsevol peça de vestir, cortines, coixins, etc. Tel. 771005.

Es passen treballs a màquina i per ordinador. Netedat i rapidesa. Tel. 771005.

Televisors, vídeos, ràdio-cassettes, els arreglam. Electrònica J. Garcies. C/ Francesc Frontera, 10. Tel. 264335. Coll d'en Rabassa.

Gabinet de Psicologia. Neurosis, trastorns de caràcter, psicoteràpia infantil, depressió. Tel. 427193.

Cerc feina per guardar nins a la comarca de Cala d'Or. Tlf. 842156.

PERSONALS

Al·lota de 17 anys s'ofereix per a feina seriosa o per a donar classes d'EGB. Tel. 677727.

Vull deixar d'ésser esclau dels castellsans. Cap partit polític m'ajuda a aconseguir la llibertat. Me vols ajudar tu? Telefona'm al 964 531 175. Josep Casalta.

Atenció, catalans i catalanes independentistes. Vull cartejar-me amb tots vosaltres. Estic boja pel bon rock català: Sau, Els Pets, Lax'n'busto. No us talleu i escriviu a Marta. Indústria, 114-08030 Malgrat de Mar.

Als Països Catalans es fa molt bona música! M'agrada, però, en especial la que surt de Mallorca a càrrec d'en Tomeu Penya. Independentistes, si somnieu en una nació lliure plena de música catalana i de vibracions nostres, escriviu-me: Francesc Bujet. Pas-seig del Migdia, 32-2-3-17200 Palafrugell.

Ens agradaria cartejar-nos amb al·lots i al·lotes que com nosaltres estiguin penjats/penjades per Lax'n'busto i que defensin la nostra llengua. Raquel Llagostera Costa. Gardènia, 4-08880 Cubelles.

Cercam gent entre els 18 i els 45 anys per excursions, sortides, etc. Abstenir-se els qui vagin de mala fe. Apartat 1.792 Ciutat.

Pensionista de 78 anys, 1'80 d'altària, català. Vull conèixer senyora pensionista entre els 50 i 70 anys, per no estar tot sol. Tenc bona pensió i pis amb 5 habitacions i dos banys. Cerca'm al 462536. Ferran.

Hola! Som una al·lota felanitxera. Som molt independentista, iestic boja pels Sau, pels Ocults i pels Pets. Segur que si m'escriviu feim una gran amistat. Som molt divertida. Adéu. M. Glòria. Carrer d'en Magallanes, 29-07670 Porto-colom.

Senyor seriós i responsable de 53 anys. S'ofereix per cuidar

senyor major i atendre'l en totes les seves necessitats. Per entrevista podeu escriure a n'En Carles. C/ Reis Catòlics, 31-07008 Ciutat de Mallorca.

Vull intercanviar revistes, còmics, fanzines i adhesius amb tots aquells joves que estiguin orgullosos de tenir sang catalana o basca a les seves venes. Pau Arranz - C/ 2 Volta 31- 07209 Son Mes-quida-Mallorca.

Cerc al·lota fins els 33 anys amb les ungles llargues, romàntica, una femella maca. Escriviu-me a: Oscar, C/ Ausias March, 36-6-1 07003 Ciutat.

Jove de 29 anys, fadrí, amb estudis universitaris, agrados i simpàtic, desitjaria conèixer al·lota formal de 20 a 27 anys. M'agrada el ball de saló i som bastant actiu. Anima'ti escriu-me a l'apartat 690 de Ciutat.

Estudiant de ciències polítiques de 26 anys. Som independentista andalús i m'agradaria mantenir correspondència amb independentistes catalans. Antonio. Apartat 74 Sant Fernando (Cádiz).

Hola! Soc un noi de 12 anys. En dic Josep i soc del Barça. m'agrada el futbol i el bàsquet. Voldria cartejar-me amb alguna persona. Sóc català. Escriviu-me. Josep Chillida. C/ la Bassa, 23 43530 Alcanar (Tarragona).

Hola, Em dic Raquel i tenc 14 anys. Tenc ganes d'escriure'm amb gent de 14 a 16 anys. Si vols escriure'm... Raquel González-C/ Ansel Calvé, 13, 1er 3er 08950 Esplugues de Llobregat (Barcelona).

Som un jove de 24 anys, fadrí, cansat d'espanyolistes monàrquiques. Vull cartejar-me amb al·lotes independentistes d'entre 20-28 anys. Som simpàtic, idealista, seriós en temes de parella i català. Prometo respondre. La meva adreça és: Miquel Àngel Rodríguez; Pl. Poeta Juan Boscán, 4-4c; 18013 Granada (Andalusia).

Cerc al·lota sense fills de 22 a 28 anys. Signe Lleó o Sagitari, que sia capaç d'estimar sense traïció. Telefona'm al 512018 dies feiners a partir de les 23 hores.

Fadrí sincer de 30 anys, simpàtic i agradable vol conèixer al·lota formal per una relació seriosa de parella. Escriviu a: Sebastià, carrer des Cubells 6, 07660 Cala d'Or, o telefona'm al 657739.

Es passen treballs per ordinador. Perfecció, netedat i rapidesa. Interessats trucar al tlf. 474404.

Atenció: administrativa cerca amigues i amics per a sortides, excursions, i a l'estiu anar a la

platja. Bústia Postal 1400-07080 Ciutat.

Cercam músics per a crear una Banda de Música a s'Arenal de Mallorca. Tel. 971 26 17 19. Maties.

COMUNICATS

La Generalitat de Catalunya ofereix a entitats i de franc llibres, fulletons i material informàtic sobre la nostra història nacional. Per rebre'ls, cal enviar una sol·licitud a la Generalitat fent esment de l'entitat, adreça, telèfon, l'ús que hom en pensa fer i el nom complet del qui fa la petició amb la signatura i segell de l'entitat. Molt indicat per a professors d'història, ciències socials, català, centres d'ensenyament, biblioteques...

Si vols rebre la revista L'ILLA gratis, la pots demanar a Edicions Bromera, Polígon Industrial, 46600 Alzira. Tel. 96-2402254

Per a tots aquells i aquelles que vulguin lluitar contra l'invasor, contra els traïdors, contra l'exploració obrera, i per una terra lliure i catalana, els Maulets tenim obert l'apartat de correus 349 C.P. 43480 de Salou (Tarragona), per a qualsevol informació o col·laboració contra l'ocupant.

Si voleu rebre una subscripció gratuïta al Butlletí de la Fundació per la Pau (entitat contra l'armamentisme i la guerra) podeu adreçar-vos al telèfon (93) 3025129 o al carrer Pau Claris, 89, Barcelona 08010.

Si voleu rebre llibres en català gratuïts sobre diferents temes d'actualitat, socials o teològics, sols us cal escriure a *Cristianisme i Justícia*, carrer Roger de Llúria, 13, Barcelona 08010, o telefonau al (93) 3172338.

La delegació catalana de la CSEM, grup d'ajut als països de l'Est, fa una crida per enviar roba, menjar, sabates, medicines etc. Per demanar adreces on enviar-ho personalment, podeu adreçar-vos a: Benjami Planes, CSEM, passatge Miquel Carreres, 11, 08206 Sabadell. Tel. (93) 7262 918.

Professora titulada fa classes de solfeig, piano i harmonia. Individuals i en grup. Tel. 756114. Magdalena.

Universitària fa classes de repàs d'EGB i català a la zona de Pere Garau de Ciutat. Tel. 243383.

Si voleu intercanviar adhesius, revistes, informació, etc, sobre el tema d'alliberament nacional, escriviu a l'Associació «Xavier Romeu». Apartat de correus, 36. 43480 La Pineda. Tarragona.

El Consell Nacional Català ofereix diversos llibres, gratuïtament, a tot aquell que els els demani, al voltant dels drets i història de la comuna pàtria catalana. Podeu escriure a l'Apartat 15.071 de Barce-lona-08080.

Si voleu rebre informació sobre les Joventuts d'Esquerra Republicana (JERC), i rebre els nostres butlletins, escriviu ara mateix a: JERC-Illes. Santiago Russinyol 1, àtic. 07012 Ciutat de Mallorca.

Estam interessats en un intercanvi cultural amb persones i institucions

dels Països Catalans que desitgin informar-nos sobre el passat i el present del dits països i estiguin interessats en qüestions vinculades a l'Argentina. Escriviu-nos a: Baigorria 1337 .200 Rosario-Argentina.

Acció Cultural del País Valencià i el Bloc Jaume I ja és a Internet. Si voleu intercanviar propostes d'acció i lluita, o informar d'activitats, etc., podeu connectar: ACPV @vic.serviccom-es

Vos recomanem boicotejar les ONG's espanyoles AGNUR España, Médicos del Mundo i Unicef amb els bancs espanyols Central Hispano i Banco de Santander que els donen suport.

Subscripcions gratis a còmics en català per a nins de 6 a 10 anys. "El Llaüt de Xàbia" - Apartat 53-Xàbia 03730 Patrocinat pel Mag-nífic Ajuntament de Xàbia.

Cursos gratuïts de llengua andalus. Podeu adreçar-vos a: LLENGUA (Ensenyans a Dittansia de la Yenwa Andalus) P. Pedro Romana, 1-4-2-14007 Còrdova.

Si ques rebir el Puxa Asturias en to casa, y de baldre, sólo tienes qu'enviar la direicion a: Endecha Astur-Puxa. Cai Llangreu, 10, 2^a-Xixon 33206-Asturies.

La meva col·lecció té 20.000 adhesius polítics. Faig exposicions. Crec persones que hem facin arribar enganxines de l'Esquerra Revolucionària. Paniello-Apartat 139 - 22400 Monsó-Osca.

"El Full" és una publicació interna de l'Associació Roca i Ferreres. Si voleu rebre'l gratuïtament comuniquem-nos el vostre nom i adreça: Apartat de correus 9247, 08080 Barcelona.

Lluita, la revista de l'independentisme valencià és a Internet: <http://www.estelnet.com/lluita>.

Si voleu afiliar-vos a sindicats nacionals catalans: C. S. C * 93 4541188.

Oferim de franc cursos bíblics i subscripcions a revistes cristianes en català: Ajuda Evangèlica dels Països Catalans. Apt. de Correus 1.022. 12995 Castelló. Tlf. (964) 207607.

Els Castellans de Mallorca, necessitem gent!! Si t'agrada passar-ho bé. Si vols tenir nous amics sans i saludables. Si t'agrada fer pinya amb un projecte nou: Feste Castell!! Vine a veure'ns!! Assagem els dissabtes a l'Escola d'Adults son Canals. Carrer son Canals, 10. Telèfon 452414, Isidre.

Pintors, escultors, fotògrafs, etc., interessats en exposar les seves obres, així com gent interessada en comprar o simplement en visitar l'exposició del moment, podeu passar pel Cafè es Museu. Carrer Guillem Timoner, 10-Felanitx.

A tots els menorquins que lluiten per l'alliberament i reunificació nacional, si voleu rebre informació sobre el Partit per la Independència (PI) i de la seva branca juvenil. Joves independentistes dels Països Catalans. Escriviu a: Maür-Ruben Vinent. Carrer dels Frares, 49. Cat-07701

Motos
Salom

Jeroni Pou, 9 • Tel. 468136
Tomàs Forteza, 24 • 462686

Maó-Menorca.

Animo a tots els independentistes de ls Illes i de la resta dels Països Catalans que solen anar a les festes de Menorca per l'estiu a que ajudin, a més de beure pomada, a fomentar la consciència nacional. Porteu tots el mocador independentista al coll.

Grup folclòric sense gaire pre-tensions cerca sonadors i sonadores, cantaires i gent engrescada per seguir fent coses. Actuem alguna vegada, no guanyam gaire, però ens ho passam d'allò més bé. Ens reunim els dimecres a les 20'30 al Rafal Vell (Antiga escola). Som gent acollidora. Trucau al 971 505374

Els nacionalistes interessats per un sistema d'intercanvi cultural i turisme alternatiu per a nacions sense estat, podeu informar-vos a: Turisme Alternatiu: Bústia Postal 1.171 Castelló 12005. Es tracta d'un sistema de llarga trajectòria provada arreu del món, molt adaptable i econòmic.

Les persones interessades en les activitats de les Associacions i clubs UNESCO poden adreçar-se a la Federació Catalana de la Unesco: Mallorca, 207-08036 Barcelona. Tlf. 932534367.

Necessitam persones amb idees i ganes de tirar endavant la nostra llengua i la nostra cultura. Associació la Brúxola. Tlf. 93 4353323.

Coleccionau Fanzines? Voleu saber que fan els/les independentistes del Tarragonès? Subscriu-vos al Butlletí del Col·lectiu independentista "El Timbaler de Bruc". Per 600 peles el rebreu cada dos mesos durant un any. Bústia Postal, 7- 43893 Altafulla.

Si us interessen les llengües minoritzades de més a prop, adreçeuvos a: **Llengües Vives**. Bústia Postal 5224/08008 Barcelona.

Si vol rebre l'*Euskararen Berri-papera* (en foraster) gratuïtament escriviu a: Hizkuntza Politika. Wellington Dukea, 2-01020 Vitoria-Gasteiz (Araba).

Coleccionista d'adhesius compra, canvia, recolleix material d'esquerra revolucionaria o independentista. Coleccionisme I.S.G. Bústia Postal, 135-48980 Santurzi-Biskaia.

BORSA DEL
MOTOR

Si vol un cotxe nou de la nostra gamma, véngui i en parlarem. Agència oficial Renault. Tel. 413867. Son Ferriol.

Compara cotxe molt econòmic al contact. Tlf. 121123.

Venc Harley Davison Heritatge Softail Clàssic. Modelo 95 matrícula IB 1995 BY. Tlf. 971820717.

VENDES

Venc piano marca TLEYEL, un quart de coa, en bones condicions. Mig milió de pessetes. Tlf. 939 373 151.

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A L'ESTEL

Nom.....DNI.....
Cognoms.....Tel.....

ATENCIÓ

- Escriviu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriviu dins el requadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:
L'ESTEL. Apartat de Correus 124. 07600 S'Arenal de Mallorca

RECORDA
Quan hagi llegit aquest
periòdic, si no en fas la
col·lecció, regala'l a un amic,
veí o parent
EL PAÍS HO NECESSITA

Exigeix EL CATALÀ a les empreses!

La llengua catalana encara no és una llengua normal. Hem de reclamar sovint a les administracions catalanes que la respectessin a les catalanes que la promoguessin, però encara és la pròpia societat catalana la que té la major responsabilitat en defensar la nostra llengua. La societat catalana som tots responsables.

Jin dels àmbits on la nostra llengua encara no ha assolit la normalitat és el món de les empreses. I els/les consumidors/es hi tenim molt a dir. La legislació vigent ens permet exigir els nostres drets col·lectius en **defensa de la llengua** que ens caracteritza com a poble. De res no ens serveix la legislació si els/les consumidors no demanem el que ens pertoca. La darrera responsabilitat és nostra.

Per això, la **Plataforma per la Llengua** et demana que:

exigeixis el català com a consumidor a les empreses de distribució

demanis productes etiquetats en la nostra llengua

protestis a les grans empreses productores que sistemàticament es neguen a etiquetar en català (discriminen així la llengua)

demanis la resolució en català tant a nivell extern com intern, i responguis la publicitat gratuïta demanant que te la trametin en català

demanis els prospectes o instruccions en la teua llengua

El català no és una llengua inferior a cap altra, però per a fer valer els seus drets és necessari que reclamem la seva presència amb aquestes i altres iniciatives que vulgis portar a terme.

Si et vols comprometre com a consumidor/a en la defensa de la llengua pots col·laborar més intensament en les campanyes que desenvolupa la Plataforma tractant de complementar i substituir, la pressió social que hem d'exigir com a consumidors i consumidores.

Nom
Adreça
Població
Codi Postal
Telèfon
e-mail

(Poema sobre els assassinats del franquisme)

Vosaltres, els morts, condemneu

La vida

I la joventut.

Vosaltres, els jutges, voleu

Privar-me, tan sols de viure.

I el meu destí viu malgrat vosaltres,

Inaugura un procés insubornable

On vosaltres sereu jutjats.

Vosaltres, els botxins, arrenqueu,

Com ocellots Afamats de rapinya,

Els òrgans i els membres que han d'obrar

I acariciar les esperances cobejades.

Descarregueu, ara, la vostra ràbia!

Brega inútil i suïcida:

Construir discs innobles d'escombriaires,

Tallar arbrets que han de créixer a les ribes,

no poder mai estroncar les deus d'aigua clara.

I amb tot,

Amb tot el vostre fracàs i la vostra desfeta,

Amb tot el que tinc i estimo, amb tot,

Amb tota la joia de viure i caminar endavant,

Amb tot, la mort.

La mort per a mi.

La més injusta de les sentències.

La més bestial de les venjances.

(recollit a Barcelona, per via oral) Ω

Concert per a quatre guitarrons

Lo sent Tòfol i es meu
conco

No parlen mai castellà

Perquè es llengua forastera

No es volen contaminar.

Recorden que temps enrera

Els volien humiliar

Perquè no eren prou cultes

No parlaven en cristià.

Per encaçar na Tonina

Es vespre dins es favar,

De ben poc mos serviria,

Tòfol un altre parlar.

Lo sent Tòfol i es meu

conco,

No parlen mai castellà,

Perquè és llengua

forastera,

No es volen contaminar.

Si baratam s'idioma,

És parell no mos creurà,

Conco, paraules estranyes,

Ses mules no entendran.

Orgull de poble ells senten,

Parlen com els

avantpassats,

Per moltes fites

històriques,

Tenen sa raó dins ses mans,

Lo sent Tòfol i es meu

conco,

No parlen mai castellà,

Perquè és llengua forastera

No és volen contaminar.

Agraït a lo Sen, i mon

conco

Aquesta cançó puc cantar,

No és en llengua forastera,

No és tampoc en castellà.

Cançó de Almayurqa. Ω

RESTAURANT S'HOSTALOT

Menú dies feiners: 650 ptes. Cuina Mallorquina
Porcella rostida • Escaldums • Carn Torrada

Cami Vell de Sineu, km 5 • Tel. 42 87 12
S'Hostalot

Restaurant
Cafè Carbone

Dimarts
tancat

Ctra. de Manacor, km 28 • Tel. 64 65 04 • 07230 Montuïri

RESTAURANTE
Casa
Jacinto

c/ Barranc, 20 • Tel. 40 18 58 • Gènova

Automòbils PLA DE NA TESA

Compra i venda de vehicles

C/ Weyler, 12 • Tel. i fax 60 04 45 Pla de Na Tesa

TENNIS SON RIGO

Tennis
Futbol-sala
Hàndbol
Petanca
Cir. footing

Squash
Volei
Mini-golf
Tennis taula
Gimnàs

Final Avda. Son Rigo • Tel. 74 33 66
Sometimes • Palma de Mallorca

CAN TITO RESTAURANT

PEIXOS I MARISCS FRESCS
CUINA MALLORQUINA

c/ Palmera, 6 • Tel. 27 10 16 • 07006 El Molinar (Palma)

SERVIAUTO
ARENAL S.A.

SERVEI OFICIAL

Carretera Militar, 185 • Les Cadenes
Tel. 26 81 11 • Fax 74 32 77
07006 S'Arenal-Palma (Mallorca)

Toldos ARAGON

ENVELATS BALCÓ - TERRAÇA - CAPOTES-
ENVELATS PLANS - COBERTORS PISCINA -
LONES - TREBALLS A MIDA

Aragó, 112 - baixos
Telèfon 27 01 00

07008 - Palma de Mallorca

Toldos

Carrer de
Manacor, 121-C

Tel. 27 85 18

07007 Palma de
Mallorca

Estat Català

Jove patriota:

- * Per un nacionalisme pur, sense dogmatismes.
- * Per defensar la nostra identitat.
- * Per la plena integració de la immigració.
- * Per una revolució cultural i pedagògica.
- * Per un rebuig ferm als atacs anticatalans.
- * Per una Catalunya lliure i catalana.
- * Per la Catalunya que tu somies.

JOVENTUTS D'ESTAT CATALÀ

Apartat de Correus 94.227 - 08080 Barcelona

Fa 8 anys que na Bàrbara Galmès regenta l'**Adrogueria Sóller** a sant Llorenç des Cardassar.

En Jaume Amer és l'amo jove del **Forn Nou** de sant Llorenç. A la foto amb aquesta preciositat que és la seva filla Franca de tres mesos.

Fa 2 anys que na Lúcia Sacristan de Valladolid regenta la **Botiga d'Antiguitats al Molí d'en Gras** de sant Llorenç des Cardassar.

Fa 4 mesos que na Margalida Mallol regenta el **Forn des Centre** a sant Llorenç des Cardassar.

La revolta de les xinxes

MIGUEL ÀNGEL
RODRÍGUEZ I FERNÁNDEZ

Aquests espanyolets i els seus esclaus ja no saben que empear-se per a intentar fer-nos pair això d'Espanya sense que ens faci mal de panxa.

Ara, els ninots del Partit Nacionalista (espanyol?) Basc (PNB) i Convergència Democràtica de la Comunitat Autònoma Espanyolíssima de Catalunya (CDC) s'han pres uns cafetets a Barcelona i, en un deliri d'apassionat enamorament espanyolista, s'han empassat unes píndoles de Viagra i han tret a passejar el seu Cetme viril per la Península. Ens ho han ficat tot, i sense donar-nos temps a posar-nos la vaselina. I és que, d'un dia per a l'altre, s'han tret de la mànega el projecte d'un estat espanyol confederal. Ai, que dolor!, esqueix anal i sense anestèsia. I jo amb aquests pels!

Als gallecs del BNG no els ataco perquè crec que hi han anat amb les millors intencions. El Bloc sí que és una força nacionalista que aposta fort per la llibertat de la seva terra: Galiza (Portugal del Nord); i els seus pactes amb el PNB i CDC són conjunturals i tangencials, només. Però dels "pelotaris" del PNB, i dels "pidolaires" de CDC, no me'n refio en absolut. No ens hem de fiar d'ells, que ja ens els coneixem prou bé, després de tants anys d'infidelitats matrimonials amb els seus pobles.

A bones hores ens venen amb l'estat confederal aquest! L'estat confederal no pot ésser mai la meta final per a cap poble que, de debò, tingui intenció d'alliberar-se i, per tant, de dignificar-se. L'estat confederal és un parany mortal per als independentistes, ja que aquest contribuiria força a desmobilitzar les bases patriotes del nostre país. En un estat confederal s'acaba creant, en les consciències, una falsa sensació de llibertat. En un estat confederal sembla que ja tots els nostres drets nacionals hi queden protegits i garantitzats, quina fal·làcia! Una Catalunya confederada dintre de l'estat espanyol seguiria sense ésser una Catalunya independent; una Catalunya confederada dintre de l'estat espanyol seguiria sense realitzar el seu procés de reunificació nacional, ja que Andorra i la Catalunya Nord no hi entrarien; el projecte d'una Catalunya confederada dintre de l'estat espanyol no qüestiona la pròpia existència d'aquell estat, només li renta la cara, però el llop continua viu i, per tant, la nostra continuïtat com a poble no estaria garantida.

Mentrestant, els espanyolarros del PP (Partit Policial) i del PSOE ja han saltat amb la vella cantarella de que una confederació no és constitucional: potser eren constitucionals el GAL o les tortures policials, per posar un parell d'exemples recents?

El nou camp de joc que s'estableix és el següent: el PNB i CDC situen el sostre reivindicatiu basc i català en la confederació, no en la independència; els espanyols regategen a la baixa, per a finalment acabar en un terme mitjà, és a dir, ni Estat de les Autonomies ni confederació: federació, a seques. I és que, si et prenen un cavall i reivindiques una ase, t'acaben donant una cabra.

Els nostres enemics, els enemics de Catalunya, saben perfectament que amb una confederació el Moviment d'Alliberament Nacional Català quedaria molt tocat, perdria empena, i la sangonera espanyola podria continuar xuclant-nos la sang als ciutadans. La confederació és una nova tàctica del nacionalisme espanyol per a salvar el seu deforme estat. Imaginació ja en tenen, per a atacar-nos, espero que nosaltres en tindrem més per a alliberar-nos. Ω

La composició nutricional dels aliments

Els aliments estan formats per nutrients, és a dir, substàncies que poden ser assimilades per l'organisme i que el mantenen viu.

Els nutrients energètics

Proporcionen energia i serveixen com a matèria primera en la realització de nombroses síntesis que intervenen en la construcció i reconstrucció de la matèria viva. Comprenen: pròtids o proteïnes, glúcids o hidrats de carboni, lípids o greixos.

Els nutrients no energètics

Són necessaris per l'assimilació i el metabolisme dels nutrients energètics. Comprenen: les fibres, l'aigua, les sals minerals, els oligoelements, les vitamines.

Les proteïnes

Són substàncies orgàniques d'origen animal o vegetal que formen la trama de les estructures cel·lulars de l'organisme. Estan formades per una gran quantitat d'aminoàcids. Són indispensables per la construcció de les estructures cel·lulars, la fabricació d'algunes hormones i neurotransmissors com la tiroxina (que regula el metabolisme basal) i l'adrenalina (que exerceix una acció estimuladora sobre el sistema nerviós simpàtic), el manteniment del sistema muscular, la formació dels àcids biliars i els pigments respiratoris.

Les d'origen animal es troben en la carn, els embotits, el peix, els crustacis, el marisc, els ous, la llet, els productes làctics i els formatges.

Les d'origen vegetal es troben en la soja, les algues, les ametlles, la xocolata i els cereals, els aliments integrals i les lleguminoses.

Per dur una alimentació equilibrada, se n'ha de consumir 1 gr. per kg. de pes corporal. Una persona d'uns 70 kg. hauria de consumir uns 33 gr. de proteïnes animals i uns 33 gr. de proteïnes vegetals. Les proteïnes són essencials per una bona salut. No cal oblidar, però, que tot sovint els aliments proteïnics contenen també lípids --tot sovint greixos saturats-- que cal consumir amb prudència.

Els glúcids

Es coneixen també com a hidrats de carboni perquè són molècules compostes de carboni, oxigen i hidrogen. Es poden classificar segons la complexitat de la seva molècula:

Els glúcids d'una sola molècula: la glucosa; la fructosa, que es troba a la fruita; la galactosa, que es troba a la llet.

Els glúcids de dues molècules: la sacarina, és a dir, el sucre blanc; la lactosa (glucosa

+ galactosa), que es troba a la llet; la maltosa (glucosa + glucosa), que s'extrau de la malta, és a dir, la cervesa i el panís.

Els glúcids de diverses molècules: el glicogen, que es troba al fetge dels animals; el midó, que està format per moltes molècules de glucosa i es troba als cereals (blat de moro, arròs, etc.); els tubèrculs (patates...) i les lleguminoses.

Durant molt de temps, els glúcids s'han classificat a partir de la seva estructura molecular dividint-los en sucres ràpids (els d'una o dues molècules), que necessiten poques transformacions digestives, i sucres lents (de més de dues molècules) compostos de midó (com les pastes), que es consideraven més difícils de digerir. A l'actualitat, però, es creu que aquesta és una distinció errònia ja que la complexitat de la molècula d'hidrat de carboni no condiciona la velocitat amb què l'organisme assimila la glucosa.

La glucosa es pot considerar el motor de l'organisme. La proporció de glucosa a la sang (glucèmia) en dejú és d'1 gr./l de sang aproximadament. Quan es consumeix sucre aquell nivell augmenta.

Aleshores, el pàncreas secrega una hormona, la insulina, que l'expulsa de la sang per fer-lo penetrar a les cèl·lules que en necessitin. Després, la glucèmia torna al seu nivell normal. Michel Montignac, que es va donar a conèixer amb la publicació de *Cómo adelgazar en comidas de negocios* (Muchnik Editores, 1990), basa el seu mètode per aprimar-se en el poder glucèmic dels aliments.

Els lípids

Els lípids o greixos són molècules complexes. Es poden classificar segons el seu origen (animal o vegetal) o segons la seva fórmula química:

Greixos saturats: es troben a la carn, els embotits, els ous, els productes làctics...

Greixos monoinsaturats i poliinsaturats: són els greixos que romanen en forma líquida a temperatura ambiental (com l'oli de gira-sol, oliva, colza...), tot i que es puguin transformar en margarines, per exemple, per hidrogenació.

Greixos insaturats: de peix, oca, ànec... Són importants per una bona alimentació perquè proporcionen energia emmagatzemable en forma de greixos de reserva, participen en la formació de les membranes i les cèl·lules, entren en la composició dels teixits i del sistema nerviós, permeten la formació d'hormones, formen part de la fabricació de sals biliars, vehiculen les vitamines liposolubles A, D, E, i K i són la font d'àcids grassos que tenen un paper preventiu en patologia cardiovascular. Ω

Anna Solana

L'ESTEL

EL DIARI DELS MALLORQUINS

SUBSCRIVIU-VOS-HI !! • ANUNCIAU-VOS-HI !!

TEL.: 26 50 05

Són els alumnes i les professores de l'Escoleta d'Infants Arc Iris de Son Cervera.

Són els empleats de l'Oficina de l'Hiper Rent a Car de Cala Millor. Lloguen cotxes a partir de les 4.000 ptes. diàries.

Fa 4 mesos que en Franz Reja que té una llarga història relacionada amb la nostra pàtria, regenta juntament amb la seva dona Ada que és de Kislovadsk, un poble al costat de Tretxenia el **Restaurant Rus Bistro** a s'Illot. Com que tenen un rètol en rus, el primer que hem vist a Mallorca, els russos i la gent de les nacions sotmeses fins fa poc a l'imperi rus, que aprengueren a la força la llengua dels seus dominadors, s'hi aturen i demanen informació -és una espècie de Consulat Rus a s'Illot. I tornem als orígens de l'amo del local, El senyor Reja. Davers l'any 1300, els Reja, nobles aragonesos, acompanyaren al Rei En Jaume a la conquesta de València. Allà tengueren terres i castells, fins que el 1707, foren foragitats pels castellans i el francesos que ocuparen el regne en nom del Borbó, primer passaren a Sicília i mes tard a Trieste amb els austríacs, més tard a Alemanya. Ara el cercle s'ha tancat, i els Reja han venut el que tenien a Alemanya, han tornat a la Mare Pàtria i regenten aquest bar-restaurant a s'Illot. Visítai-los, són encantadors. Els trobareu al carrer Llevant. Vos faran l'autèntica ensalada russa, el gulasch a la russa i altres especialitats de per allà.

Pau a Irlanda, pau al país Basc Negociació ja!

Enlloc de la negociació i el diàleg, el govern espanyol ha optat per la via policial i el tancament de diaris, la qual cosa enfortirà l'espiral de violència al País Basc.

Tothom sap que les característiques d'Irlanda del Nord no són les mateixes que les d'altres territoris europeus on també hi ha fets de violència. No cal, per tant, que alguns polítics ens expliquin que el procés de pau a Irlanda no es pot copiar per a aconseguir la pau al País Basc. Quan insisteixen en les diferències més aviat sembla que vulguin justificar el dèficit d'imaginació política que els impedeix trobar solucions al problema de les violències que afecten a la societat basca. El que està passant a Irlanda del Nord és la prova que, quan hi ha coratge polític, es poden trobar vies de solució a les violències. El que demanen els ciutadans, per tant, no és que es copiï la fórmula dels acords aconseguits a Irlanda sinó que totes les parts implicades dialoguin per a avançar cap a una pau que beneficiï tothom.

Cal recordar, per donar fonaments a l'esperança d'una pau justa al País Basc, que el conflicte irlandès ha desplegat unes violències molt més dures que les que observem en el cas basc. Per altra part, a Irlanda del Nord les fractures socials són més fondes que les que es donen al país Basc. No hi ha enfrontats només dos projectes nacionals i polítics, sinó que la divisió també s'estableix en fronteres religioses, socials i econòmiques. El conflicte irlandès semblava irreversible-

ment bloquejat, però s'ha aconseguit un procés de pau gràcies a un nou lideratge polític de les parts implicades i a una voluntat popular que, cansada de violències, prefereix la via del diàleg. Si Londres ha posat en moviment un procés que portarà a la pau, sembla raonable que Madrid aspirés a iniciar un procés de pacificació al País Basc.

M'atreveixo a pensar que el procés de pau a Euskalherria és bastant proper. En primer lloc, la societat basca expressa cada vegada més clarament que està cansada de tantes violències. En segon lloc, de la Conferència de Pau de l'any 1995, convocada pel moviment social Elkarri, les forces polítiques basques reconeixen públicament que el conflicte és de naturalesa política. En tercer lloc, han aparegut ja propostes de diàleg i contactes polítics entre polítics bascos per a trobar camins de solució. Les tres condicions esmentades suposen que el terreny està preparat per a acollir iniciatives serioses de pau. Malauradament els governs espanyol i francès encara confien exclusivament en la via policial i mantenen les mateixes estratègies que no han resolt el conflicte. Però si es consolida la democràcia en aquesta part d'Europa, deixaran de ser tabú els processos d'autodeterminació. La creació de noves fórmules de sobirania popular i, sobretot, la valoració positiva de les comunitats humanes que mantenen les seves característiques diferencials.

Pens que a Irlanda del Nord han iniciat un procés de pau que, més que una reparació d'antigues injustícies, es proposa un model de convivència que s'orienti cap a un futur més lliure i democràtic, un model que respecti les majories i que respecti també les minories, un model dinàmic que posi fi a la sacralització de les velles estructures polítiques. M'agradaria que al País Basc també fos possible construir un procés de pau semblant i no ho veig tan difícil com ho és a Irlanda del Nord. Per això podem ser optimistes. Si ho volem, podem inventar un procés de pau fet a mida per al conflicte basc. Ω

Fèlix Martí. Fundació Per la Pau

El Cafè Antic

Al Cafè Antic quan la cervesa desvetlla somnis pels senzills pugem les vinyes amb les estrelles i fem l'amor als déus humils.

Ella té uns ulls de poesia, tu el cos de cirerer florit, alguns festegen la Maria mentre jo et guanyo al parxís.

Però a Bòsnia ja no hi neixen les flors mentre aquí és maig i en Sergi canta, plora el vent i ens sagna el cor per tant d'horror que ens separa.

Europa creix sobre els vostres morts mercadejant sense vergonya, però la fredor d'aquest guinyol mai no hi serà al cafè nostre.

Al Cafè Antic el fum s'emporta temors i angoixes nit enllà mentre amb el ritme de les converses roden les boles del billar.

I quan la lluna de Sant Antoni busca el seu lloc entre els xiprers el poble sembla que se n'adoni que és allí dalt només per ell.

Però a Rio encara maten infants i algú ha pagat per cada bala, compra el seu viure el poderós assassinant la misèria.

La nit estén el seu trist parany sobre els "meninos" que tremolen, rostres que escruten la foscor cercant l'amor que enlloc troben.

Al Cafè Antic el temps reposa i els dits no en compten el neguit perquè les cartes damunt el marbre fan un dibuix massa bonic.

Temps a venir quan la tendresa de tots plegats sigui el coixí unint els somnis amb les estrelles recordarem el Cafè Antic.

Lletra: Miquel Martí i Pol i Lluís Llach
Música: Lluís Llach

Visítai la pàgina de
L'ESTEL a Internet!

www.arrakis.es/~estel

El símbol ~ s'aconsegueix pitjant la tecla ALT i els números 126 del teclat numèric (mantenint la tecla ALT pitjada durant el procés).

Us podeu subscriure per E-mail a estel@arrakis.es

indicant les dades que figuren a la butlleta de subscripció.

Les trobareu també a estel@arrakis.es/~estel

1956 - 1996
40 ANYS DE TELEVISIÓ,
40 ANYS DE MANIPULACIÓ.

"SI NO ANEU AMB
COMPTE, ELS MITJANS
DE COMUNICACIÓ, US
PORTARAN A ODIAR ALS
OPRIMITS, I A ESTIMAR
ALS OPRRESSORS".

Malcolm X

CAFÈ-BAR JIMMY JAZZ
Carrer del Clos, 53
08700 IGUALADA (Anoia)
Tel. (93) 803 34 26

Eixample Web - cultura

LA REPRESSIÓ

1936 FRANCO: "Espíritu castellano nacional"

"Al levantarnos con aquello no defendáis sólo un espíritu castellano nacional, sino que resolváis un problema de civilización, demandado por un espíritu castellano, un espíritu español que iba faltando a España." (Franco Discurs als seus generals. Burgos, 4 d'octubre de 1936)

1937 FRANCO: "Cataluña: causa fundamental del levantamiento"

"En cuanto a la suerte futura de Cataluña, hemos de decir que ésta es precisamente una de las causas fundamentales de nuestro levantamiento. Si abandonásemos Cataluña a su propio destino, llegaría a ser un grave peligro para la integridad de la patria." (Franco, declaració als corresponents estrangers - febrer de 1937)

"FALANGE nació contra el separatismo"

"Parece que se pretende diluir un motivo fundamental de la guerra presente: el separatismo (...) Recuérdese. No olvidemos que el glorioso, el magno, el español cumbre que se llamó José Sanjurjo se levantó el 10 de agosto de 1932 contra el separatismo. Sanjurjo fue profeta, mártir de la guerra actual... No extrañe la alusión precedente a los orígenes de nuestra guerra. Hemos de repetirla incansablemente. La FALANGE nació contra el separatismo y nuestra violencia permanente se apoyaba en las pretensiones de disgregación de España, o de sometimiento de nuestra independencia. La FALANGE no se limita a señalar a los enemigos con la denominación de "rojos". Para nosotros es indispensable recalcar que estamos luchando contra los "rojo-separatistas". Separatistas de derecha y de izquierda..." (M. García Venero, líder falangista, director de prensa de Falange Española, historiador, profesor a l'Escola Central de Policia, escrit: 8 d'abril de 1937). [Citado al llibre "Per la llengua", 1980, Ed. Magrana, pàg. 240]

1939: ELS "NACIONALES" CONQUERIXEN CATALUNYA

Testimoniatge d'un falangista castellà en la Catalunya ocupada

"La llegada de las tropas "nacionales" a Barcelona --puedo hablar de ello porque constituyó mi primera decepción, mi primera crisis de esperanza frente a la acción en la que participaba-- fue, para empezar, una apoteosis. Pero, inmediatamente después, una brutalidad (...). Durante años fueron prohibidas todas las manifestaciones escritas y las oralmente públicas en idioma regional. Los

institutos de cultura cerrados, la enseñanza del idioma proscrita, los rótulos comerciales traducidos y las ciudades y los pueblos llenos de impertinentes recomendaciones: "Hablad en español", "Hablad en el idioma del imperio", etc. El cuadro, de las autoridades políticas y de los funcionarios, incluidos los maestros, fue sistemáticamente forastero.

"En el orden económico se hizo todo lo posible para beneficiar al resto de España, con la extensión de la industrialización, pero se procuró extremar el criterio en sentido negativo, a desfavor de las regiones culpables, para darles a entender que se las castigaba frenando su ya notable desarrollo. He tenido noticia de innumerables expedientes de iniciativa catalana y capital catalán para la instalación de industrias nuevas, resueltas con la fórmula de "autorizadas fuera de Cataluña". En fin, los periódicos de Barcelona y Bilbao --todos ellos en lengua castellana-- se encargaron durante años de "españolizar" las correspondientes regiones. (Dionisio Ridruejo «Escrito en España», pàgs. 177-178.

Ridruejo era llavors Cap de Propaganda de Falange. Amb els anys passaria a l'oposició antifranquista.

HABLAR COMO FRANCO

Quédense para la recóndita intimidad los coqueteos lingüísticos, la expansión más o menos romántica o más o menos reticente de otros lenguas. Pero en la presencia de un español, ante sus compatriotas y ante el mundo --y usted señor de la guantería, se presenta ante el mundo y ante sus compatriotas cuando vende sus guantes-- tenga usted la dignidad de su propia redención y haga usted el honor debido a su redentor. La consigna es clara y no tiene efugio: Si queremos ser dignos de esa redención y honrar a quién nos ha redimido, todos los españoles debemos hacer tres cosas: pensar como Franco, sentir como Franco y hablar como Franco, que, hablando, naturalmente, en el idioma nacional, ha impuesto su Victoria... L. Galinsoga "La Vanguardia", Barcelona, 8-VII-1939

1940

Josep BENET en la seva obra L'INTENT FRANQUISTA DE GENOCIDI CULTURAL CONTRA CATALUNYA (pag. 388-9) parla dels llibres dirigits als nens de l'època franquista. Diu Benet:

En els llibres de lectura infantil aprovats per la rigorosa censura franquista, hom troba textos en els quals s'excita en els infants l'odi contra els catalans i bascos, "espanyoles espureos, malos espanyoles que reniegan de Espanya". En facilitem dos exemples. Un es l'obra de l'exministre espanyol de la monarquia d'Alfons XIII, Manuel de Burgos y Mazo, de la "Real Academia de Ciencias Mora-

les y Politicas". En el capítol III de l'obra dedicada als infants, titulada "Quien es Espanya", escribia:

"LOS QUE NO QUIEREN SER ESPANYOLES DENTRO DE NUESTRO TERRITORIO PENINSULAR

Hay tambien, desgraciadamente dentro de nuestro territorio peninsular, espanyoles espureos, malos espanyoles, que reniegan de Espanya, su madre aunque no la quieran, y se empenyan en el insensato afan de demostrar que sus regiones son, por su derecho, naciones y estados completamente diferentes e independientes de Espanya, que constituyen para ellos su verdadera Patria, siendo Espanya una mala madrastra que por la fuerza se les impone para ocupar el lugar de su madre. Estos son los separatistas vascos y los catalanistas, los cuales pretenden erigir estados independientes a las provincias vascongadas y a Catalunya, respectivamente.

[...]

De ahí el empenyo de [sic] nuestro Caudillo Franco tiene en mantener la unidad de la Patria, para hacerla grande extirpando el maldito virus separatista". (Manuel de Burgos "Quien es Espanya?", Sevilla, 1940, p23-25.

L'altre exemple es l'obra titulada Castilla por Espanya y Catalunya roja, escrita pel mes conegut cronista franquista en la guerra civil, "El Tebib Arrumi"(*). S'hi llegeix:

"Vais a conocer en este capitulo dos casos diametralmente opuestos: el de Castilla y el de Catalunya. La bandera roja y gualda quedo azotando los vientos en el viejo solar del Cid; la bandera de la hoz y el martillo fue izada desde el primer dia en la tierra ingrata de los Roger y los Lulio. Castilla fiel a sus destinos; ahita de austeridades, misera en sus yermos y en sus abnegados hombres, no vacilo un momento y se puso al lado de lo tradicional, de lo que le hablaba de sacrificio, pero tambien de grandeza.

Catalunya, rica, orgullosa de su prosperidad, no quiso saber de tales sacrificios, y, siempre envanecida por la potencia de sus hombres y su suelo, se alzo con la anti-Espanya, como se alza en soberbia rebeldia el hijo contra la madre, dando al olvido que todo se lo debe a ella" (El Tebib Arrumi(*), "Castilla por Espanya y Catalunya Roja", Madrid, 1940, p4-5.

(*) El Tebib Arrumi era V. Ruiz Albéniz, avi de Ruiz Gallardón, dirigent de l'actual PP, president de Madrid.

Josep BENET
L'INTENT FRANQUISTA DE GENOCIDI CULTURAL CONTRA CATALUNYA, p. 388-9,
Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1995.

1967
"¡Hay que decir español y no caste-

llano! El español es la lengua de todos. Se ha transformado ya en la lengua de España (...) Haré todo lo posible para evitar que se destruya la unidad nacional (...) Porque Cataluña fue ocupada por Felipe IV, fue ocupada por Felipe V, que la venció, fue bombardeada por el general Espartero, que era un general revolucionario, y la ocupamos en 1939 y estamos dispuestos a ocuparla tantas veces como sea necesario y para ello estoy dispuesto a coger el fusil de nuevo. Por consiguiente, ya saben ustedes a qué atenerse, y aquí tengo el mosquetón para volverlo a utilizar." (Manuel Fraga, "Entrevista", 1967. Citat al "Llibre Negre de Catalunya". 3a edició, 1996)

196...-7... El Caudillo prepara el futur

1975 "Mantened la unidad de las tierras de España" (Franco "Testament").

1978 LA CONSTITUCIÓ

Artículo 2: La Constitución se fundamenta en la indisoluble unidad de la Nación española, patria común e indivisible de todos los españoles, y reconoce y garantiza ... etc

1980-...

El GAL Tota la informació (visió Conde/El Mundo).

23 de febrer de 1981
Què va fer el Rei?

1992
La Guàrdia Civil tortura
A l'estiu dels Jocs Olímpics la Guàrdia Civil es dedicava a torturar olímpicament.

1996
L'Aznar El triomf del PP (i de les JONS). Humor i tragèdia.

1997
Vidal Quadres i la seva concomitancia amb José Antonio.

1998
Fòrum Babel - Fòrum Babau
Tanquen un diari (una segona adreça)

Bibliografia

J. Ma Ainaud de Lasarte El Llibre Negre de CATALUNYA. De Felip V a l'ABC.

C.J. Guardiola,. Per la Llengua, 1984, Ed. Magrana.

Josep BENET L'INTENT FRANQUISTA DE GENOCIDI CULTURAL CONTRA CATALUNYA Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1995

J. Martell El colpisme espanyol i Catalunya, El Llamp, 1988. Ω

La façana del Cementeri Municipal, seixanta anys enrera

Qui tenguí l'oportunitat de passar per davant la porta principal del cementeri municipal de Palma pot observar que hi figura, ben visible, una inscripció que assenyala l'any 1938.

Encuriosit per aquesta observació, se m'ocorre anar a la recerca de dades sobre el que es va fer l'any 38 al cementeri municipal de Palma. Amb diverses consultes efectuades al Llibre d'Actes que es conserva a l'Arxiu Municipal, n'he pogut extreure algunes dades que troben sucoses i eloqüents.

LA BATLIA DE PALMA, L'ANY 38

El mes de febrer de l'any 1936, com a resultat de la victòria electoral del Front Popular, Emili Darder recobra la batlia de Palma per a la coalició republicano-socialista. Cinc mesos després, dia 19 de juliol del mateix any, el general Goded declara l'estat de guerra. L'endemà mateix, el batle Emili Darder és detingut i empresonat. Seria afusellat el mes de febrer de l'any 1937. Al dia següent de la detenció i empresonament del batle Darder, dia 20 de juliol del 36, el cap militar encarrega governar Palma al comandant Mateo Zaforteza Musoles, qui s'hi exerceix com a batle i hi presideix una Comissió Gestora Municipal.

Aquesta Comissió Gestora que constitueix la Corporació Municipal, l'any 38, arriba a comptar amb 19 membres, 5 dels quals són Tinents de Batle que romanen al front dels 9 Districtes en què es distribueix la ciutat.

Les tasques de la Corporació Municipal, l'any 38, són duites a terme a través de les anomenades Comissions Permanents. La Comissió Permanent responsable dels assumptes relatius al cementeri municipal de Palma és la de "FOMENTO, HIGIENE, BENEFICENCIA Y ASISTENCIA SOCIAL". Al front d'aquesta Comissió Permanent, l'any 38, hi ha Ramon Rotger Pizà, que és Tinent de Batle, i uns altres tres gestors més, membres de la Comissió Gestora Municipal presidida pel batle, el comandant Mateo Zaforteza Musoles.

SESSIONS PLENÀRIES AJORNADES

Una de les característiques més notòries de les sessions plenàries municipals de l'any 38 és que gairebé totes s'han de suspendre en primera convocatòria, per manca de quòrum, i es realitzen dos dies després en segona convocatòria.

Es veu que els membres d'aquesta Comissió Gestora Municipal estan molt més preocupats per altres

assumptes, que no per assistir a llargues i fatigoses reunions plenàries. "Es hora de trabajar y no de hablar", havia afirmat el batle Zaforteza Musoles al discurs de presa de possessió dels 8 gestors que havien estat nomenats per completar el nombre de 19 requerit.

EL TEMA DEL CEMENTERI

Gairebé totes les sessions plenàries de la Comissió Gestora Municipal, l'any 38, solen tractar, entre d'altres, algun tema relatiu al cementeri municipal de Palma: són traspassos de capelles, o bé col·locacions i ampliacions de panteons, o traspassos i construccions de sepultures; també hi figuren reparacions de nínxols, o col·locacions de làpides a nínxols, com també obres de construcció d'un cotxe fúnebre tirat per cavalls, o la compra de palla per als cavalls dels cotxes fúnebres; així

mateix hi apareixen assegurances de responsabilitat civil del cotxe fúnebre, o pagaments d'alguns enterraments i funerals, etc. etc.

L'any 1938, emperò, les actuacions municipals fetes al cementeri municipal de Palma vénen marcades per dos fets molt singulars:

Primer fet remarcable

Un d'aquests fets és la donació d'un solar, que l'Ajuntament de Palma fa a les autoritats italianes, perquè hi siguin enterrades les restes mortals d'uns aviadors italians i dels tripulants d'una nau de l'esquadra italiana, que han perdut la vida en un accident mortal -segons diuen les actes-. (1)

Es tracta de la donació municipal d'un solar de 8 x 4,5 metres, que es fa efectiva mitjançant acord plenari de la Comissió Gestora Municipal presidida pel batle, el comandant Mateo Zaforteza Musoles, dia 9 de setembre de 1938. (2)

Aquest solar donat per l'Ajuntament de Palma a les autoritats italianes, és el que, fins a l'actualitat, es troba situat just a l'entrada del recinte del cementeri, abans d'entrar a l'anomenat "Jardín del Silencio".

Segon fet remarcable

L'altre fet remarcable, l'any 38, al cementeri municipal de Palma és l'obra de construcció de la façana principal, la mateixa que es conserva a l'actualitat, amb l'aixecament del mur de tancament de la zona sud del recinte funerari. (3) (4)

La Corporació Municipal, presidida pel batle, el comandant Mateo Zaforteza Musoles, encarrega les obres de construcció d'aquesta façana a un contractista que, per aquest concepte, rep la gens menyspreable quantitat de 24.000.- pessetes. (5)

Amb aquest encàrrec, es dona la curiosa circumstància que el contractista que rep la comanda municipal de fer la façana del cementeri municipal és el mateix que, a gairebé totes les subhastes públiques que fa l'Ajuntament de Palma, hi figura i apareix com a adjudicatari de les obres de pavimentació dels carrers de l'eixample de Ciutat. El constructor de torn, vaja! (6)

Curiosa coincidència, la que s'està donant en aquesta empresa constructora, tan ocupadíssima com està en la realització d'obres públiques arreu arreu de Palma!

Però, és així com s'actua al cementeri municipal, i és això el que s'hi fa, per part de l'Ajuntament de Palma, seixanta anys enrera, l'any 1938.

Cecili Buele i Ramis
Regidor del PSM-Nacionalistes de Mallorca a l'Ajuntament de Palma
Ciutat, 8 d'agost de 1998.

NOTES EXTRETES DEL LLIBRE D'ACTES (Arxiu Municipal de Palma)

(1) Se acuerda donar al Sr. Representante de Italia en Palma un solar en el cementerio de esta capital para construir sepultura que cobije los restos mortales de los hijos de Italia muertos heroicamente en defensa de los santos ideales de nuestra causa.

Se aprueba por aclamación el siguiente documento: "Reposan en diversas sepulturas del cementerio de esta ciudad los restos mortales de gloriosos aviadores hijos de la noble y hermana nación italiana los cuales dieron su vida en defensa de la civilización. Un fortuito y desgraciado accidente ocurrido en uno de los buques de la Imperial Armada Italiana surto en un puerto de esta isla ocasionó la muerte a diez y ocho de sus valerosos tripulantes cuyos restos también se honra esta ciudad en cobijar bajo su suelo.

Ante ello la ciudad de Palma debe considerarse sumamente honrada en ser depositaria de los valientes hijos de la Italia Grande, nuestra desinteresada y sincera amiga, muertos en defensa de un ideal común, y para corresponder a tal honor, el que suscribe tiene la honra de proponer a la Comisión Gestora Municipal acuerde ceder al Excmo. Sr. Representante de la citada nación en esta capital, el solar de 8 x 4,5 metros existentes en el ensanche del cementerio, lindante con el Jardín del Silencio y fachada sur-este del mismo, con el fin de que en él pueda ser construida la eterna y tranquila mansión de los cuerpos de tanto héroe. Casas Consistoriales, ocho de septiembre de mil novecientos treinta y ocho.- Tercer Año Triunfal! ¡Viva Italia! ¡Viva España! ¡Viva el Duce! ¡Viva Franco! Mateo Zaforteza.- rubricado."

(Urgència núm. 1 de la sessió ordinària de dia 9 de setembre de 1938 de la Comissió Gestora Municipal, presidida pel batle, comandant Mateo Zaforteza Musoles)

(2) Se entera sendas cartas cónsul italiano y almirante IV División Naval Italiana, agradeciendo donación solar cementerio. Se da lectura acto continuo de dos cartas dirigidas al Sr. Alcalde, una por el Sr. Consul de Italia en Palma y la otra por el Sr. Excmo. Sr. Almirante de la IV División Naval Italiana, en las que muy expresivamente demuestran su satisfacción a la Corporación Municipal y a su Presidente por el acuerdo tomado recientemente de ceder un solar en el cementerio para que cobije los restos mortales de los heroicos italianos muertos en defensa de los comunes ideales que España e Italia mantienen. Se acuerda darse por enterada la Corporación.

(Urgència núm. 1 de la sessió plenària de la Comissió Gestora Municipal de dia 16 de setembre de 1938, presidida pel batle, comandant Mateo Zaforteza Musoles).

(3) El Sr. Valdés (miembro de la Comissió Permanent d'Eixample i Murades) hace uso de la palabra, manifestando que por la mañana había tenido ocasión de estar con las primeras autoridades de Mallorca en un acto oficial en el cementerio de esta ciudad y que de las mismas escuchó grandes elogios de las recientes reformas efectuadas en la puerta del sagrado recinto,

por lo cual se sintió satisfecho y orgulloso, y ha querido que participaran de tal satisfacción sus compañeros de consistorio.

(Torn de precís i preguntes de la sessió ordinària de la Comissió Gestora Municipal de dia 4 de novembre de 1938, presidida pel batle, comandant Mateo Zaforteza Musoles).

(4) Se acuerda entrega a buena cuenta al contratista D. JUAN FERRER, la cantidad de 12.000 ptas. Por obras en fachada del cementerio.- Se aprueba un dictamen de la Comisión de Fomento, Higiene y Beneficencia -Acció social- que enterada del certificado expedido por el Sr. Arquitecto Municipal -Jaime Aleñá- acreditativo de haberse realizado conforme a las condiciones de la contrata, por el contratista JUAN FERRER GINARD, las obras de construcción del muro de cerramiento de la fachada sur-este del cementerio de esta capital, propone se acuerde la entrega al mencionado contratista Sr. FERRER la suma de doce mil pesetas, a cuenta de las veinte y cuatro mil, por la que le adjudicó la subasta.

(Punt 13 de la sessió ordinària en segona convocatòria de dia 18 de novembre de 1938 de la Comissió Gestora Municipal, presidida pel batle, comandant Mateo Zaforteza Musoles).

(5) Se acuerda aprobar abonar a D. JUAN FERRER 11.500.- ptas. Por obras en fachada sur-este del cementerio de esta capital.- Se aprueba también un dictamen de la misma Comisión de que habiendo recibido comunicación del Sr. Arquitecto Municipal, D. JAIME ALEÑÁ, por la que comunica haberse realizado conforme y en cantidad suficiente obras en la fachada sur-este del cementerio de esta capital, para que sean abonadas al contratista de las mismas D. JUAN FERRER GINARD 11.500.- pesetas, como segunda entrega a buena cuenta del mayor importe de la subasta, la Comisión de Fomento propone sean entregadas al referido Sr. FERRER las indicadas 11.500.- pesetas.

(Urgència núm. 4 de la sessió ordinària en segona convocatòria de la Comissió Gestora Municipal de dia 30 de desembre de 1938, amb la presidència del batle, el comandant Mateo Zaforteza Musoles)

(6) El Sr. JUAN FERRER GINARD durant l'any 1938, a més d'aquestes obres al cementeri municipal, va ser també l'adjudicatari de moltes d'obres de pavimentació, amb rec asfàltic profund, que havien estat ofertades en subhasta pública per esser fetes arreu de tota la ciutat. Apareix com a contractista, entre d'altres, de les obres de pavimentació que durant la segona meitat de l'any 1938 es varen fer als carrers d'Hornabeque, Espartero, Arxiduc Lluís Salvador, Reina Maria Cristina, Arturo Rizzi, Temple, Ramon Lull, General Goded... i a les places del Progrés, García Orell, Temple, Sant Francesc, la Seu... com també la Via Portugal, etc.. Hi figura com a "contratista, des-tagista. Ω

* Fa 18 anys ue en Tomeu Tous regenta el **Bar es Confit** a son Carrió. És el bar més antic del poble. Són del Barça

Fa 20 anys que n'Antoni Nicolau fa feina a la **Caixa Rural** de son Carrió. Des de fa un parell d'anys n'és el director.

Fa 3 anys que n'Antònia Llodrà de Manacor regenta una sabateria a sa Coma.

Fa 9 anys que n'Antònia Alcover de Manacor regenta l'**Apotecaria Alcover** a sa Coma. Mossèn Antoni M^o Alcover, autor de les Rondaies Mallorquines i del Diccionari Alcover-Moll, era oncle del seu padri.

Fa 6 anys que na Sherley Lyon d'Anglaterra regenta el **Bar Top Hat** al carrer de llevant de s'Illot. El seu soci és en Marcelo Mancilla, argentí d'ascendència mallorquina. Són del Barça.

Traduir la Bíblia: Disipar errors

Ajuda Evangèlica dels Països Catalans

Els binumarien són un grup ètnic de Papua Nova Guinea que descobrí no fa gaire, gràcies a la traducció de la Bíblia a la seva llengua, la dignitat que la dona té davant de Déu.

Durant generacions, els binumarien havien cregut que originàriament Déu no havia creat la dona, sinó que com a càstig, havia convertit a un home en dona. Les conseqüències d'aquesta creença errònia eren devastadors per la posició i la identitat de les dones binumarien. I no sols això: les relacions conjugals estava sota sospita i la concepció com un perill per a la comunitat. Quan els lingüistes Des i Jenny Oatridge de l'Institut Lingüístic de Vera-

no (Sil), organització vinculada a PROEL, foren a viure amb ells, quedaven 112 persones a aquesta tribu. Des la mateixa manera que algunes espècies animals estan en perill d'extinció, els binumarien també ho estaven, amb la diferència que, en aquest cas, la mancança era una falsa idea que havia tret arrels entre ells. Però una volta que s'inicià la traducció de la Bíblia, l'entusiasme va córrer pel poble perquè el relat del llibre del Gènesi sobre la creació, a la fi estava escrit en el seu idioma i deia que "Déu va fer l'home a la seva pròpia imatge, home i dona els creà". Aquesta declaració afirmava que ser dona era qualque casa bona, perquè era el resultat directe de l'acció

creadora de Déu. La vida de les famílies se transformà com a conseqüència d'aquest coneixement i 20 anys després el nombre de binumarien s'havia triplicat.

D'aquest cas podem treure'n dues conclusions: la primera és que encara hi ha molts grups ètnics que no disposen de la Bíblia en la seva llengua, la segona és que la mancança de la Paraula és un camp abonat a la superstició i l'error, però la presència de la mateixa és garantia de coneixement vertader.

Segons dades de l'*Etnòleg*, l'enciclopèdia més completa sobre llengües vives, en el Món se parlen unes sis mil sis centes llengües, de les

quals tenen la Bíblia completa un poc més de tres-centes i el Nou Testament vuit-centes. Això vol dir que encara hi ha molts de milions de persones per a les quals la Bíblia és un llibret tancat, incompreensible, perquè no està traduït a la seva llengua.

Precisament aquest és el propòsit de PROEL (Promotora Espanyola de Lingüística): proveir de mitjans (humans, econòmics i tècnics) a fi que se cumplesqui la visió de Joan a Patmos: "Després d'això vaig mirar, i vet aquí una gran multitud, la qual ningú podia contar, de totes nacions i tribus i pobles i llengües, que estaven davant del tron i en la presència de l'Anyell" (Apocalipsi 7:9). Ω

La sangonera espanyolista Julio Iglèsias amb els genocides

Aquest supermilionari exjugador del Real Madrid, sempre envoltat de femelles de lloguer, qui ara cobra els favors al PP pel seu recolzament durant les seves campanyes electorals, a Jugoslàvia fa el mateix amb els genocides d'allà (els "socialistes" serbis) i també els canta, entre camp i camp d'extermini. Psicòpata!. Ω

Jaume Tallaferró

(Poema sobre els assassinats del franquisme)

Vosaltres, els morts, condemneu
La vida
I la joventut.
Vosaltres, els jutges, voleu
Privar-me, tan sols de viure.
I el meu destí viu malgrat vosaltres,
Inaugura un procés insubornable
On vosaltres sereu jutjats.
Vosaltres, els botxins, arrenqueu,
Com ocellots Afamats de rapinya,
Els òrgans i els membres que han d'obrar
I acariciar les esperances cobejades.
Descarregueu, ara, la vostra ràbia!
Brega inútil i suïcida:
Construir dics innobles d'escombriaires,
Tallar arbrets que han de créixer a les ribes,
no poder mai estroncar les deus d'aigua clara.
I amb tot,
Amb tot el vostre fracàs i la vostra desfeta,
Amb tot el que tinc i estimo, amb tot,
Amb tota la joia de viure i caminar endavant,
Amb tot, la mort.
La mort per a mi.
La més injusta de les sentències.
La més bestial de les venjances.

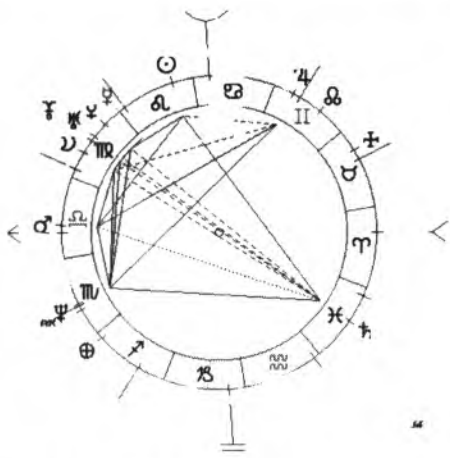
(recollit a Barcelona, per via oral) Ω

Estudi d'astrologia i tarot ★ Aurora Negra ★ Tel. 971205825 - 939008402

Antònia Munar, 17/09/61 - 14 h 10m Palma

Estimada Antònia. Com tu saps el teu signe És Verge. El teu ascendent Sagitari.
Ets una persona amb una forta necessitat d'ordre al teu voltant, tant pel que fa a l'ordre de les coses materials com a l'ordre dins les teves idees i projectes. T'interessen els assumptes de salut i fins i tot pot ser tinguin a veure amb la teva feina. La feina és un terreny afavorit dintre de la teva carta, pot ser el més fàcil de fàcil de la teva vida.
Te presentes a la gent com una persona molt independent i original, com si no haguessis de menester a ningú. Al fons això no és així. Efectivament ets independent pel que fa a la feina però necessites una parella que faci de motor per dur endavant les teves il·lusions.
Te preocupa massa la societat i el teu entorn, també l'opinió que la gent es fa de tu. Com a conseqüència d'això te preocupes massa de l'exterior i pots arribar a descuidar l'interior. Al temps una conseqüència d'aquesta preocupació és el fet de no ser massa demostrativa amb les teves emocions.
La teva mare ha tingut molt a veure amb la formació de la teva imatge, la forma de presentar-te i comportar-te amb la gent. Ha tingut una influència bastant forta amb el teu aspecte amb general. El teu pare ha format la teva filosofia i ha marcat els tipus d'estudis.
L'assumpte de la parella pot ser el més difícil dels de la teva carta. Te costarà trobar una persona que realment valgui la pena. Abans de trobar-la i ha històries que tu t'agafaràs seriosament i no acabaràn bé, conseqüentment te sentiràs fracassada sentimentalment. La teva parella definitiva la trobaràs al voltant dels trenta-cinc o sis anys. Segurament amb un home una mica més gran que tu.
Pel que fa als fills hauràs d'anar amb compte de no ser massa possessiva. Ω

ÀRIES 21 Març a 20 Abril

Aquests dies és comença a moure de debò l'assumpte de la feina. Si en tens, és moment de fer ajustaments i ampliacions de possibilitats. Si no la tens és molt bon moment per trobar-ne així que és important que moguis totes aquelles amistats o influències que puguin ajudar-te.

És molt probable que a casa sorgeixin problemes domèstics com a rompudes de canonades o bé plagues d'insectes. No cal que t'enfadis ja que no pots evitar-ho únicament solucionar-ho.

L'amor tendrà uns dies molt intensos i apassionats.

Millors dies, 5,6,13

TAURE 21 Abril a 20 Maig

Vosaltres trobareu amb aquests dies uns dels millors moments de l'estiu. Les vacances encara no han acabat. Si be ja torneu a treballar encara queden moltes bauxes i alegries. Vos sentireu especialment animats i estimats. Això vos fa estar més alegres que mai. És important per aquests de vosaltres que no tingueu parella, saber aprofitar aquest bon moment per començar una relació.

Amb la feina us trobareu igualment apreciats i això pot donar-vos bones oportunitats de millores.

Haureu d'anar amb compte de no fer massa dispendis.

Millors dies, 7,8,15

BESSONS 21 Maig a 20 Juny

No són els dies més meravellosos per vosaltres així que es millor deixar tot lo que suposi decisió per més endavant. El dia de l'eclipsi especialment. Els que espereu novetats laborals del que ja està sembrat, les tindreu a la fi.

No és bon moment per els viatges ni per les operacions.

Amb la parella podeu esperar fàcilment alguns enfrontaments especialment motivats per qüestions econòmiques que no s'aclariran fins més endavant. Si no teniu parella no és un dels millors moments per trobar-ne.

Millors dies, 1,2,9

CRANC 21 Juny a 20 Juliol

Els eclipsis lunars afecten als crancs més que a cap altre signe. No és estrany que els dies que envolten al 6 vos trobeu intranquils o en proble-

mes per dormir. Tampoc és convenient prendre decisions importants.

Sentiràs que lo més important aquests moments es el tema econòmic. Que els doblers són lo primer i que sembla que la gent es mida per el seu potencial econòmic. Això farà que treballis més que mai. Poden presentar-se bones oportunitats econòmiques mitjançant el germans o amics molt de prop.

Millors dies, 5,6,14

LLEÓ 21 Juliol a 20 Agost

Són dies per sentir-te molt actiu, animat, esportista i amb gran vitalitat.

Pel que fa a l'economia són bons moments. Els doblers es guanyen amb mes quantitat però a partir del dia 8 és quasi segur que gastaràs mes del compte i el proper més pagaràs les conseqüències. Pel que fa a l'amor és un temps meravellós per gaudir sense tenir massa preocupacions ni tampoc massa responsabilitats. Si no estàs compromès, aniràs donant llargues al tema sense decidir-te. Si tens parella vos dedicareu a les bauxes d'estiu.

Millors dies, 7,8,15

VERGE 21 Agost a 20 Setembre

Per els que esteu pendents de decidir un assumpte amorós i esteu donant temps i mirant els bous des de la barrera, la situació canvia i haureu de decidir si aneu endavant o endarrera.

El tema de la feina té especial importància aquests dies ja que és molt possible que surtin bones oportunitats de canvis o bé de promocions dins la mateixa feina i que els vostres mèrits vos siguin reconeguts.

És possible que vos trobeu amb la necessitat de fer algunes reparacions a casa com la pintura o les persianes.

Millors dies, 5,7,14

BALANÇA 21 Setembre a 20 Octubre

Et sentiràs aquests dies cansat de la gent i del truí. No cal enfrontar-te amb ningú basta que te retiris

uns dies sol i el cansament de la gent passarà. És especialment important tenir-ho amb compte perquè pot ser que et sentis cansat de la parella i te qüestionis la continuïtat. Per altra banda la parella et pareixerà mes exigent que abans. Tot és una sensació teva i no és tracta de rompre llaços.

Estar sol, també te servirà per esquematitzar els canvis de feina que pensis que són necessaris i veuràs les coses amb més clares.

La salut és bona, tots aquests dies, però manca l'activitat els dies de l'eclipsi.(6)

Millors dies, 1,2,9

ESCORPÍ 21 Octubre a 20 Novembre

Amb els que fa al terreny laboral pots trobar-te amb lluites dins l'empresa i amb la necessitat de defensar el teu lloc. Tot això que te semblarà un cataclisme al cap i a la fi pot ser molt beneficiós per tu ja que trobaràs algú amb bones influències que te faci costat i lo que sembla un problema acabarà sent una sort.

Són dies per estar especialment atractiu i encantador amb el sexe oposat i en tot i això et trobaràs sol. Aprofita per meditar i centrar la teva vida emocional si no tens parella. Si en tens et semblarà que no et fa massa cas.

Millors dies

SAGITARI 21 Novembre a 20 Desembre

Aquest dies te sentiràs cansat i amb poca capacitat de decisió. Si fas feina per el teu compte, dona responsabilitats als altre per poder alleugerar-te. No és moment per prendre decisions econòmiques ni tampoc de canvis de casa.

Si tens viatges programats per aquests dies te trobaràs segurament amb retards inesperats i problemes de poca importància. Fer repassar el cotxe i mira bé de no deixar res d'importància.

L'amor. Si ja tens parella no tendrà canvis però si no la tens estaràs pendent d'una amistat amb la que voldràs més. Tot es tracta de que decideixis parlar-ne.

Millors dies, 2,3,11

CAPRICORN 21 Desembre a 20 Gener

Són dies molt bons per viatjar sobretot per aquells que ho faceu a l'estranger.

Els assumptes amorosos te duren un poc trasbalsat aquests dies i és que estàs especialment sensual. Pots trobar-te amb diferències d'opinió amb la parella si la tens i aquesta vegada no te donaran la raó. Lo que semblarà un cataclisme sentimental no és més que una barrumbada d'estiu i tot tornarà al seu lloc amb poc temps. Si no tens parella els romanços poden ser molt agradables i feliços però és necessari que paris més es ment als assumptes de la feina

Millors dies, 1,2,10

AQUARI 21 Gener a 20 Febrer

És molt possible que aquests dies te surti una despesa inesperada.

El treball no serà un terreny calmat; si has complit amb el teu comiat ara és el moment de trobar el premi. L'ambient amb general no serà bo i t'hauràs d'enfrontar a rivalitats.

Si no tens parella aquests dies trobaràs bones oportunitats a l'entorn dels teus amics o fins i tot amb els veïns. Si tens parella semblarà que cercau les discussions per qualsevol cosa.

És important que tenguis cura el teu estómac ja que pot ser tenguis algunes molèsties degut a la alimentació.

Millors dies, 1,2,10

PEIXOS 21 Febrer a 20 Març

Són dies per gaudir encara de les bauxes i de les aventures romàntiques. Si no tens parella trobaràs oportunitats de formar-la a alguna de les bauxes que aniràs. Si tens parella viuràs uns dies especialment romàntics com en temps passats.

La teva imatge aquest estiu ha canviat i els amics te veuen diferent has guanyat amb popularitat però això també cansa de debò i serà necessari que descansis. Trobaràs que algun fill teu ha tomat gran, sense que tu te n'adonis.

Hauràs d'anar amb compte amb la gargamella que pot causar-te alguna molèstia

Millors dies, 3,4,11. Ω

**Per aquells de vosaltres que desitjeu que la vostra carta es publiqui al nostre periòdic podeu omplir la papereta i enviar-la a:
 L'ESTEL. Apartat 124-07600-s'Arenal de Mallorca**

NOM .....

LLOC DE NAIXEMENT .....

DATA DE NAIXEMENTE .....

HORA DE NAIXEMENT .....

(aclariu si es abans o passat el mig dia)

Dues versions de s'Història

PER CLIMENT GARAU DE LLUCMAJOR. Tlf. 971 66 53 36

Dins es curs de dos mil anys,
 Hi ha hagut transformacions,
 Jesucrist amb sos sermons,
 I els Beatels, amb sons estranys.
 Varen ésser uns tamany,
 De sorpresa sortigueren,
 Molta de gent remogueren,
 Diferent de lo d'abans.
 Jesucrist se va llençar,
 Amb els seus hàbils sermons,
 Lluità, als explotadors,
 Que al seu esclau rebentà.
 Sent de cos, com ell germà,
 Tanta diferència hi havia,
 En això no hi consentia,
 A sa lluita se tirà.
 De moment cas no en farien,
 D'aquell pobre pelegrí,
 El veien sense vestí,
 Els rics de ell se'n riurien.
 Emperò estudiarien,
 El seu hàbil parlament,
 Conquistant la pobre gent,
 Que tot moment el seguïen.
 Jamai havien tengut,

De ningú oposició,
 El fariseu i el senyor,
 Visquent sa vida a gust.
 Aquest mos darà disgust,
 Si no li posam barreres,
 Les seves grosses quimeres,
 Mos faran perdre es remug.
 En consell se reunien,
 Pel cas poder estudiar,
 Amb el Pelegrí acabar,
 Amb les seves profecies.
 Partirem sense manies,
 Sense gens de compassió,
 Els direm: "es un traïdor",
 Jutjat dins les sagristies.
 Com un volcà va explotar,
 Sa tan grossa propaganda,
 Duent els rics s'avantatge,
 Sa gent varen conquistar.
 Que l'havien d'enclavar,
 A una feixuga creu,
 "El qui en noltros no creu,
 el mateix càstig tindrà.
 Com que duïen sa batuta,
 Els fariseus i els rics,

No eren mai discutits,
 No admetien disputa.
 Aquella molt grossa junta,
 Dictava al seu favor,
 Lo que deia en és sermó,
 Era una cosa justa.
 Varen acordar crear,
 Una sèrie de misteris,
 Sa gent de obediències,
 Serà la que mos seguirà.
 Direm que ressuscità,
 I que va pujar al Cel,
 El Pare Etern el seu bel,
 A Ell li feu arribar.
 Fa 40 que sortiren,
 Cinc joves espabil.lats,
 Dins Anglaterra formats,
 Els joves conquistarien.
 Ritmes nous introduïren
 Amb uns cants coordinats,
 De guitarra acompanyats,
 Formant fines melodies.
 El cabells tallats durien,
 Amb molt bona proporció,
 Vestits del mateix color,

Cridaven ses simpaties.
 S'atenció ells cridarien,
 A tota la joventut,
 Aquell tan agut conjunt,
 Conquerí cancelleries.
 I la reina d'Anglaterra,
 A ells los condecorà,
 Per haver sabut conquistar,
 La gent de tota la terra.
 Aquest ritme de guitarra,
 I el seu cant també humà,
 Tothom l'anava a escoltar,
 Tant de dreta com d'esquerra.
 Gran transformació hi hagué.
 A dins sa societad,
 El jovent tot disparat,
 Cap por a res ja tengué,
 S'orde d'aquell temps primer,
 Prest va ser arraconat,
 Allò que era sagrat,
 A la banda, romangué.
 Sa joventut va partí,
 Amb una nova estructura,
 La va trobar molt aguda,
 Amb so ballar i vestir.
 Ritme nou s'introduí,
 Tothom sabia ballar
 Un se posava a botar
 Per alegria tenir.
 A mils els conjunts sortiren
 Per els Beatels imitar,

Molts no varen arribar
 A guanyar ses simpaties.
 Ses discoteques obrien,
 Amb conjunts desenfrenats,
 De renous molt reforçats,
 Que els sentits destrossarien.
 Sa joventut ha romput,
 Podem dir, totes barreres,
 Cadascú duu ses quimeres,
 Així com a ells los surt.
 De fet ells viuen a gust,
 Anar de moda i ballar,
 Es doblè no estimarà,
 Gastar-lo ho troba just.
 Els grans Beatels despertaren,
 Aquell dragó adormit,
 Que de molt de temps antic,
 Els capellans predicaven,
 A sa gent acovardiren,
 Amb sa gran por del Dimoni,
 Els joves tal repertori,
 Per viure, el detestaren.
 Ses esglésies van tancant,
 Els joves no tenen fe,
 Se creença que hi va haver,
 Avui la van censurant.
 Allò que va augmentant,
 Ses modes i discoteques,
 Aquestes regles modernes,
 Tothom hi va combregant. Ω

L'ESTEL
 BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom.....
 Adreça..... C.P.....
 Població.....
 C.I.F..... Tel.....

M'interessa una subscripció
ANUAL 3.500 PTS
 Rebut domiciliat a un banc o caixa

Banc/Caixa.....
 Adreça.....
 Núm. entitat.....Núm. sucursal.....
 Compte núm.....

Firma

Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Apartat de Correus 124
07600 s'Arenal de Mallorca

ES GALL

Jaume Matas: Vida i Miracles -XII-

En Matas vol autopistes,
 Parc Bit i modernitats;
 però en llibres i revistes
 les paraules són mal vistes,
 si no són "modalitats".

Li encanten tecnologies,
 darrer crit de novetats;
 però té moltes manies,
 si la llengua romp les vies
 d'estretes "modalitats".

Ben vist és gran malifeta
 que un toix mani els il.lustrats...
 Mal xerra i mal interpreta,
 quan diu: Cal tenir "respete"
 sols a les "modalitats".

S'afua contra la ciència,
 l'Institut i els seus lletrats;
 la llengua està en decadència,
 si només té la presència
 de nostres "modalitats".

Per la llengua castellana
 vol pedagogs il.lustrats;
 per la pròpia, tan ufana,
 així Matas com Zaplana
 només vol "modalitats".

Hi ha coses que són dramàtiques,
 si a un li canten veritats,
 el cobreixen de tomàtigues
 o el moten de Jaume "Màtigues",
 quan xerra en "modalitats".

Anim, Matas! Fé destrossa,
 romp la llengua, romp els prats...
 I, quan caiguis dins la fossa,
 que et facin tanta destrossa
 com tu amb les "modalitats"! Ω

PROU d'IMPOSTOS!

ABUSIUS!

- : Prou de peatges a les autopistes!
- : Prou a l'electricitat més cara d'Europa!
- : Prou als telèfons més cars i dolents d'Europa!
- : Prou a la vergonya de la RENFE!

PERQUÈ MADRID NO ES QUEDI AMB ELS NOSTRES DINERS

